

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej w Lesznie w roku 2016

Urząd Miasta Leszna
Wydział Promocji i Rozwoju
Leszno 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
LESZNO W RANKINGACH	6
LESZNO W SKRÓCIE	8
I. GOSPODARKA	11
I.1. Podmioty gospodarcze	11
I.2. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach	14
I.3. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach	15
I.4. Fundusz Poręczeń Kredytowych	16
I.5. Turystyka.....	17
II. KAPITAŁ LUDZKI	21
II.1. Demografia.....	21
II.1.2. Migracje	24
II.1.3. Ludność według wieku	27
II.1.4. Struktura społeczno-zawodowa	28
II.1.5. Trwanie życia	31
II.1.6. Ludność według wykształcenia	32
II.2. Edukacja	36
II.2.1. Wychowanie przedszkolne.....	36
II.2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne	38
II.2.3. Szkolnictwo ponadgimnazjalne	40
II.2.4. Szkolnictwo wyższe	41
II.3. Rynek pracy	48
II.3.1. Pracujący według PKD.....	48
II.3.2. Liczba bezrobotnych	48
II.3.3. Struktura bezrobotnych według wieku.....	52
II.3.4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia.....	55
II.4. Płace	58
II.4.1. Źródła utrzymania ludności	58
II.4.2. Zeznania podatkowe	60
III. KAPITAŁ SPOŁECZNY	62
III.1. Samorząd Terytorialny – Rada Miejska.....	62
III.1.1. Lokalna aktywność obywatelska	63
III.2. Organizacje pozarządowe	64
III.3. Media lokalne	65
III.4. Bezpieczeństwo publiczne	66

III.4.1. Policja	66
III.4.2. Straż Miejska.....	68
III.5. Kultura	68
III.5.1. Biblioteki.....	69
III.5.2. Imprezy kulturalne i turystyczne	71
III.6. Zieleń w mieście.....	72
III.7. Służba zdrowia	73
III.7.1. Personel służby zdrowia	73
III.7.2. Stan zdrowia mieszkańców Leszna	76
III.8. Pomoc społeczna	77
III.8.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.....	77
III.8.2. Dodatki mieszkaniowe	80
III.9. Stan środowiska naturalnego	82
III.9.1. Powietrze	82
III.9.2. Woda.....	86
IV. KAPITAŁ FIZYCZNY	89
IV.1. Powierzchnia miasta	89
IV.2. Infrastruktura.....	90
IV.2.1. Drogi.....	90
IV.2.2. Sieć wodociągowa	91
IV.2.3. Kanalizacja	91
IV.2.4. Sieć gazowa	92
IV.3. Mieszkania	93
IV.3.1. Zasoby mieszkaniowe	93
IV.3.2. Mieszkania oddane do użytku	94
IV.4. Transport wewnętrzny.....	95
IV.4.1. Samochody.....	95
IV.4.2. Parkingi.....	96
IV.4.3. Komunikacja miejska	97
IV.5. Handel	97
IV.5.1. Sklepy według form organizacyjnych.....	97
IV.6. Budżet miasta Leszna.....	99
IV.6.1. Dochody	99
IV.6.2. Wydatki.....	101
IV.6.3. Fundusze europejskie.....	105
SPIS TABEL	106
SPIS WYKRESÓW	109

WSTĘP

Poniższy raport jest zbiorem informacji na temat funkcjonowania miasta Leszna. Dotyczy on roku 2016, jednakże w celu nakreślenia trendów, większość informacji przedstawiono w ujęciu wieloletnim. Leszno, jako centrum subregionu leszczyńskiego, oddziałuje na okoliczne gminy, dlatego niektóre z danych statystycznych opisują zjawiska w ujęciu ponadlokalnym.

Raport podzielony jest na cztery główne części: Gospodarka, Kapitał ludzki, Kapitał społeczny oraz Kapitał fizyczny. Część dotycząca gospodarki znalazła się na początku opracowania, ponieważ ma ona znaczący wpływ na pozostałe dziedziny życia miasta.

Zasadnicza część raportu poprzedzona jest informacją na temat pozycji, jaką Leszno zajmowało w minionym roku w rankingach. Następnie, przedstawiona jest skrócona informacja na temat zagadnień szerzej opisanych w dalszej części niniejszego opracowania.

Raport przygotowano na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz badań i danych własnych Urzędu Miasta Leszna oraz podległych jednostek. Ze względu na długi cykl produkcji danych przez Główny Urząd Statystyczny, dane potrzebne do skonstruowania raportu za rok 2016, były dostępne dopiero w ostatnim kwartale roku 2017.

Raport w całości został zamieszczony na stronie internetowej miasta www.leszno.pl w dziale Urząd Miasta - Dane o mieście. Wszelkie uwagi i sugestie dotyczące raportu można składać w Wydziale Promocji i Rozwoju (Anna Krzewina-Woźniak, tel. 65 529 46 45 , e-mail: akrzewina-wozniak@leszno.pl).

Wydział Promocji i Rozwoju
Urząd Miasta Leszna

LESZNO W RANKINGACH

opublikowanych w 2016 r.

RANKING SAMORZĄDÓW RZECZPOSPOLITEJ

Leszno zajęło 28. miejsce w kategorii miast na prawach powiatu. Z wielkopolskich miast lepszy był tylko Poznań. W stosunku do poprzedniej edycji rankingu Leszno awansowało o 14 pozycji.

RANKING AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ SAMORZĄDÓW CZASOPISMA „WSPÓLNOTA”

Leszno zajęło 4. miejsce wśród miast o liczbie mieszkańców od 50 do 100 tys.

W rankingu wzięto pod uwagę cztery wymiary aktywności społecznej:

- aktywność obywatelską mierzoną frekwencją w wyborach,
- obszar zinstytucjonalizowanej aktywności mieszkańców, czyli w ramach organizacji pozarządowych,
- wsparcie udzielane przez administrację samorządową organizacjom społecznym,
- aktywność przejawiającą się w akcjach społecznych i nieformalnych inicjatywach, takich jak zbiórki publiczne.

RANKING WYDATKÓW SAMORZĄDÓW NA KULTURĘ W LATACH 2010-2014 CZASOPISMA „WSPÓLNOTA”

Leszno zajęło 42. miejsce wśród miast na prawach powiatu. Udział wydatków na kulturę w całym budżecie wyniósł 1,77 proc., wydatki na kulturę per capita były równe 404,30 zł.

RANKING WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH SAMORZĄDÓW CZASOPISMA „WSPÓLNOTA”

Leszno zajęło 29. miejsce wśród miast na prawach powiatu, średnie wydatki inwestycyjne w latach 2013-2015 per capita wyniosły 890,33 zł.

**„UNIJNE PERŁY” RANKING WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW EUROPEJSKICH
NA PROJEKTY SPOŁECZNE 2007-2015 CZASOPISMA „WSPÓLNOTA”**

Leszno zajęło 35. miejsce w kategorii miast na prawach powiatu, wydatki bieżące per capita wyniosły 194,26 zł.

**„BOGACTWO SAMORZĄDÓW” RANKING DOCHODÓW JST CZASOPISMA
„WSPÓLNOTA”**

Leszno zajęło 24. miejsce wśród miast na prawach powiatu, zamożność per capita w 2015 r. wyniosła 3829,95 zł.

RANKING MIAST ATRAKCYJNYCH DLA BIZNESU WEDŁUG FORBESA

Leszno zajęło 9. miejsce w kategorii miast od 50 do 150 tys. mieszkańców.

LESZNO W SKRÓCIE

GOSPODARKA

W 2016 roku w Lesznie działało 8 989 firm (o 26 mniej niż w roku 2015). 96,7 proc. to firmy prywatne. Najwięcej jest mikro podmiotów zatrudniających do 9 osób – 94,4 proc. ogółu podmiotów.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach spadły w 2016 r. do 136,7 mln zł (w 2015 r. było to 152,1 mln zł).

TURYSTYKA

Z noclegów w Lesznie skorzystało w 2016 r. 17 603 turystów (w 2015 r. 16 134 turystów). Turyści zagraniczni stanowili 14 proc. ogółu turystów (2 544). Miejsca noclegowe w 5 obiektach były wykorzystane w 33,6 proc.

DEMOGRAFIA

W 2016 roku w Lesznie mieszkało 64 159 osób. Przyrost naturalny wynosił 1,52 promila. W 2016 roku wymeldowały się z Leszna 783 osoby, natomiast zameldowało się 581 osób (dot. migracji w ruchu wewnętrznym ogółem).

EDUKACJA

W 2016 roku do 26 przedszkoli istniejących w Lesznie uczęszczało 2 734 dzieci. W 12 szkołach podstawowych (nie wliczając szkół specjalnych) uczyło się 4 241 uczniów, a w 9 gimnazjach (nie wliczając szkół specjalnych oraz dla dorosłych) uczyło się 1 969 uczniów. Do 22 szkół ponadgimnazjalnych uczęszczało 5 567 uczniów (szkoły ponadgimnazjalne, bez policealnych). Na 3 uczelniach wyższych studiowało 2 385 studentów.

RYNEK PRACY

W 2016 roku ogółem w Lesznie było 22 575 osób pracujących (według faktycznego miejsca pracy). W 2016 roku liczba bezrobotnych w Lesznie wyniosła 1 561. Stopa bezrobocia wyniosła 4,8 proc. i była niższa niż w kraju o 3,5 punktu proc. (dla Polski 8,3 proc.). Udział najmłodszych bezrobotnych w wieku 24 lata i mniej wyniósł 11 proc. (176 osób). Grupa najstarszych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej to 19 proc. (296 osób).

PŁACE

Przeciętne wynagrodzenie brutto w Lesznie w 2016 roku wyniosło 3 406,02 zł (w 2015 r. wynosiło 3 427,70 zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce wyniosło 4290,52 zł. Średnia płaca brutto w Polsce była 20,6 proc. wyższa niż w Lesznie.

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

W 2016 roku w Lesznie zarejestrowanych było 287 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W 2016 r. zanotowano w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) 2 409 przestępstw. Wykrywalność przestępstw ogółem w Lesznie wynosiła 83,7 proc., natomiast w powiecie leszczyńskim 87,3 proc.

KULTURA

W 2016 roku liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wynosiła 30,1 wolumina. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy od wskaźnika dla miast Wielkopolski, dla których wynosił 20,5 woluminów.

POMOC SPOŁECZNA

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2016 r. w porównaniu z 2015 rokiem spadła o 811. Wzrosła natomiast kwota wypłaconych zasiłków.

INFRASTRUKTURA

W 2016 r. ogólna długość dróg w Lesznie wynosiła przeszło 215,8 km. Długość ścieżek rowerowych to 47,9 km. Długość czynnej sieci rozdzielczej (wodociągowej) wynosiła 154,6 km, a sieci kanalizacyjnej 202,8 km.

BUDŻET MIASTA LESZNA

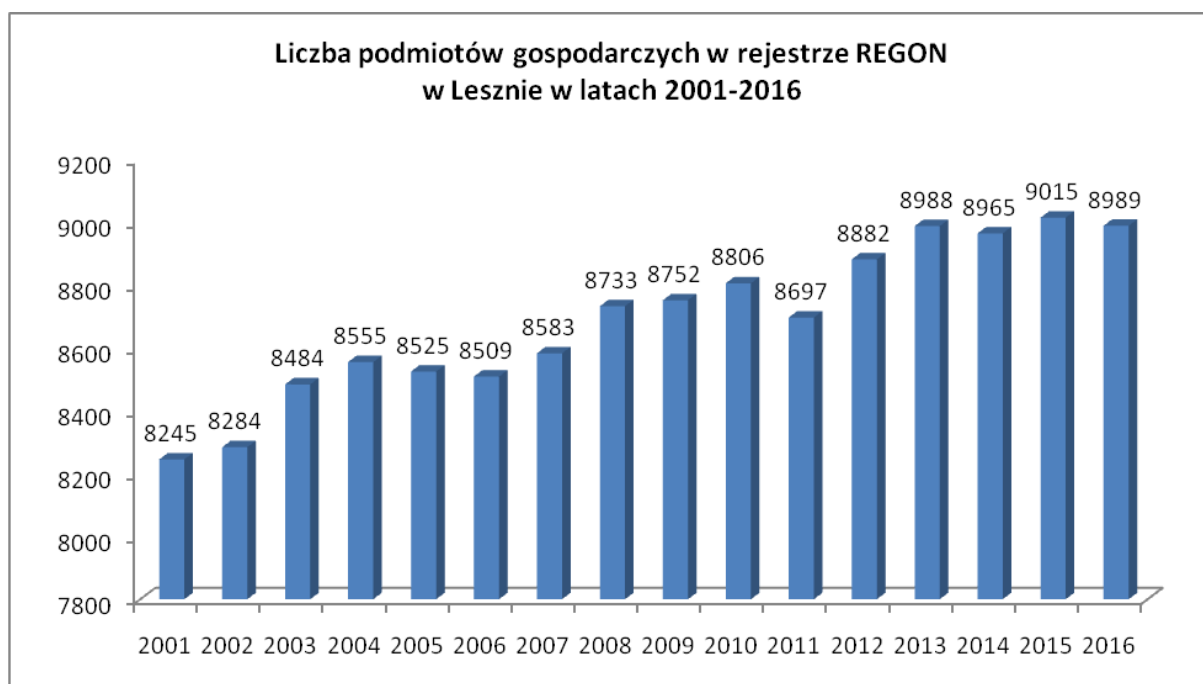
W 2016 r. dochody w budżecie miasta Leszna wyniosły 335 730 589 zł - dochody własne stanowiły 50 proc. ogółu dochodów. Spośród ogółu wydatków, wynoszących 336 198 638 zł, 10,2 proc. to wydatki majątkowe.

I. GOSPODARKA

I.1. Podmioty gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Lesznie w systemie REGON na koniec 2016 r. wynosiła 8 989. Spadła w porównaniu z 2015 r. o 26 podmiotów. Poniższy wykres pokazuje, jak zmieniła się liczba podmiotów gospodarczych w Lesznie w rejestrze REGON na przestrzeni ostatnich 15 lat.

Wykres 1 Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w Lesznie w latach 2000-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

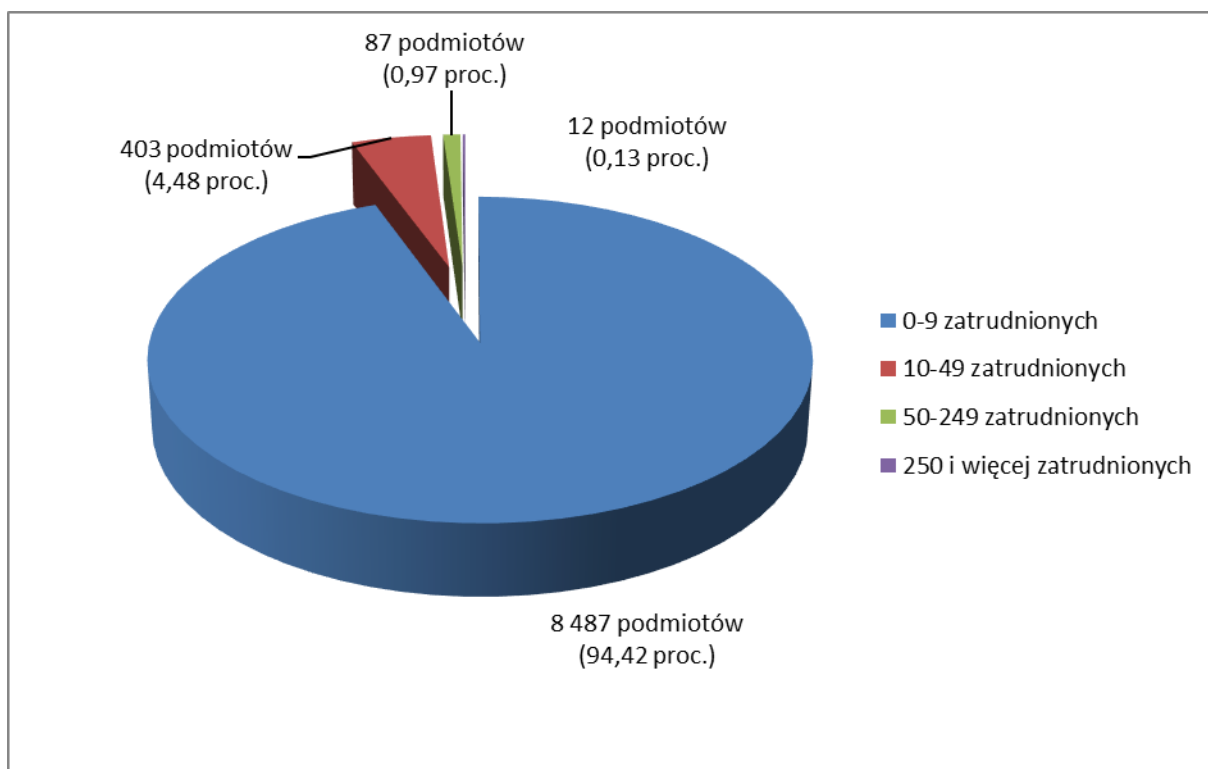
Spółek handlowych było w 2016 r. 1033 (o 89 więcej niż w 2015 r.). Wśród nich 155 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela 1 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w Lesznie w latach 2007-2016

Zatrudnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	8 583	8 733	8 752	8 806	8 697	8 882	8 988	8 965	9 015	8 989
0-9	8 003	8162	8 209	8 283	8 174	8 355	8 475	8 467	8 512	8 487
10-49	455	451	431	414	415	417	407	395	402	403
50-249	110	107	98	95	95	97	94	91	89	87
250 i więcej	14	13	14	12	13	13	12	12	12	12

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 2 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Lesznie w roku 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura firm według liczby zatrudnionych osób kształtowała się podobnie, jak w latach poprzednich, co widać w tabeli nr 1. Dominują firmy mikro zatrudniające do 9 osób – stanowią 94,42 proc. wszystkich firm (wykres nr 2).

Biorąc pod uwagę formę własności firm widoczna jest bardzo duża przewaga ilości firm prywatnych (8695) nad podmiotami sektora publicznego - 218 podmiotów.

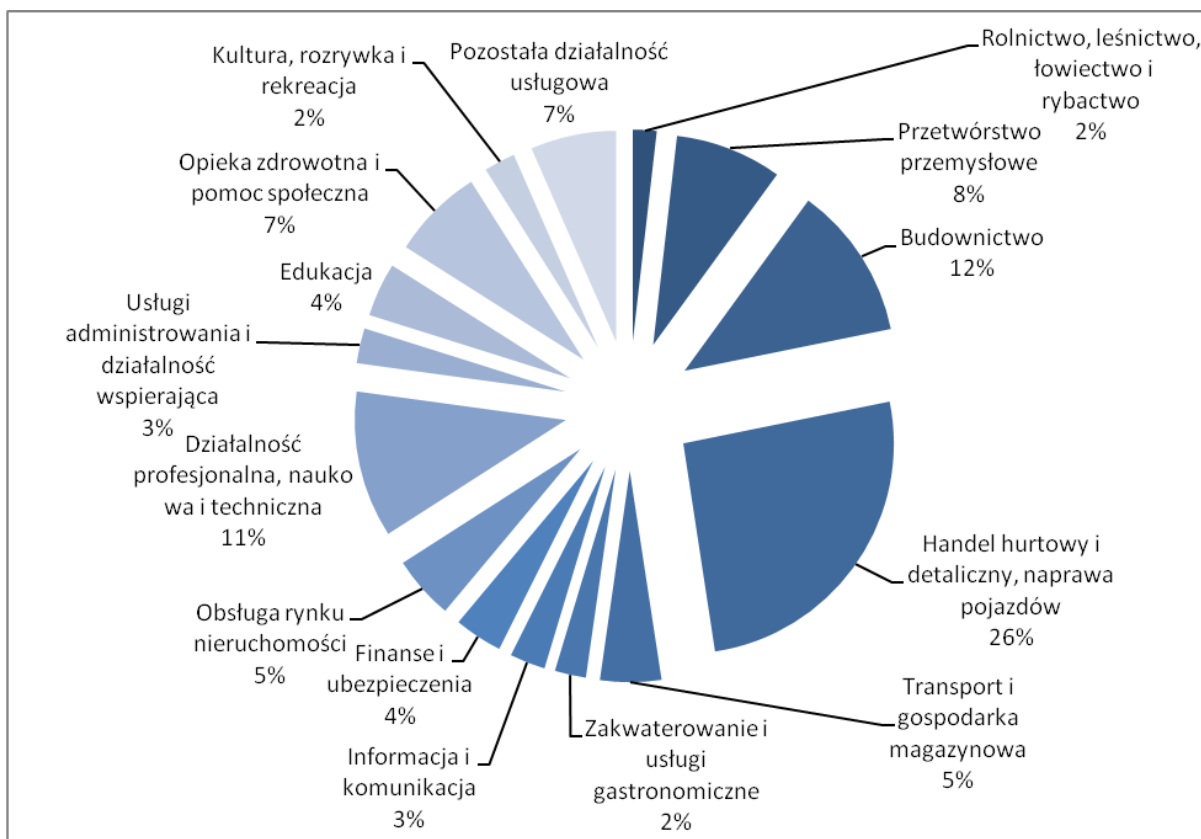
Tabela 2 Podmioty gospodarcze według sektora własności i sekcji PKD 2007 w Lesznie w roku 2016*

	Ogółem podmioty	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	161	0	160
Górnictwo i wydobywanie	17	0	16
Przetwórstwo przemysłowe	729	6	719
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	12	1	11
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	23	3	18
Budownictwo	1051	2	1042
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2294	2	2276
Transport i gospodarka magazynowa	416	1	409
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	213	2	210
Informacja i komunikacja	243	0	242
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	329	0	327
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	431	86	334
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1000	3	991
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	239	1	235
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	15	7
Edukacja	368	81	287
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	627	5	622
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	213	10	203
Pozostała działalność usługowa	585	0	584
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0	1
Ogółem	8 974	218	8 695

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

* Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem. W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Wykres 3 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD Leszno 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

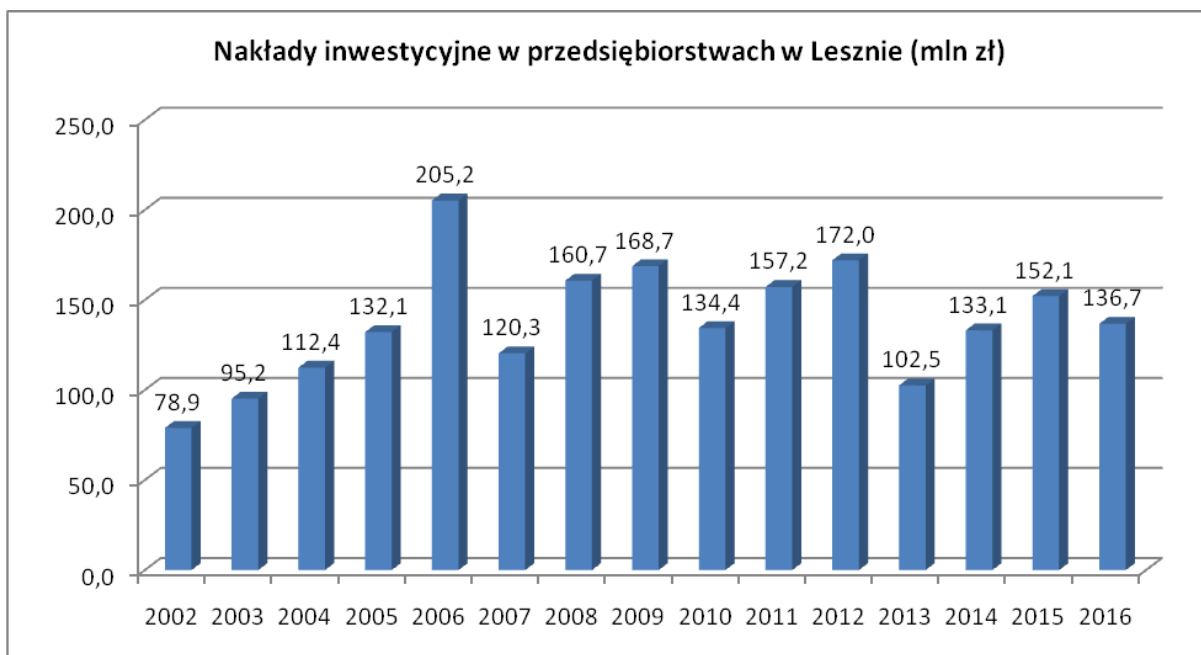
Najwięcej firm, 26 proc. ogółu, należy do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”. Drugą największą co do wielkości grupą są firmy zajmujące się budownictwem, stanowiące 12 procent. Podmioty zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną stanowią 11 procent, natomiast w przetwórstwie przemysłowym działa 8 proc. wszystkich podmiotów (wykres 3). W ostatnich latach struktura firm według sekcji była podobna.

I.2. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach

(dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób)

Wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw jest wskaźnikiem ich kondycji finansowej oraz tendencji rozwojowych.

Wykres 4 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2002-2016 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

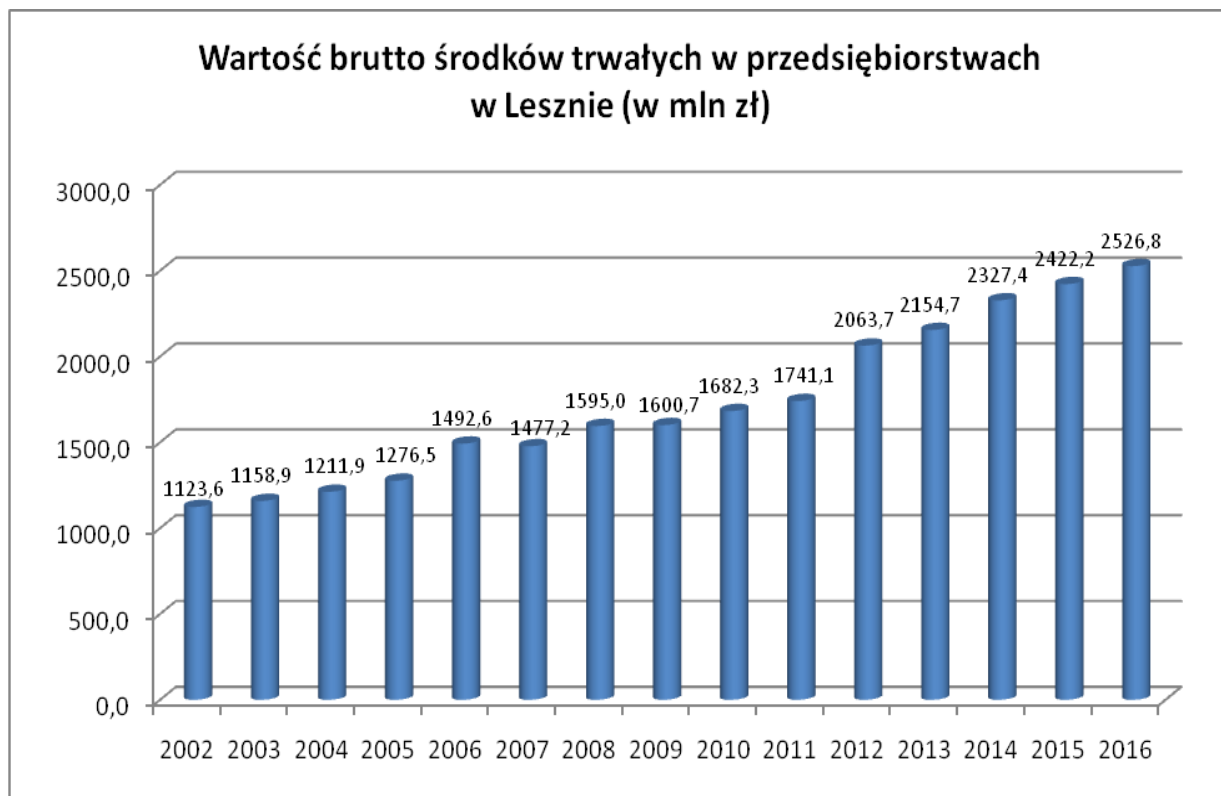
Analizując wielkość środków finansowych inwestowanych w leszczyńskich firmach należy stwierdzić, że po okresie wzrostu nakładów w latach 2010-2012 w roku 2013 nastąpił widoczny spadek – o 69,5 mln zł, natomiast w 2014 roku ponowny wzrost – o 30,6 mln zł. W 2015 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie ponownie wzrosły i wyniosły 152,1 mln zł. Natomiast w 2016 r. ich wysokość spadła do poziomu 136,7 mln.

I.3. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach

(dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób)

Poniesione w przedsiębiorstwach nakłady inwestycyjne powodują wzrost wartości środków trwałych.

Wykres 5 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2002-2016 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach wzrastała. Wyjątkiem był 2007 r., gdy w wyniku szczególnie dużego spadku nakładów inwestycyjnych, również wartość środków trwałych spadła. W 2016 r. wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób wyniosła 2 526,8 mln zł.

I.4. Fundusz Poręczeń Kredytowych

Leszczyńscy przedsiębiorcy korzystają z poręczeń kredytowych udzielanych przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu. Leszno jest udziałowcem Funduszu – posiada 130 udziałów o łącznej wartości 1 300 000,00 zł, co stanowi 8,04 proc. udziałów.

Tabela 3 Poręczenia udzielone przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych

Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kwota udzielonych poręczeń w zł	2 694 000	3 563 307	3 515 300	3 381 620	4 280 420	3 778 010	1 054 753	1 855 100	2 225 000
Ilość poręczeń udzielonych w SFPK	19	31	28	30	34	25	16	16	15
Średnia kwota poręczenia	141 789	114 945	125 546	112 721	125 895	151 120	65 922	115 943	148 333

Źródło: Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu

W latach 2009-2012 zainteresowanie firm korzystaniem z tej formy wsparcia znacznie wzrosło. Od 2013 r. spada zarówno liczba firm, które korzystały z poręczenia, jak również kwota poręczenia. W 2016 r. liczba udzielonych poręczeń spadła i wyniosła 15, natomiast kwota udzielonych poręczeń wyniosła 2 225 000 zł.

I.5. Turystyka

O atrakcyjności turystycznej miasta świadczy liczba odwiedzających go turystów. Leszno przyciąga turystów głównie walorami kulturowymi oraz bogatym zapleczem sportowo-rekreacyjnym umożliwiającym korzystanie z różnorodnych form wypoczynku. Leszno jako centrum regionu ciekawego pod względem krajobrazowym i przyrodniczym stanowi doskonałą bazę wypadową oferującą 290 miejsc noclegowych w 5 obiektach całorocznego zakwaterowania.

Tabela 4 Korzystający z noclegów oraz udzielone noclegi w Lesznie w roku 2016

Rodzaje obiektów	Korzystający z noclegów w os.*		Udzielone noclegi w szt.**	
	Ogółem	Turyści zagraniczni	Ogółem	Turystom zagranicznym
Obiekty ogółem (hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, pozostałe)	17 603	2 544	35 558	5 495

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

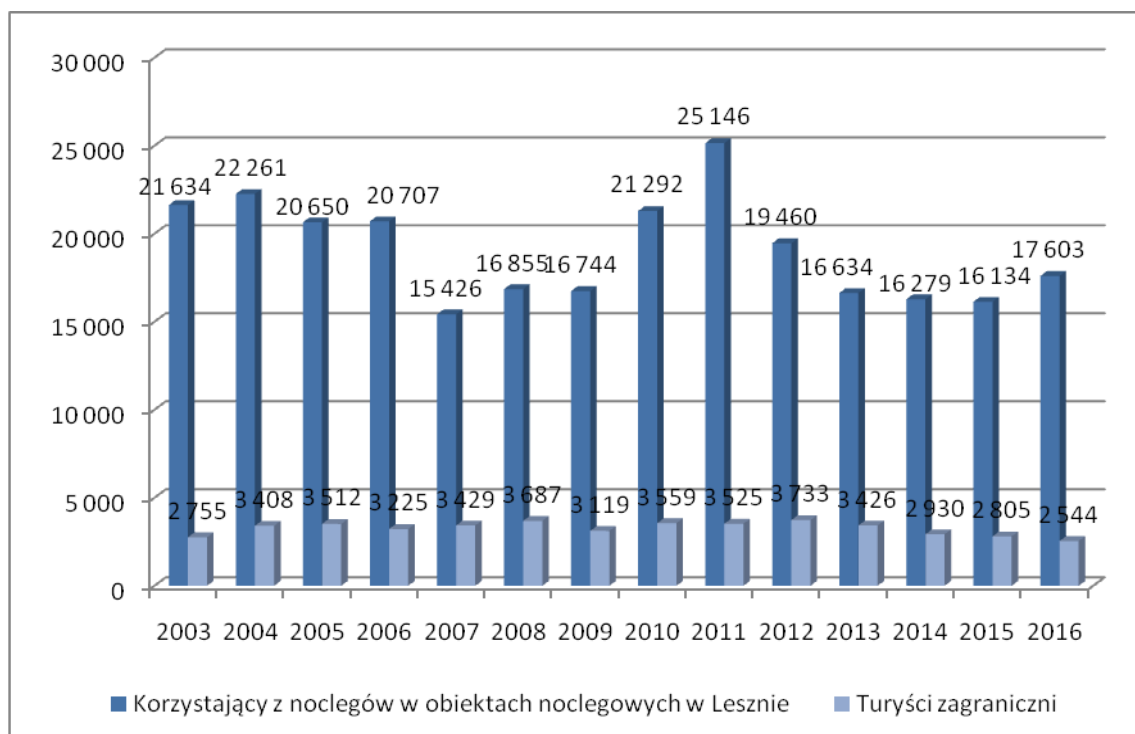
*Korzystający z noclegów – liczba osób wynajmujących pokoje

Wynajęte pokoje – liczba pokoi wynajętych przez osoby korzystające z noclegów (w tym pokoje wieloosobowe)

**Udzielone noclegi – noclegi udzielone osobom korzystającym z noclegów (w tym pobyty kilkudniowe)

Po dużym wzroście w 2011 r. liczby osób korzystających z noclegów, w kolejnych latach ich liczba spadała, aby w 2015 roku osiągnąć poziom 16 134 osób. Natomiast w 2016 r. odnotowano wzrost liczby korzystających z noclegów w leszczyńskich obiektach noclegowych – wyniosła ona 17 603 osoby. Pokazane jest to na poniższym wykresie.

Wykres 6 Korzystający z noclegów w obiektach noclegowych w Lesznie (w tym turyści zagraniczni) w Lesznie w latach 2003-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

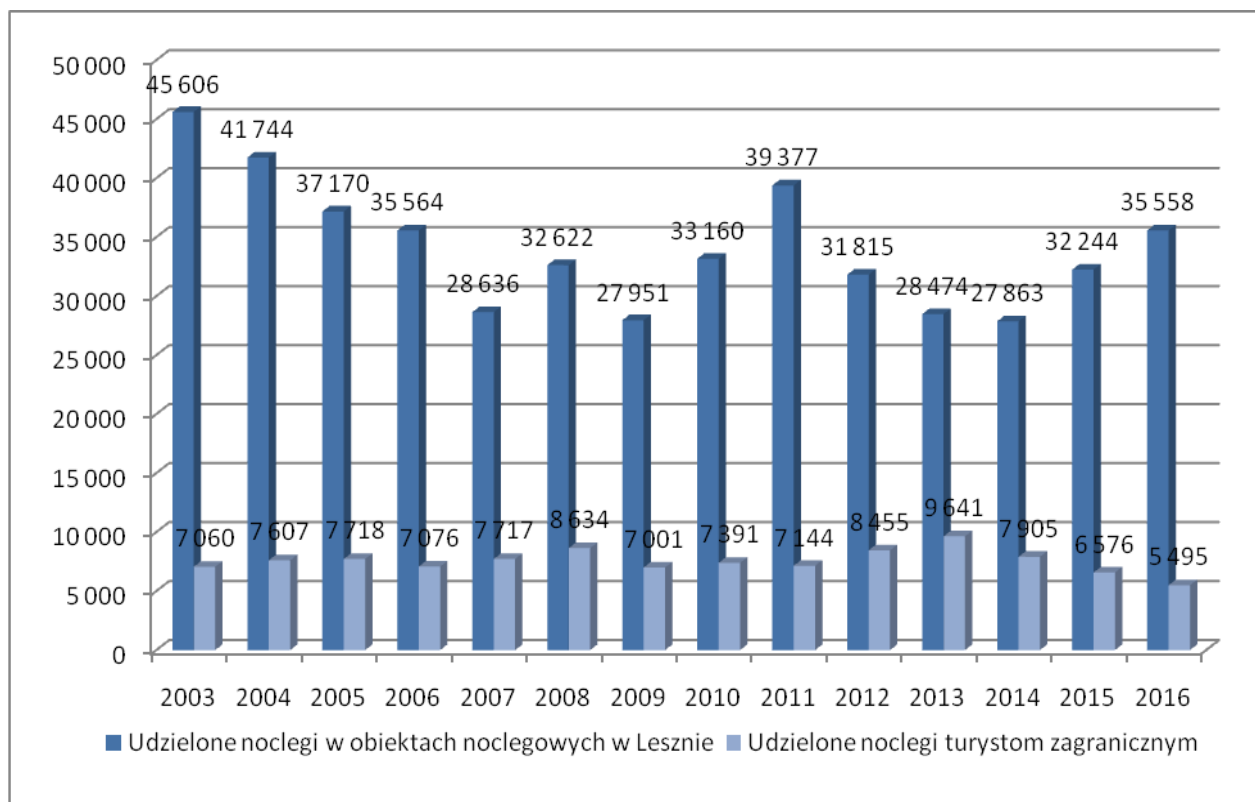
Poniższa tabela przedstawia procentowy udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie osób korzystających z noclegów w Lesznie w latach 2003-2016. Widać, że w analizowanym okresie udział ten był najwyższy w latach 2007-2008, natomiast najniższy w roku 2003. W 2016 roku turyści zagraniczni stanowili 14 proc. wszystkich osób korzystających z noclegów w Lesznie.

Tabela 5 Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie w latach 2003-2016 (w procentach)

Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie (w procentach)													
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
13	15	17	16	22	22	19	17	14	19	21	18	17	14

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 7 Udzielone noclegi w obiektach noclegowych w Lesznie w latach 2003-2016

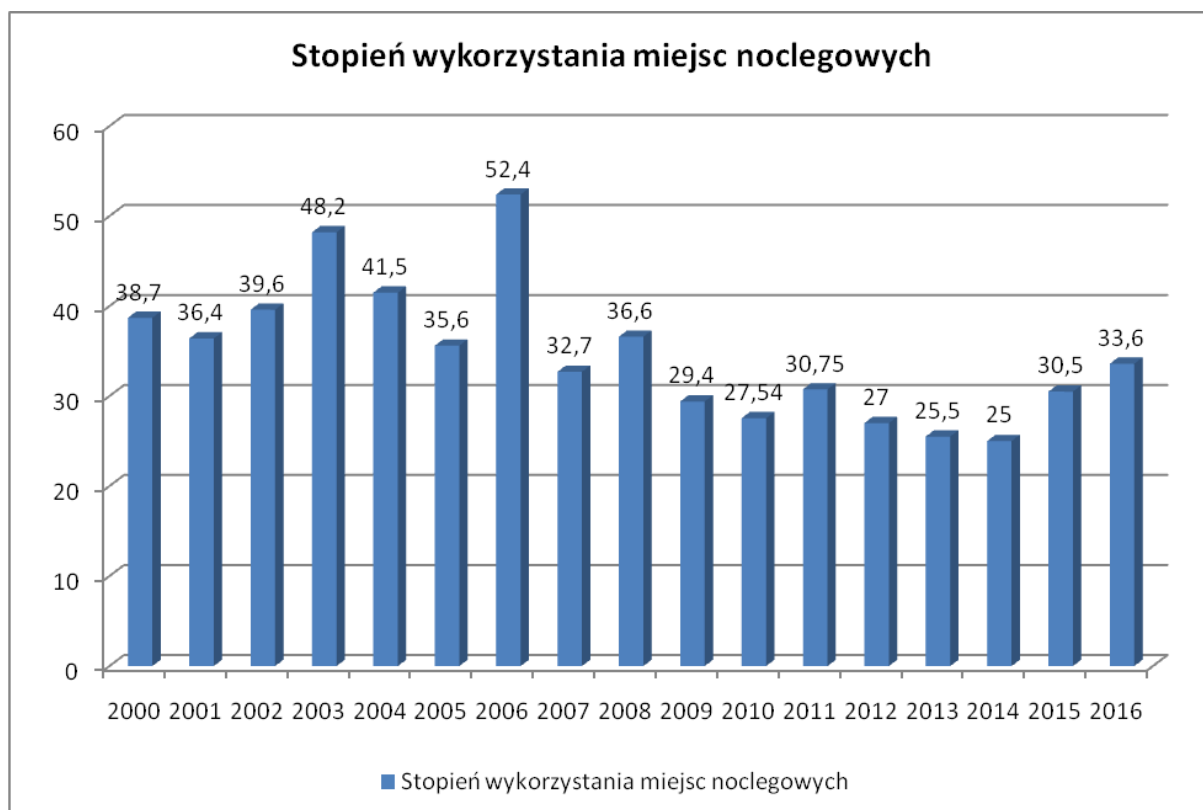
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2016 r. w Lesznie udzielono 35 558 noclegów. W porównaniu z rokiem 2015 nastąpił wzrost o 3 314 noclegów. Spadła natomiast liczba noclegów udzielonych

turystom zagranicznym, która w 2016 r. wyniosła 5 495 i była o 1 081 mniejsza niż w roku poprzednim.

W 2016 roku stopień wykorzystania miejsc noclegowych wzrósł w porównaniu do poprzedniego roku i wyniósł 33,6 proc. (wykres 8).

Wykres 8 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Lesznie w latach 2000-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II. KAPITAŁ LUDZKI

Termin „kapitał ludzki” jest pojęciem oznaczającym zasób wiedzy, umiejętności oraz potencjału zawartego w każdym człowieku i w społeczeństwie jako całości, określającym zdolności do pracy, adaptacji do zmian w otoczeniu oraz możliwości tworzenia nowych rozwiązań. W ramach analizy kapitału ludzkiego w Lesznie prezentujemy następujące zagadnienia:

- demografia,
- edukacja,
- rynek pracy,
- płace.

II.1. Demografia

W 2016 r. w Lesznie mieszkało 64 159 osób. W porównaniu z 2015 rokiem liczba ludności spadła o 400 osób.

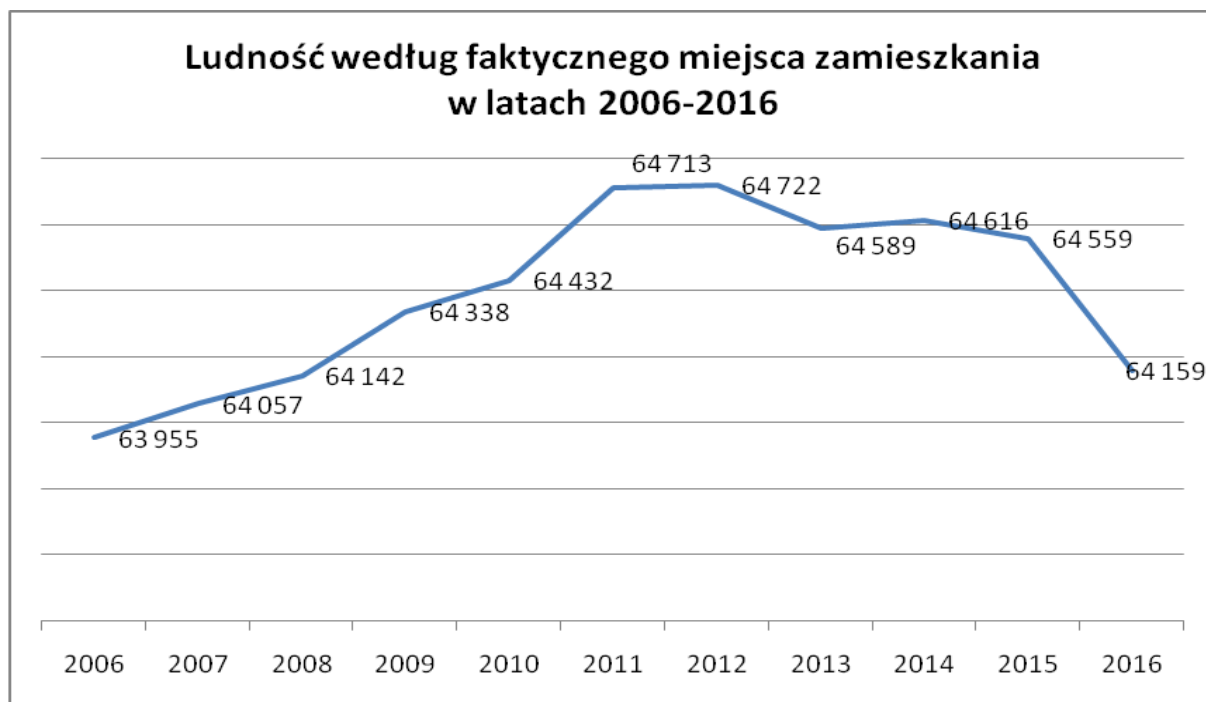
W strukturze mieszkańców Leszna według płci dominują kobiety. W 2016 r. współczynnik feminizacji wynosił 109 osób. Na 1 km² powierzchni miasta przypadało 2 014 osób.

Tabela 6 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania oraz według płci w Lesznie w latach 2006-2016

Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	63 955	64 057	64 142	64 338	64 432	64 713	64 722	64 589	64 616	64 559	64 159
Mężczyźni	30 453	30 443	30 481	30 559	30 616	30 885	30 875	30 877	30 876	30 880	30 716
Kobiety	33 502	33 614	33 661	33 779	33 816	33 828	33 847	33 712	33 740	33 679	33 443

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 9 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w Lesznie w latach 2006-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Biorąc pod uwagę wyniki Spisu Powszechnego uzyskane w 2011 r. Główny Urząd Statystyczny opracował prognozę liczby ludności do 2050 r. (tabela 7).

Tabela 7 Prognoza liczby ludności Leszna w latach 2020-2035 według płci

	Prognoza liczby ludności Leszna w latach według płci			
	2020	2030	2040	2050
Ogółem	63 504	60 889	57 251	53 430
Mężczyźni	30 197	28 769	27 039	25 372
Kobiety	33 307	32 120	30 212	28 058

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według prognoz liczba ludności Leszna będzie spadać. Wyniki prognozy dla Polski wskazują, że w perspektywie najbliższych lat, tzw. horyzontu prognozy (do 2050 r.), liczba ludności Polski będzie systematycznie zmniejszać się, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu. Przewiduje się, że w 2030 r. liczba ludności Polski wyniesie – 37 185 073 tys., natomiast w 2050 roku – 33 950 569 tys.

II.1.1. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny określany jest jako różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów ogółem. W 2016 r. w Lesznie wyniósł on 1,52 promila i był niższy o 0,52 promila w porównaniu do roku poprzedniego. Przyrost naturalny w Polsce w 2016 r. był równy -0,15 promila. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dotyczące wielkości przyrostu naturalnego w Lesznie na przestrzeni ostatnich lat, począwszy od roku 2001, a także dane na temat liczby zawieranych małżeństw, rozwodów, urodzeń oraz zgonów.

Tabela 8 Demografia w Lesznie w latach 2001-2016

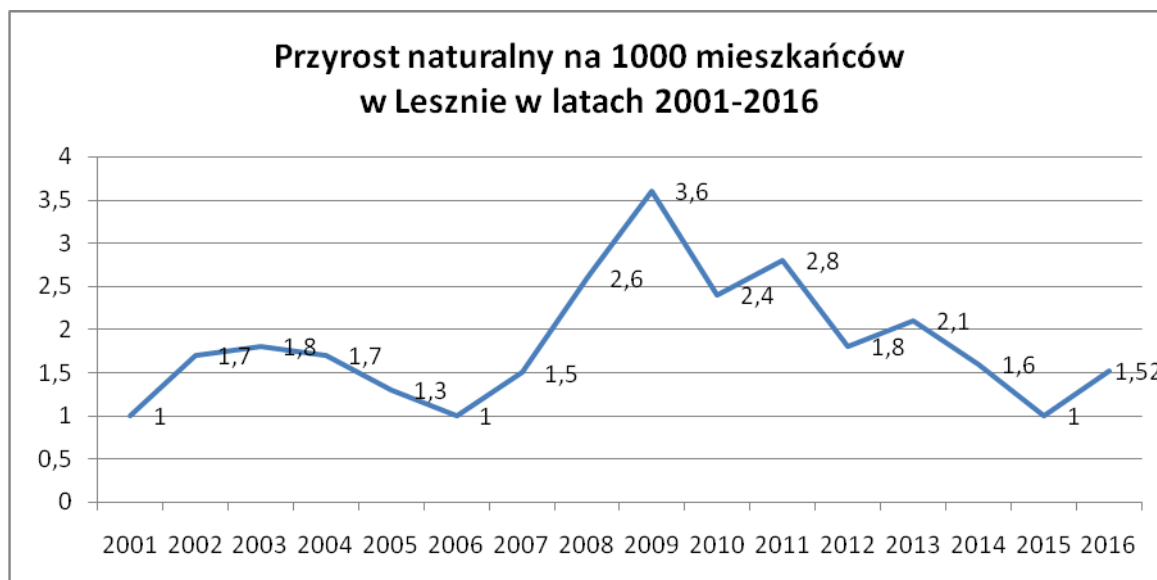
Demografia w Lesznie						
Lata	Małżeństwa	Rozwody	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na tys. mieszkańców
2001	356	118	583	523	60	1
2002	344	132	574	467	107	1,7
2003	371	138	635	522	113	1,8
2004	342	159	601	496	105	1,7
2005	370	183	652	570	82	1,3
2006	380	185	634	568	66	1
2007	459	153	633	538	95	1,5
2008	421	188	733	566	167	2,6
2009	445	174	798	569	229	3,6
2010	387	152	747	594	153	2,4
2011	337	129	694	509	185	2,8
2012	338	180	672	554	118	1,8
2013	301	134	649	516	133	2,1
2014	288	142	647	541	106	1,6
2015	296	177	615	549	66	1,0
2016	308	129	650	552	98	1,52

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2016 roku liczba zawieranych w Lesznie małżeństw wzrosła do poziomu 308 rocznie. Po wyjątkowo dużej liczbie urodzeń, która wystąpiła w 2009 r., w kolejnych latach liczba urodzeń spadała, do 615 w 2015 r. W 2016 r. natomiast

ponownie wzrosła i wyniosła 650. W 2016 r. zmarły 552 osoby, czyli o 3 osoby więcej niż w roku 2015. Przyrost naturalny był wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 1,52 promila.

Wykres 10 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Lesznie w latach 2001-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II.1.2. Migracje

Migracje to przemieszczanie się ludności między różnymi miejscami zamieszkania. Migracje wewnętrzne oznaczają zmianę miejsca zamieszkania w granicach Polski, natomiast migracje zewnętrzne to ruch ludności między Polską, a innymi krajami. Saldo migracji stanowi różnicę między liczbą ludności napływającej, a liczbą ludności odpływającej z danego miejsca.

Migracje wewnętrzne

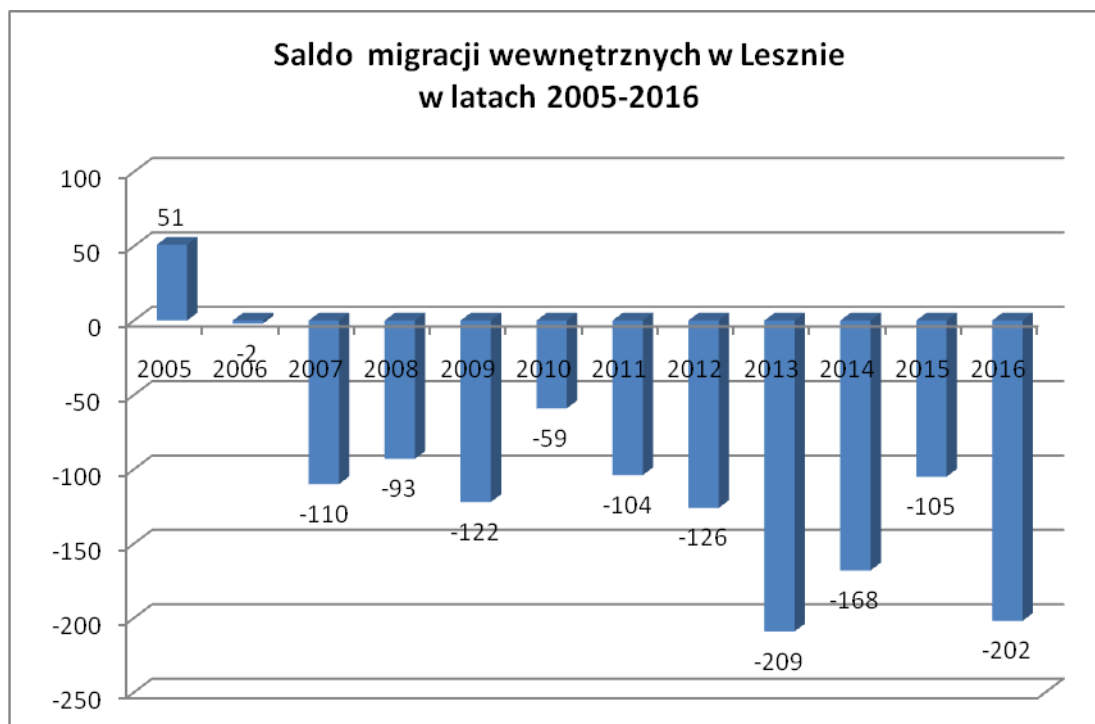
Tabela 9 Migracje w ruchu wewnętrznym w Lesznie w latach 2000-2016

Migracje w Lesznie			
Lata	Saldo migracji wewnętrznych	Odływ (wymeldowania w ruchu wewnętrznym)	Napływ (zameldowania w ruchu wewnętrznym)
2000	84	590	674
2001	274	547	819
2002	6	595	601
2003	-47	741	694
2004	6	700	706

2005	51	675	726
2006	-2	795	793
2007	-110	864	754
2008	-93	787	694
2009	-122	786	664
2010	-59	756	697
2011	-104	758	654
2012	-126	722	596
2013	-209	828	619
2014	-168	733	565
2015	-105	734	629
2016	-202	783	581

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 11 Saldo migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2005-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Od roku 2006 utrzymuje się w Lesznie ujemne saldo migracji wewnętrznych. W 2016 r. wymeldowały się z Leszna 202 osoby. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta jest większa o 97 osób.

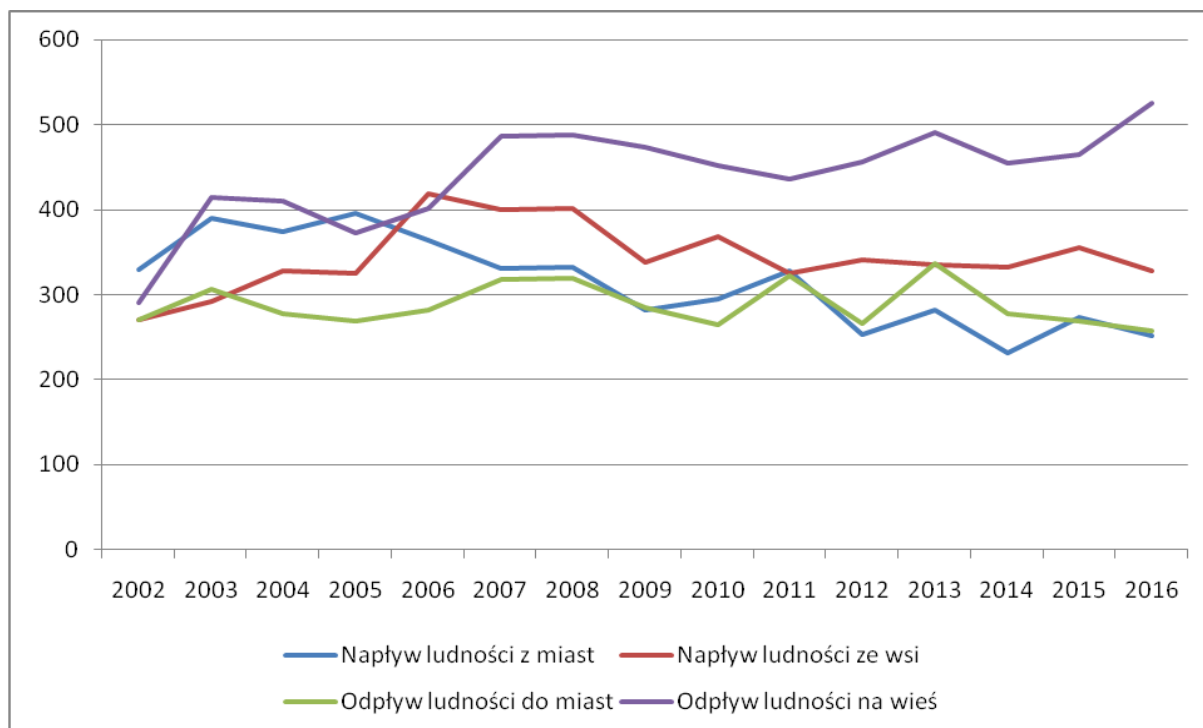
Tabela 10 Kierunki migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2003-2016

Kierunki migracji wewnętrznych (Leszno 2003-2016)														
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Napływ ludności z miast	390	374	396	364	331	332	283	296	328	254	283	232	273	252
Napływ ludności ze wsi	292	329	326	419	401	402	338	368	326	342	336	333	356	329
Odływ ludności do miast	307	277	268	282	318	319	284	264	322	265	337	277	268	257
Odływ ludności na wieś	415	411	373	402	487	488	474	453	436	457	491	456	466	526

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Poznaniu

W ostatnich latach na stosunkowo wysokim poziomie utrzymuje się liczba osób wymeldowujących się z Leszna na wieś. W 2016 r. było to 526 osób, a więc o 60 więcej niż w roku poprzednim. Odływ ludności z Leszna na wieś jest odzwierciedleniem ogólnopolskiej tendencji osiedlania się na przedmieściach miast.

Wykres 12 Kierunki migracji wewnętrznych z/do Leszna w latach 2002-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Migracje zewnętrzne

Rok 2006 był wyjątkowy pod względem rekordowo wysokiej liczby wymeldowań za granicę. W kolejnych latach liczba stałych wymeldowań za granicę była zdecydowanie niższa. W 2014 roku liczba wymeldowujących się za granicę wyniosła 31 osób, natomiast w 2016 r. 43 osoby.

W latach 2007-2012 wystąpiła stosunkowo duża liczba zameldowań w Lesznie osób z zagranicy (być może są to osoby, które wróciły z emigracji). W 2014 roku z zagranicy zameldowały się w Lesznie 22 osoby natomiast w 2016 r. 16 osób.¹

Tabela 11 Migracje w ruchu zewnętrznym w Lesznie w latach 2003-2016

Migracje zagraniczne														
Kierunek migracji	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zameldowania z zagranicy	12	3	4	10	22	14	43	33	33	29	24	22	0*	16
Wymeldowania za granicę	19	12	34	111	59	42	28	39	55	43	63	31	0*	43
Saldo migracji zagranicznych	-7	-9	-30	-101	-37	-28	15	-6	-22	-14	-39	-9	0*	-27

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*brak danych GUS dot. migracji zewnętrznych za rok 2015

II.1.3. Ludność według wieku

Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Leszna w latach 2013-2016

Struktura wiekowa mieszkańców Leszna w latach 2013-2016						
Wiek	2013	2014	2015	2016	2016	
					Mężczyźni	Kobiety
0 – 4 lat	3 517	3 499	3 299	3 230	1 692	1 538
5 - 9	3 274	3 407	3 511	3 521	1 770	1 751
10 - 14	3 039	3 019	3 000	3 016	1 526	1 490
15 - 19	3 362	3 236	3 259	3 186	1 616	1 570

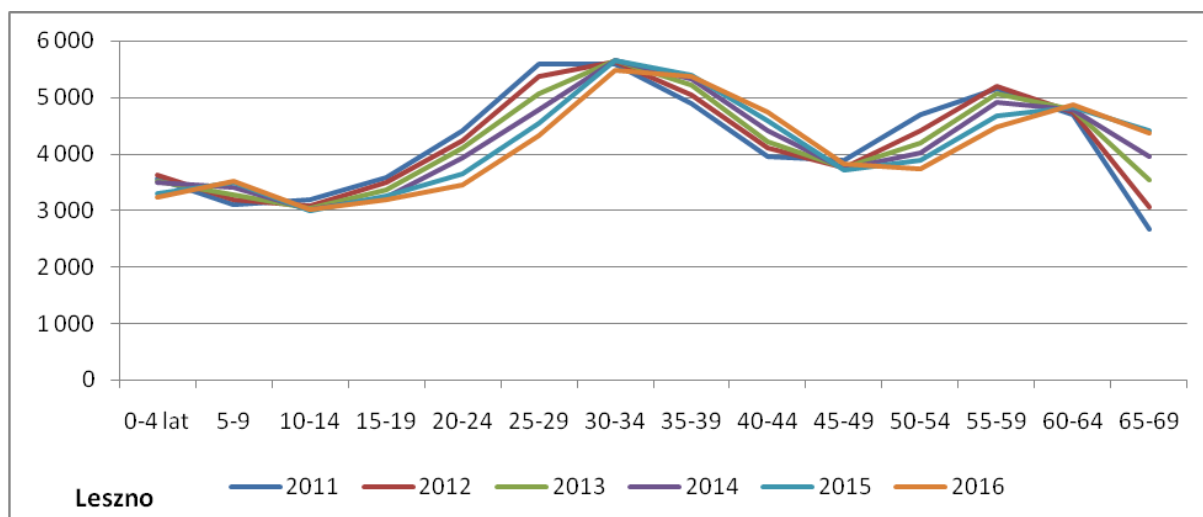
¹ Brak danych GUS dot. migracji zewnętrznych za rok 2015.

20 - 24	4 101	3 929	3 654	3 454	1 797	1 657
25 - 29	5 048	4 780	4 541	4 310	2 215	2 095
30 - 34	5 645	5 656	5 662	5 469	2 755	2 714
35 - 39	5 210	5 321	5 411	5 353	2 692	2 661
40 - 44	4 204	4 408	4 596	4 726	2 282	2 444
45 - 49	3 750	3 735	3 728	3 816	1 916	1 900
50 - 54	4 199	4 027	3 891	3 729	1 797	1 932
55 - 59	5 051	4 907	4 677	4 472	2 059	2 413
60 - 64	4 778	4 792	4 827	4 859	2 174	2 685
65 - 69	3 538	3 955	4 413	4 370	1 902	2 468
70 i więcej	5 873	5 995	6 090	6 648	2 523	4 125

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W wyniku wyżu demograficznego z przełomu lat 70 i 80-tych obecnie najliczniej reprezentowana jest grupa wiekowa z przedziału wieku 30-39 lat. Wyż demograficzny występuje również w grupie osób 60-64 lata. W ostatnich latach widoczne jest przesuwanie się wyżów do kolejnych przedziałów wiekowych.

Wykres 13 Struktura ludności Leszna według wieku w latach 2011-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II.1.4. Struktura społeczno-zawodowa

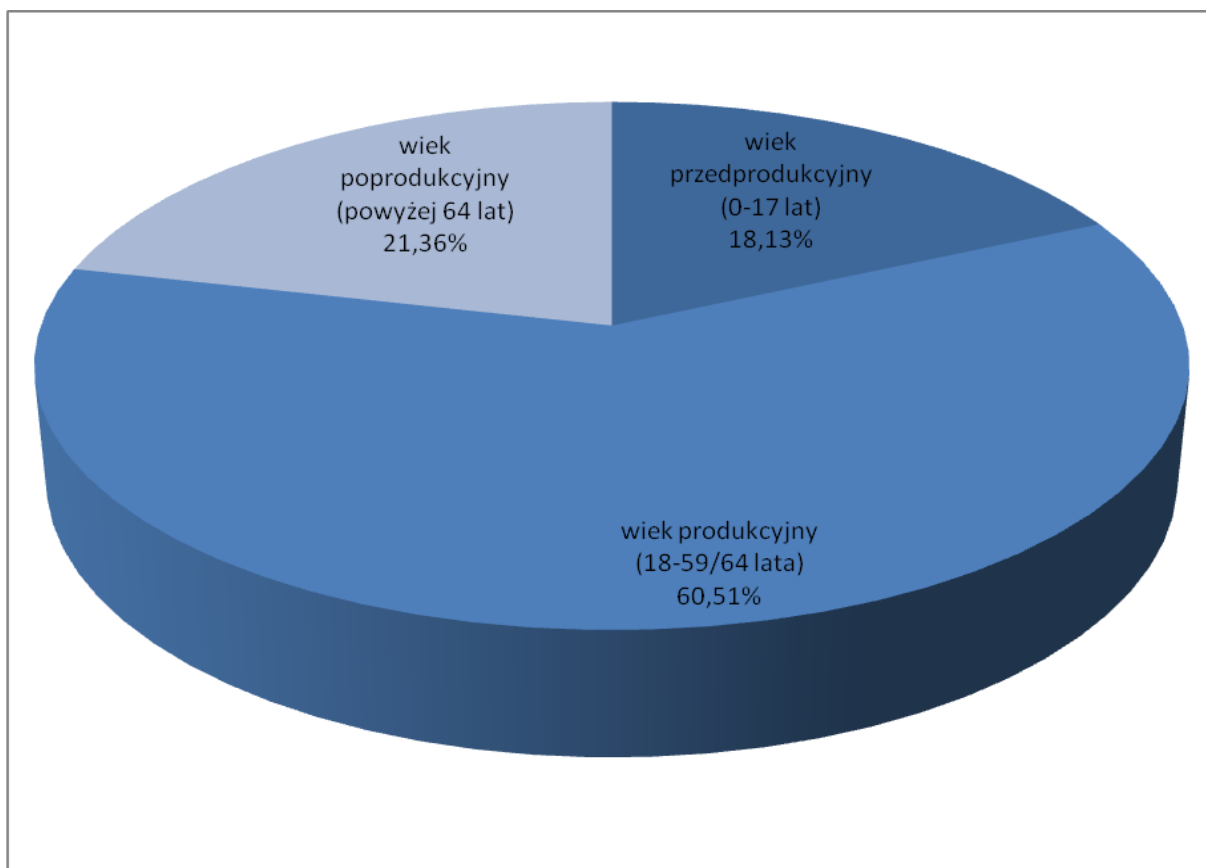
Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców określa udział poszczególnych grup mieszkańców według wieku zdolności do pracy. Wiek produkcyjny dotyczy kobiet od 18 do 59 roku życia, natomiast dla mężczyzn jest to przedział od 18 do 64 lat.

Tabela 13 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna w 2016 r.

Struktura społeczno - zawodowa mieszkańców Leszna w 2016 r.		
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	Wiek produkcyjny (18-59/64 lata)	Wiek poprodukcyjny (powyżej 64 lat)
11 634	38 822	13 703

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 14 Ludność Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w roku 2016

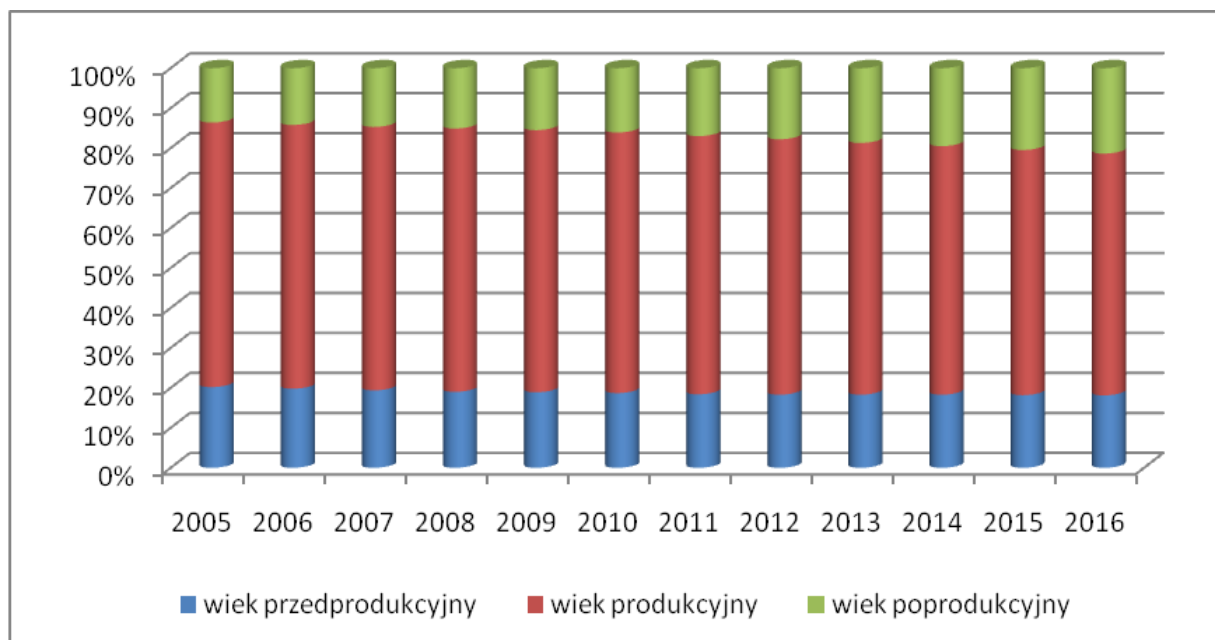

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W Lesznie osoby w wieku produkcyjnym stanowią 60,51 proc. ogółu mieszkańców. Ludność w wieku poprodukcyjnym to 21,36 proc. ogółu Leszczynian, a przedprodukcyjnym 18,13 proc. ludności (wykres 14). Analizując grupę osób w wieku produkcyjnym rozróżnić można osoby w wieku mobilnym i niemobilnym. Wiek mobilny obejmuje osoby w przedziale wieku 18-44, które są zdolne do zmiany

stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się. Osoby te stanowią 63,6 proc. osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 15 Struktura ludności Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2005-2016

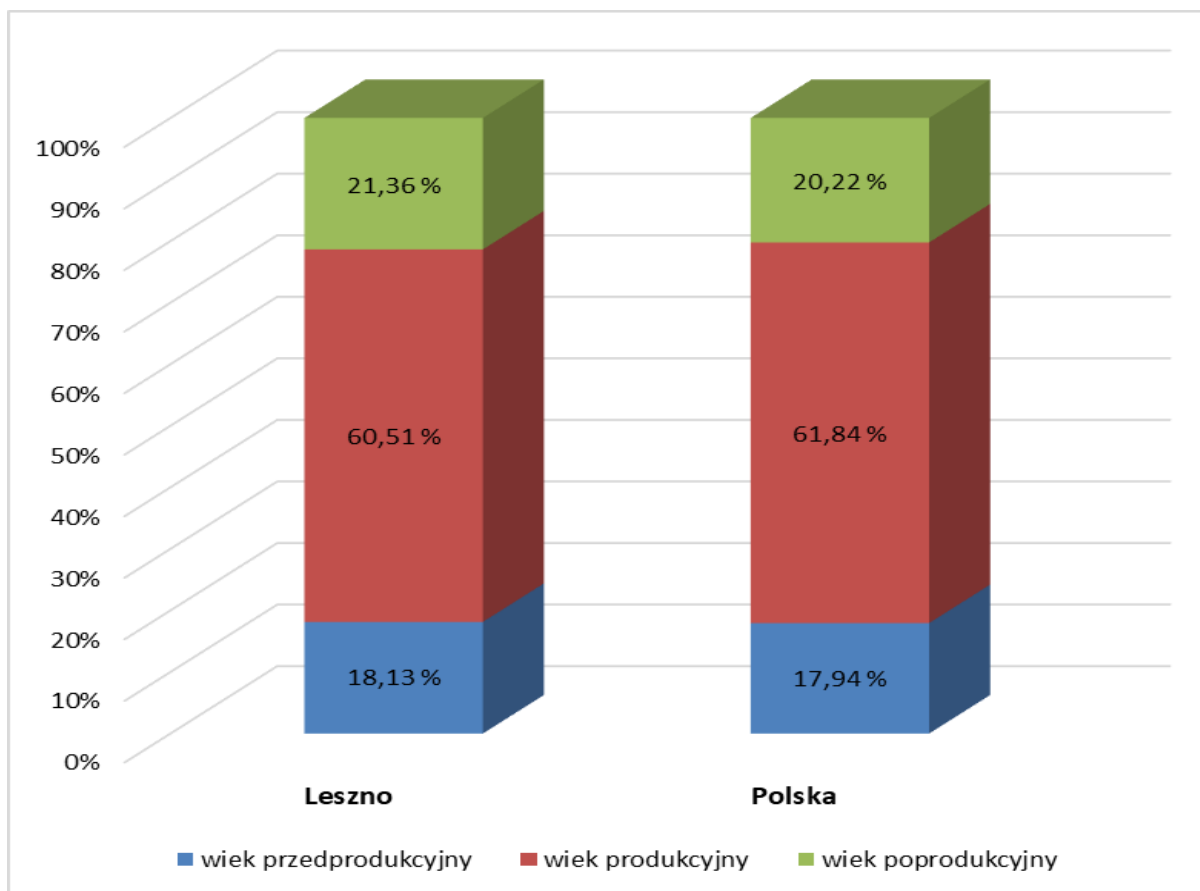
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W ostatnich latach struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna wykazuje nieznaczne przesunięcia między poszczególnymi grupami. Występują niekorzystne tendencje zmian polegające na zwiększaniu się grupy osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszaniu udziału osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2016 r. Lesznie 65,3 (w roku 2015 był niższy – wynosił 63,0). Dla kraju współczynnik ten był niższy i wynosił 61,7 osoby.

Przez wiele lat porównując strukturę ludności według wieku zdolności do pracy w Lesznie i Polsce, więcej było w Lesznie osób w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym. W 2016 r. struktura dla miasta i kraju była taka sama.

Wykres 16 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna na tle Polski w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II.1.5. Trwanie życia

Tabela 14 Trwanie życia ludności Polski, Wielkopolski i podregionu leszczyńskiego według płci w 2016 r.

Jednostka terytorialna	mężczyźni						kobiety					
	w wieku lat											
	0	15	30	45	60	65	0	15	30	45	60	65
Polska	73,9	59,4	45,0	31,2	19,3	16,0	81,9	67,3	52,5	38,0	24,5	20,4
Wielkopolska	74,2	59,7	45,2	31,2	19,1	15,8	81,5	67,0	52,2	37,6	24,1	20,0
Podregion leszczyński	74,5	59,9	45,4	31,4	19,2	15,7	81,3	66,6	51,8	37,2	23,6	19,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Od 1992 roku obserwuje się w kraju nieprzerwany wzrost średniej długości trwania życia. Dla osób urodzonych w 2016 r. przeciętne trwanie życia w Polsce szacuje się

na 73,9 lat dla mężczyzn oraz 81,9 dla kobiet. W Wielkopolsce mężczyźni będą żyć trochę dłużej niż średnia krajowa – 74,2 lat, a kobiety nieco krócej - 81,5 lat. Dla miast podregionu leszczyńskiego – trwanie życia dla mężczyzn szacuje się na 74,5 lat, a dla kobiet na 81,3 lat.

II.1.6. Ludność według wykształcenia

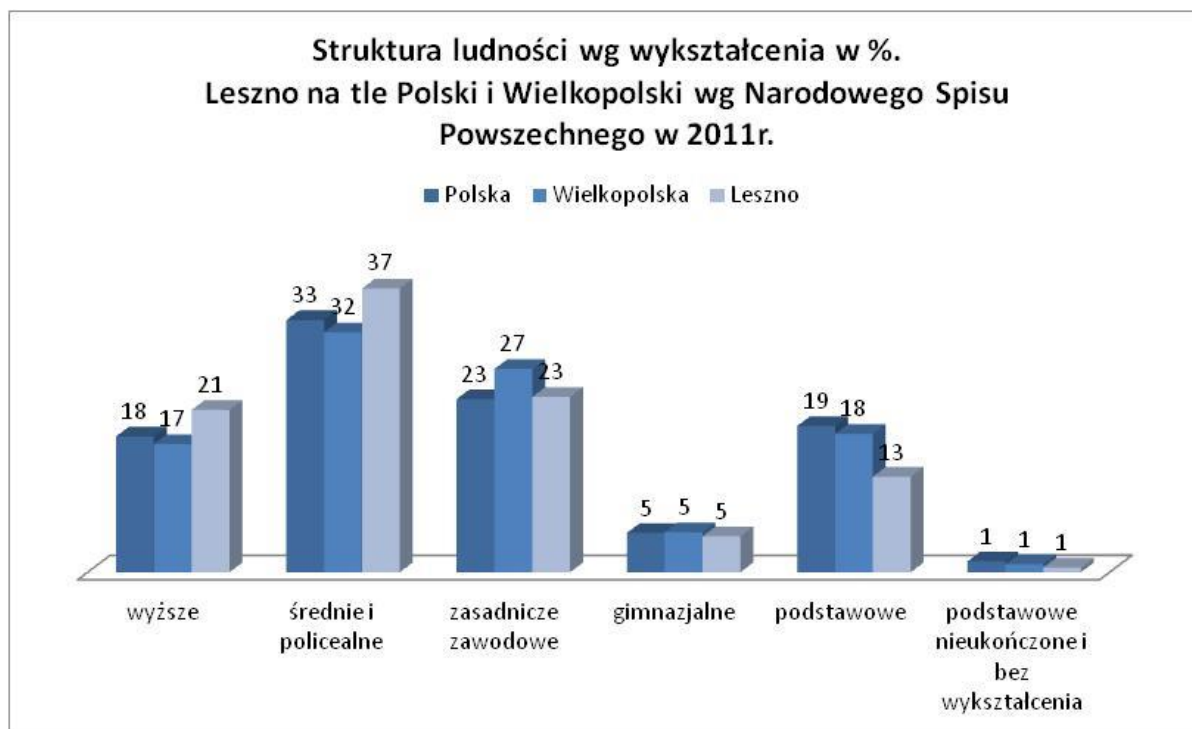
Na jakość kapitału ludzkiego miasta wpływa wykształcenie jego mieszkańców. Informacje dotyczące wykształcenia pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku. Porównując strukturę z ostatnich dwóch spisów widoczny jest duży wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym z 13 do 21 proc. oraz spadek udziału osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia.

Wykres 17 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

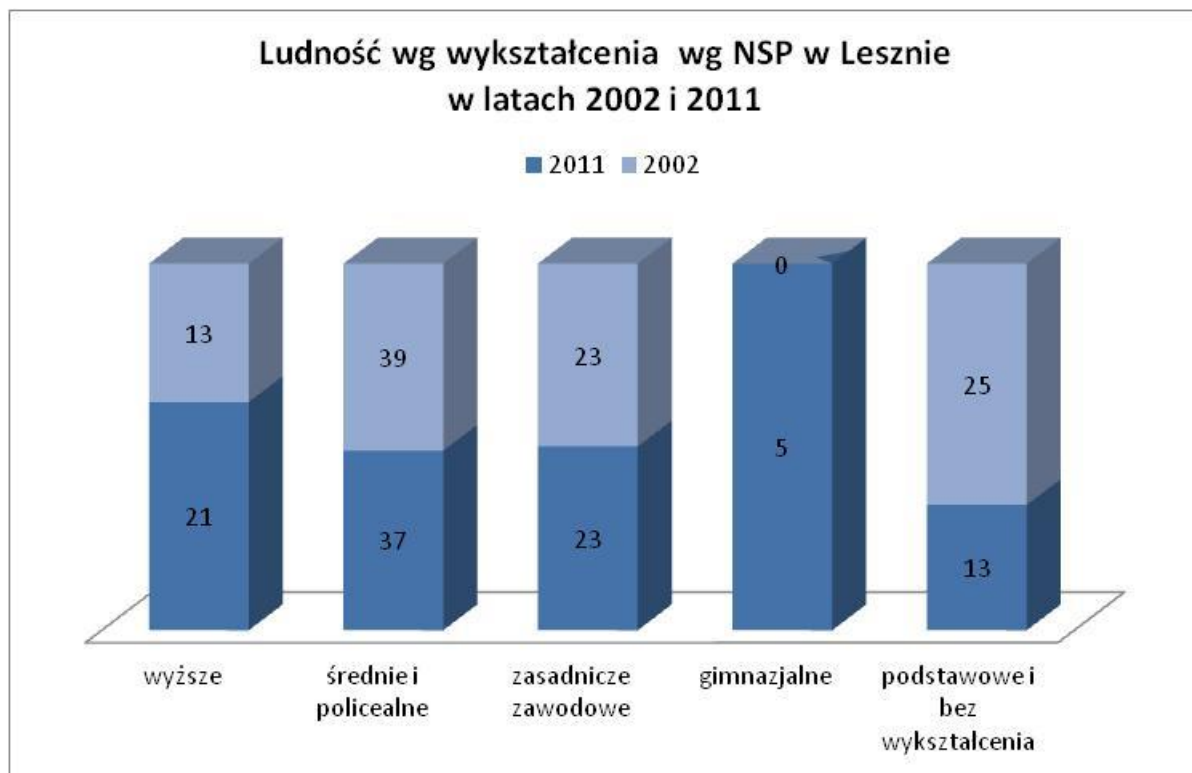
Wykres 18 Struktura ludności według poziomu wykształcenia w Lesznie na tle Wielkopolski i Polski w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., struktura mieszkańców Leszna według wykształcenia, na tle Polski i Wielkopolski przedstawia się korzystnie. Porównując odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe w Lesznie, Wielkopolsce i Polsce, w Lesznie był on najwyższy i wynosił 21 procent, podczas gdy dla Wielkopolski i Polski wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 17 procent i 18 procent. Ponadto, w Lesznie wyższy niż w Wielkopolsce i w kraju jest odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim – wynosi on 37 procent, a więc o 5 procent więcej niż w Wielkopolsce i o 4 procent więcej niż w kraju. Udział mieszkańców Leszna z wykształceniem zasadniczym zawodowym jest taki sam, jak w Polsce, natomiast niższy niż w Wielkopolsce.

Wykres 19 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w roku 2002 i 2011 – według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności

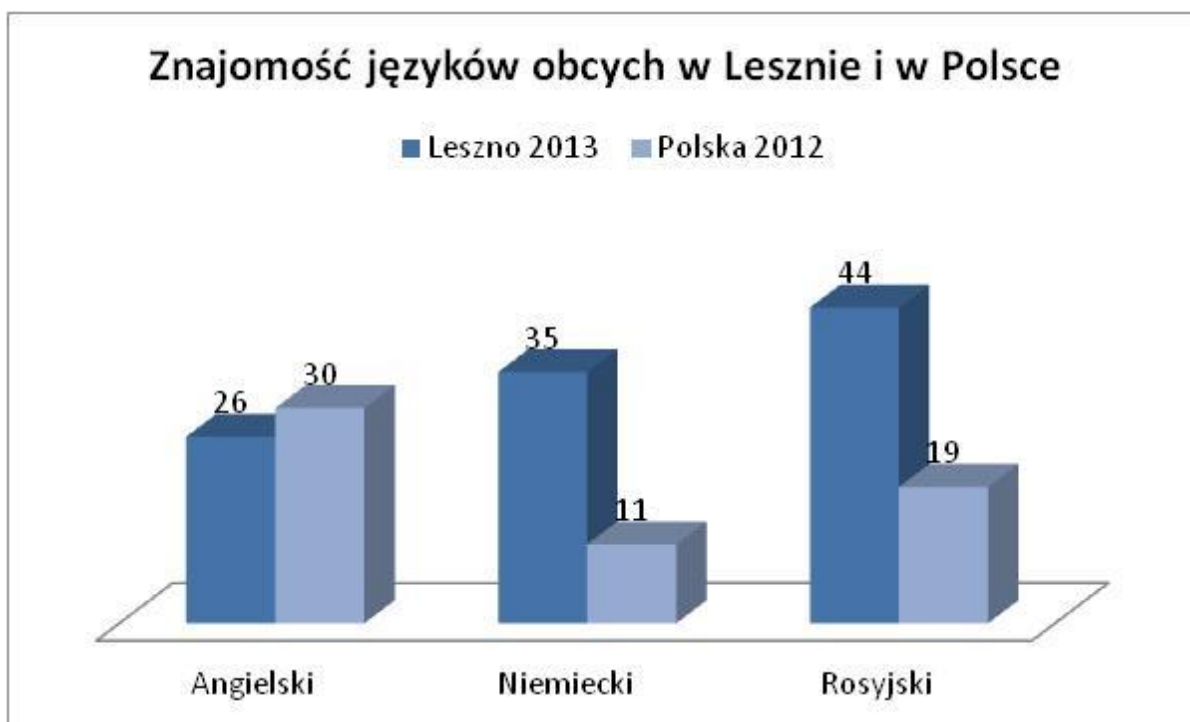

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

Znajomość języków obcych

W badaniu opinii mieszkańców „Życie w Lesznie 2013” przeprowadzonym przez Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Miasta Leszna zapytano o znajomość języków obcych w różnym stopniu zaawansowania. Odsetek Leszczynian znających język angielski był niższy niż wskaźnik dla kraju (według przeprowadzonego przez CBOS w 2012 r. badania „Wyjazdy zagraniczne Polaków i znajomość języków obcych”). Odwrotna sytuacja występuje w zakresie deklarowanej znajomości języka niemieckiego – w Lesznie było to 35 proc. mieszkańców, a w Polsce 11 proc. W Lesznie dominuje znajomość języka rosyjskiego, ale głównie znajomość w stopniu podstawowym, deklarowana przez starszych mieszkańców (system edukacyjny PRL).

Wykres 20 Znajomość języków obcych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

Wykorzystanie komputerów i dostęp do Internetu

Urząd Statystyczny nie prowadzi badań dotyczących wykorzystania komputerów i dostępu do Internetu na poziomie miast. Ostatnie dostępne dane dla Leszna na ten temat pochodzą z badania „Życie w Lesznie 2013”. Zgodnie z wynikami powyższego badania opinii mieszkańców Leszna, komputer w domu posiadało 85 proc. gospodarstw domowych (w Polsce było to 74,7 proc.).

W 2016 r. w Polsce 80,1 proc. gospodarstw domowych było wyposażonych w komputery, natomiast 80,4 proc. gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu.²

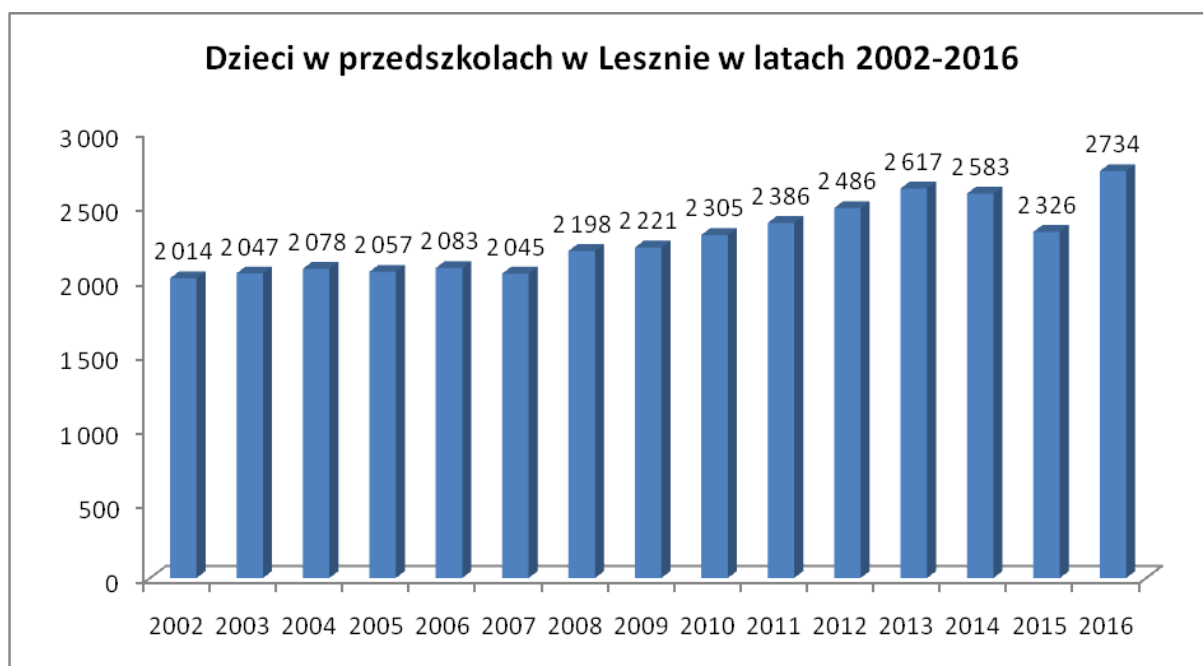
² „Społeczeństwo informacyjne w Polsce 2016”, badanie przeprowadzone przez Główny Urząd Statystyczny

II.2. Edukacja

II.2.1. Wychowanie przedszkolne

W 2016 roku na terenie miasta funkcjonowało ogółem 26 przedszkoli. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie miasta wynosiła 2 734. Poniższy wykres pokazuje, jak zmieniała się liczba dzieci w przedszkolach w ostatnich 14 latach.

Wykres 21 Liczba dzieci w przedszkolach w Lesznie w latach 2002-2016

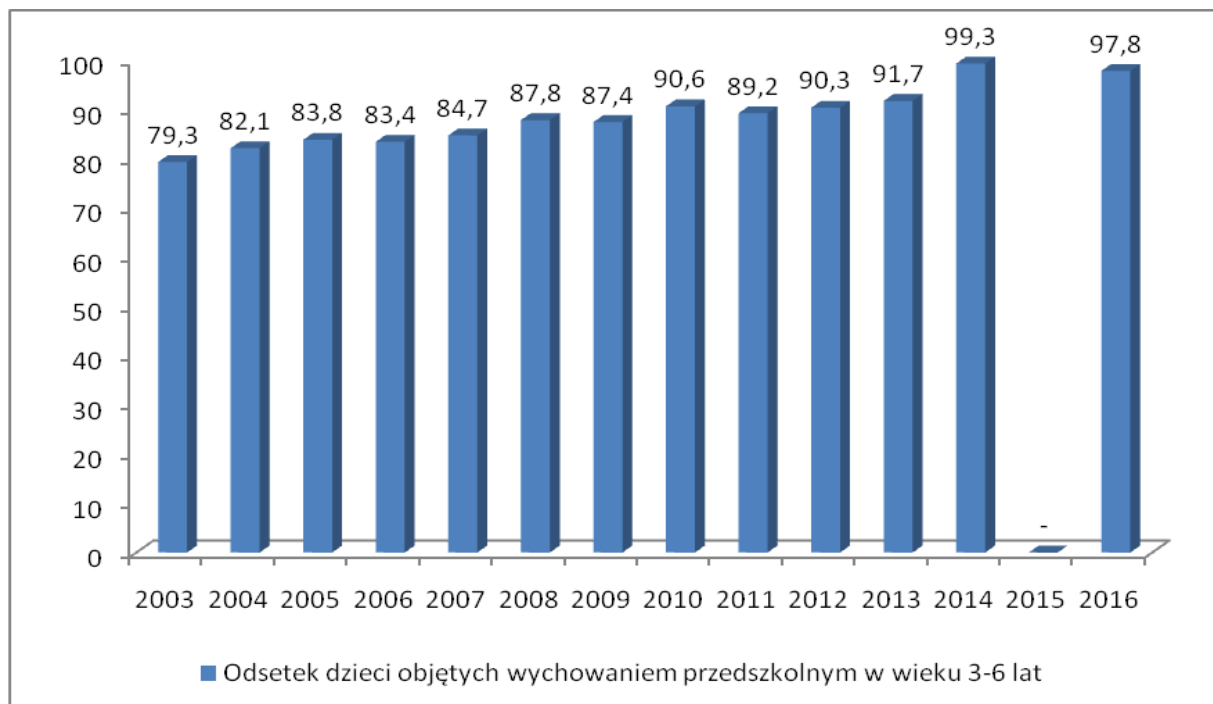

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na wykresie widać, że w roku 2016 liczba dzieci w przedszkolach była znacznie wyższa niż rok wcześniej. Wynika to z tego, że 1 września 2015 r. do I klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszedł cały rocznik dzieci sześciolatkich, stąd mniejsza ogólna liczba dzieci w przedszkolach. Rok wcześniej, czyli we wrześniu 2014 r., do szkoły poszła obowiązkowo połowa rocznika sześciolatków. Natomiast, rok później, w 2016 r., obowiązek szkolny dla sześciolatków zniesiono i zostały one w przedszkolach.

Kolejny wykres pokazuje, jak kształtował się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2016.

Wykres 22 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2016

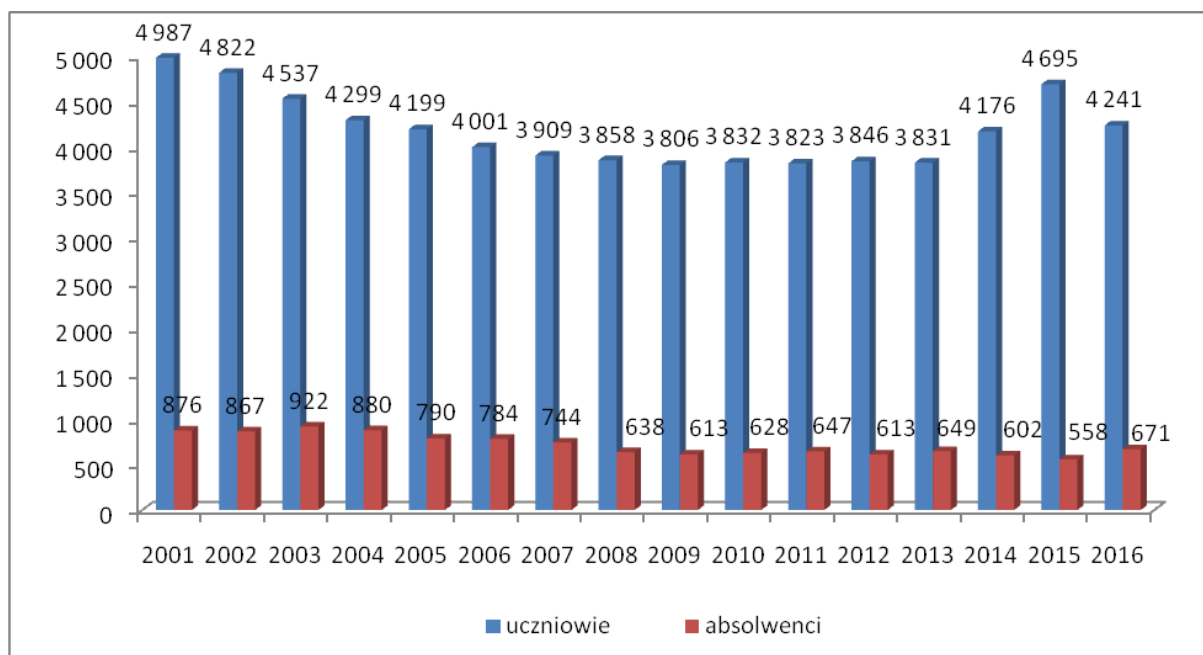
Źródło Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Od 2003 roku następował wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat. W 2014 roku wskaźnik ten osiągnął wyjątkowo wysoki poziom 99,3 proc. dzieci. W 2016 roku wskaźnik ten wyniósł 97,8 proc.³

³ Główny Urząd Statystyczny nie podaje informacji odnośnie odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat za rok 2015 z adnotacją, że brak informacji wynika ze zmiany poziomu prezentacji, zmian wprowadzonych do wykazu jednostek terytorialnych lub modyfikacji listy cech w danym okresie sprawozdawczym.

II.2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Wykres 23 Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w Lesznie w latach 2001-2016 (bez specjalnych)

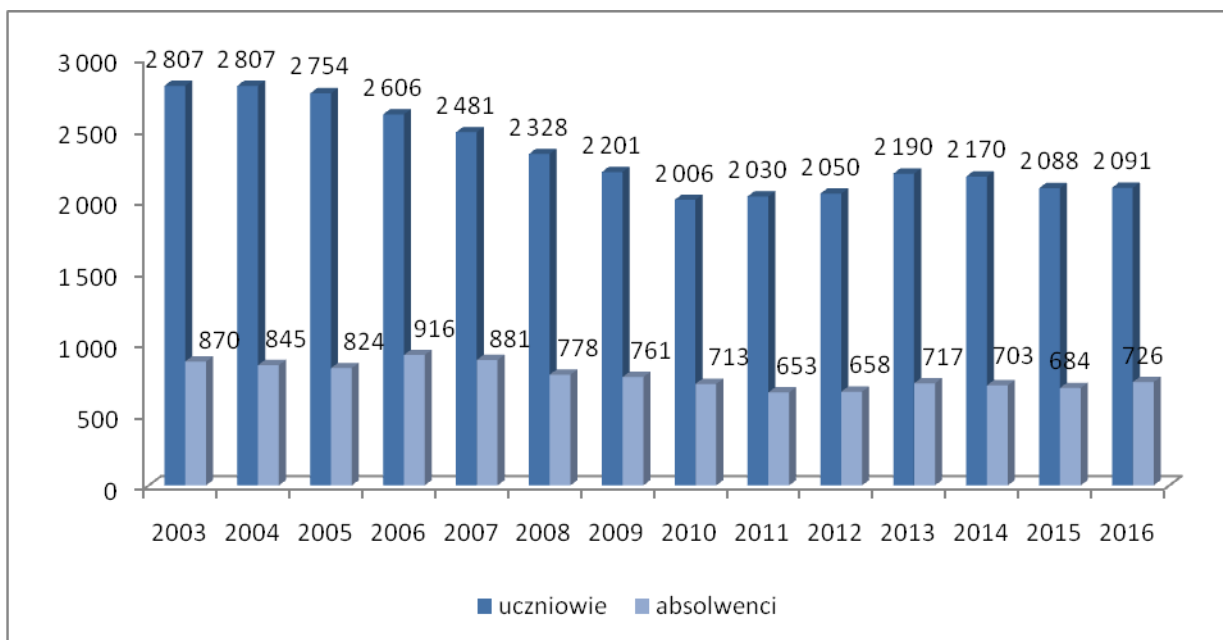

Źródło: Opracowane własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2016 do 12 szkół podstawowych uczęszczało 4 241 uczniów. Od 2001 r. do 2009 r. liczba dzieci w szkołach podstawowych spadała. Zmniejszyła się też liczba absolwentów. W latach 2010-2013 liczba uczniów utrzymywała się na podobnym poziomie. W roku 2015 liczba ta zauważalnie wzrosła, co wynikało z tego, że w tym roku dzieci urodzone w roku 2009 obowiązkowo poszły do szkoły. Rok wcześniej, czyli w 2014 r., do szkoły poszła obowiązkowo połowa rocznika sześciolatek. W 2016 r., gdy obowiązek szkolny dla sześciolatek wycofano, liczba uczniów szkół podstawowych spadła do 4 241.

Kolejny wykres pokazuje, jak zmieniała się liczba uczniów i absolwentów leszczyńskich gimnazjów w latach 2003-2016.

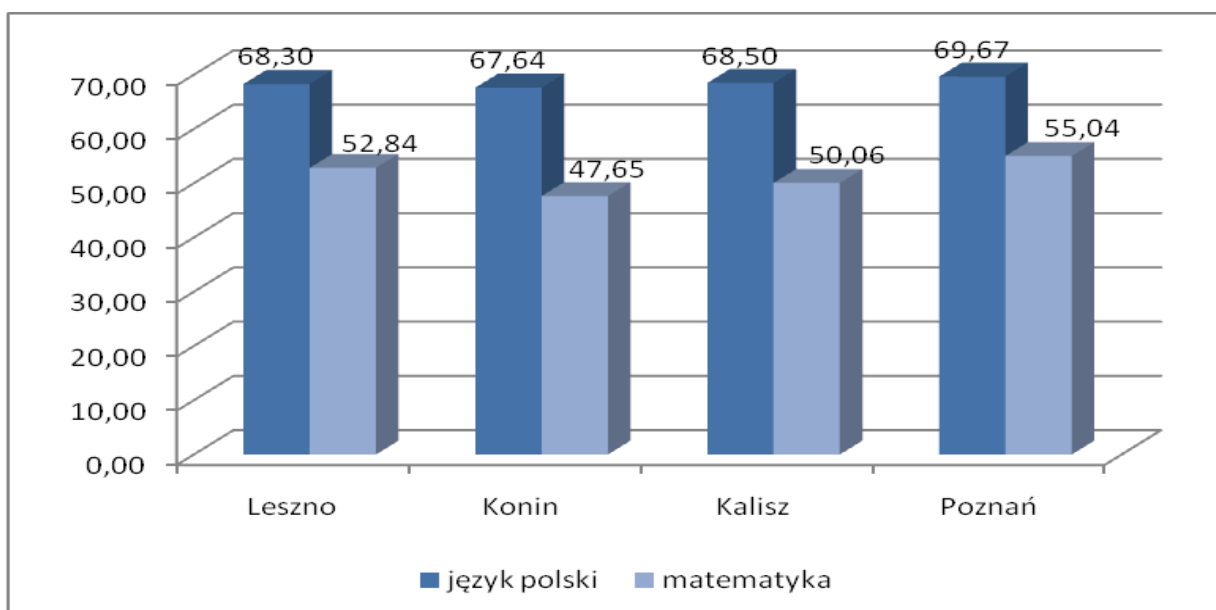
Wykres 24 Uczniowie i absolwenci gimnazjów w Lesznie ogółem w latach 2003-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Egzamin gimnazjalny

Wykres 25 Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego i matematyki w Lesznie w porównaniu z wybranymi miastami Wielkopolski w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Porównując wyniki egzaminu gimnazjalnego z matematyki w Lesznie z innymi miastami Wielkopolski, uczniowie z Leszna uzyskali lepszy wynik niż uczniowie w

Koninie i Kaliszu, natomiast gorszy niż uczniowie z Poznania. Jeśli chodzi o egzamin z języka polskiego, uczniowie z Leszna uzyskali lepszy wynik niż uczniowie z Konina, natomiast nieznacznie gorszy niż uczniowie z Poznania i z Kalisza (wykres 25).

II.2.3. Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Tabela 15 Liczba szkół ponadgimnazjalnych w Lesznie według rodzaju w latach 2007-2016

Liczba szkół według rodzaju										
Szkoły	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zasadnicze zawodowe*	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4
Technika*	15	15	5	5	5	5	5	5	5	6
Licea ogólnokształcące*	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

Tabela 16 Liczba absolwentów w szkołach według rodzaju w Lesznie w roku 2016

Liczba absolwentów w roku 2016	
Szkoły	Absolwenci
Zasadnicze zawodowe*	221
Technika*	478
Licea ogólnokształcące*	596

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

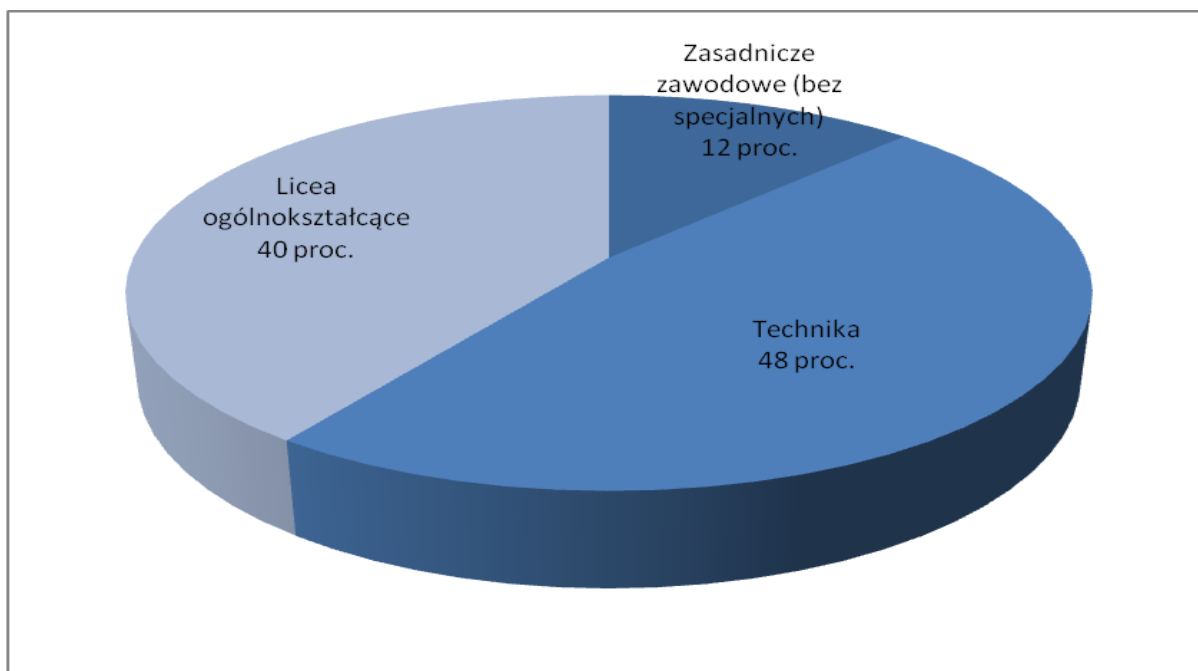
Tabela 17 Liczba uczniów według rodzaju szkoły w Lesznie w latach 2008-2016

Liczba uczniów według rodzaju szkoły									
Szkoły	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zasadnicze zawodowe*	938	885	874	796	699	698	714	659	596
Technika*	2 673	2 681	2 540	2 393	2 229	2 099	2 129	2 167	2 292
Licea ogólnokształcące*	2 551	2 468	2 416	2 234	2 123	1 978	1 957	1 871	1 940

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

Wykres 26 Struktura uczniów według rodzaju szkoły w roku 2016 w Lesznie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Najwięcej (48 proc.) uczniów kształcących się po skończeniu gimnazjum wybrało edukację w technikum, nieco mniej w liceum ogólnokształcącym – 40 proc.

II.2.4. Szkolnictwo wyższe

W Lesznie w roku akademickim 2016/2017 działały 3 szkoły wyższe: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego oraz Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2016 r. studiowało w Lesznie 2 385 osób.

Tabela 18 Liczba studentów w Lesznie według trybu studiowania na podstawie danych uczelni - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Humanistyczna, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania

Liczba studentów w Lesznie (PWSZ, WSMiZ, WSH)													
Tryb studiowania	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	7 256	7 807	7 641	7 383	6 939	6 012	5 267	4 627	3 999	3 081	2 697	2 515	2 445
Stacjonarne	3 038	2 864	2 941	2 782	2 487	2 067	1 786	1 833	1 547	1 699	1 549	1 469	1 469
Niestacjonarne	4 218	4 943	4 700	4 601	4 452	3 945	3 481	2 794	2 452	1 382	1 252	1 046	976

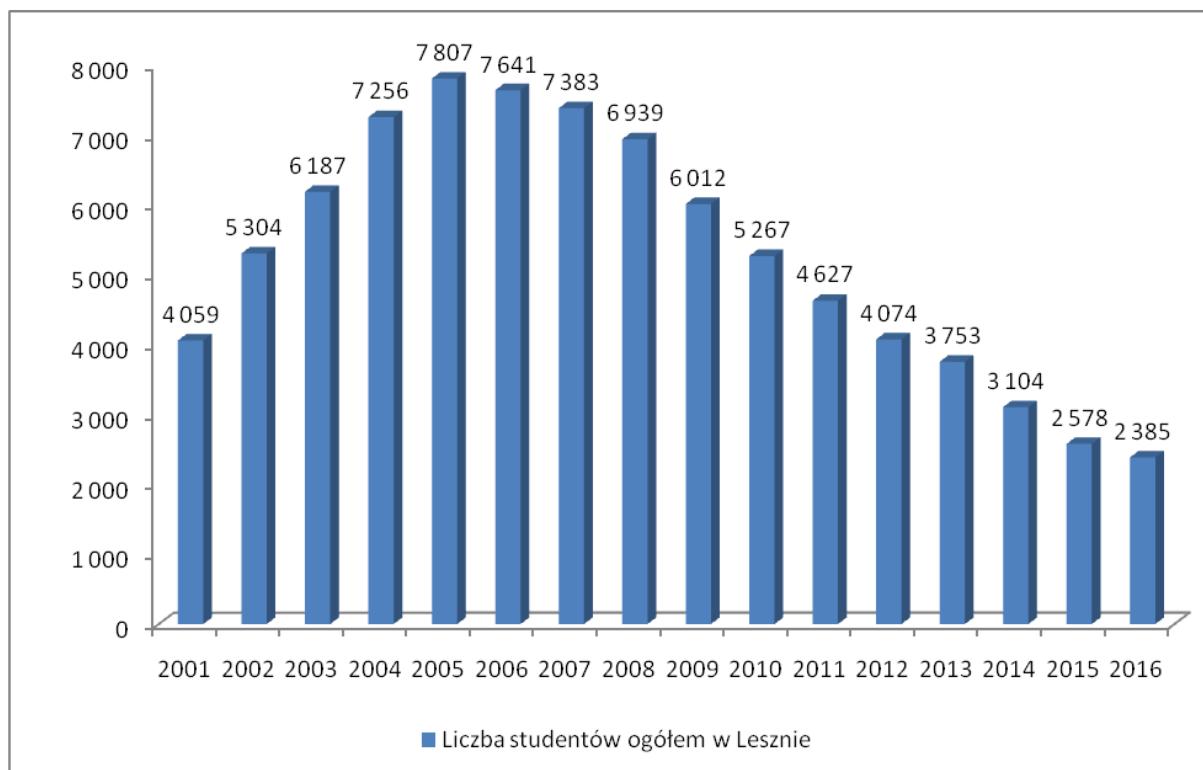
Źródło: Wyższa Szkoła Humanistyczna w Lesznie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania

Tabela 19 Studenci i absolwenci leszczyńskich uczelni według kierunków i trybu studiowania (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Humanistyczna, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania)

Liczba studentów i absolwentów w Lesznie						
Uczelnia	Kierunek	Tryb studiowania 2016/2017			Absolwenci 2016	
		Stacjonarne	Niestacjonarne	Razem		
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	Pedagogika	197	44	241	70	
	Wychowanie fizyczne	88	0	88	36	
	Pielęgniarstwo	161	0	161	46	
	Turystyka i rekreacja	59	0	59	32	
	Ekonomia	123	111	234	97	
	Filologia angielska	109	25	134	18	
	Filologia niemiecka	17	0	17	1	
	Fizjoterapia	143	19	162	83	
	Filologia hiszpańska	29	0	29	4	
	Logistyka	96	0	96	0	
	Informatyka	91	0	91	31	
	Elektrotechnika	80	78	158	26	
	Mechanika i budowa maszyn	85	33	118	40	
	Budownictwo	90	0	90	0	
	Bezpieczeństwo narodowe	81	50	131	0	
	Rolnictwo	20	0	20	47	
	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	0	0	0	11	
	Ogółem	1 469	360	1 829	542	
	Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania	Zarządzanie	0	28	28	27
	Wyższa Szkoła Humanistyczna	Pedagogika I stopień	0	160	160	50
Pedagogika II stopień		0	318	318	200	
Kosmetologia		0	0	0	20	
Dietetyka		0	110	110	40	
Ogółem		0	588	588	310	
OGÓŁEM		1 469	976	2 445	879	

Źródło: Wyższa Szkoła Humanistyczna w Lesznie, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania

Wykres 27 Liczba studentów w Lesznie w latach 2001-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W ostatnich dziesięciu latach występuje w Lesznie spadek liczby studentów (ogółem o 5 422 mniej studentów w 2016 r. w porównaniu z 2005 r.).

Poniżej przedstawiono wykaz kierunków i specjalności na działających w Lesznie uczelniach w roku akademickim 2016/2017:

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

Kierunki, specjalności i specjalizacje studiów w roku akademickim 2016/2017:

Kierunek: Budownictwo

Kierunek: Ekonomia

Specjalność:

- Gospodarka finansowa małych i średnich przedsiębiorstw
- Ekonomia sektora publicznego
- Ekonomia menadżerska

Kierunek: Elektrotechnika

Specjalność:

- Elektromechatronika
- Elektroenergetyka
- Automatyka przemysłowa

Kierunek: Filologia

Specjalność:

- Filologia angielska
- Filologia niemiecka
- Filologia hiszpańska

Kierunek: Fizjoterapia

Kierunek: Informatyka

Specjalność:

- Informatyka w zarządzaniu

Kierunek: Logistyka

Specjalność:

- Logistyka handlu i usług
- Logistyka produkcji

Kierunek: Mechanika i budowa maszyn

Specjalność:

- Eksploatacja i diagnostyka maszyn
- Komputerowe wspomaganie produkcji

Kierunek: Pedagogika

Specjalność:

- Wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna z terapią pedagogiczną
- Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną

Kierunek: Pielęgniarstwo

Kierunek: Turystyka i rekreacja

Specjalność:

- Planowanie turystyczne
- Hotelarstwo i gastronomia

Kierunek: Wychowanie fizyczne

Specjalność:

- Wychowanie fizyczne i zarządzanie sportem lokalnym

Kierunek: Bezpieczeństwo narodowe

Specjalność:

- Bezpieczeństwo publiczne
- Zarządzanie kryzysowe

Kierunek: Rolnictwo

Specjalność:

- Agronomia
- Menedżer rozwoju obszarów wiejskich

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie oferuje kształcenie na studiach dualnych. Studia dualne realizowane w PWSZ w Lesznie według tak zwanego „Leszczyńskiego Modelu Studiów Dualnych” to bezpłatne studia stacjonarne, sześciosemestralne licencjackie lub siedmiosemestralne inżynierskie. Charakteryzuje je naprzemienny system studiowania – jeden tydzień student uczestniczy w zajęciach dydaktycznych na uczelni, drugi tydzień pracuje w wybranym zakładzie pracy. Praktyka zawodowa realizowana jest w zakładach pracy regionu leszczyńskiego, które otrzymały akredytacje (umowy) Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie na udział we wspólnym kształceniu studentów.

Tabela 20 Studia dualne na PWSZ w Lesznie w latach 2011-2016

Lp.	Rok rozpoczęcia studiów	Ilość przyjętych studentów		Ilość studentów, którzy ukończyli/ukończą studia	
		Elektrotechnika	Budownictwo	Elektrotechnika	Budownictwo
1	2011	36	0	24	0
2	2012	35	0	14	0
3	2013	15	0	10	0
4	2014	12	41	kończą studia w 2018 roku	kończą studia w 2018 roku
5	2015	23	40	kończą studia w 2019 roku	kończą studia w 2019 roku
6	2016	22	30	pod koniec semestru letniego będą podejmować decyzje czy chcą iść systemem studiów dualnych.	pod koniec semestru letniego będą podejmować decyzje czy chcą iść systemem studiów dualnych.

Źródło: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie

Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania

Uczelnia umożliwia edukację na kierunku Zarządzanie w następujących specjalnościach:

- Marketing i zarządzanie
- Zarządzanie finansami przedsiębiorstw
- Zarządzanie w administracji
- Zarządzanie w logistyce
- Zarządzanie zasobami ludzkimi

Wyższa Szkoła Humanistyczna

W roku akademickim 2016/2017 w Wyższej Szkole Humanistycznej im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie funkcjonowały następujące kierunki i specjalności:

Studia II stopnia

Kierunek: Pedagogika

- Pedagogika Opiekuńczo-Wychowawcza z Gerontologią,
- Pedagogika Resocjalizacyjna,
- Doradztwo Zawodowe i Personalne,
- Wychowanie Przedszkolne i Edukacja Wczesnoszkolna,
- Socjoterapia z Gerontologią,
- Edukacja Żywieniowa i Psychodietetyka.

Studia I stopnia

Kierunek: Pedagogika

- Pedagogika Opiekuńczo-Wychowawcza i Terapia Pedagogiczna,
- Doradztwo Zawodowe i Personalne oraz Terapia Pedagogiczna,
- Wychowanie Przedszkolne i Edukacja Wczesnoszkolna oraz Terapia Pedagogiczna.

Kierunek: Dietetyka

- Dietetyka Kliniczna,
- Poradnictwo Dietetyczne i Żywnienie Zbiorowe.

Stypendia doktoranckie

Z budżetu miasta Leszna przyznawane są stypendia doktoranckie osobom, które spełniają następujące warunki: mają otwarty przewód doktorski, mieszkają w Lesznie lub w najbliższej okolicy, pracują w Lesznie.

W ostatnich latach pozytywnie rozpatrzono wnioski:

- 2005 r. – 8 osób
- 2006 r. – 7 osób
- 2007 r. – 7 osób
- 2008 r. – 8 osób
- 2009 r. – 4 osoby
- 2010 r. – 4 osoby
- 2011 r. – 6 osób
- 2012 r. – 4 osoby
- 2013 r. – 8 osób
- 2014 r. – 2 osoby

- 2015 r. – 5 osób
- 2016 r. – 2 osoby

II.3. Rynek pracy

II.3.1. Pracujący według PKD

W Lesznie w 2016 r. było **22 575** osób pracujących (osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, **według faktycznego miejsca pracy**). W porównaniu z 2015 r. liczba pracujących wzrosła o 257 osób. Natomiast, liczba pracujących **według PKD** w Lesznie w 2016 r. wyniosła **23 145** osób. Poniżej przedstawiono liczbę pracujących w poszczególnych sekcjach według PKD.

Tabela 21 Liczba pracujących według PKD 2007 w Lesznie w 2016 r.

	Pracujący według PKD 2016 r.
Ogółem	23 145
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	457
Przemysł i budownictwo	8 684
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	5 782
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	973
Pozostałe usługi	7 249

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

II.3.2. Liczba bezrobotnych

Oprócz informacji o bezrobociu w Lesznie podane zostały również dane dla rejonu leszczyńskiego obejmującego Leszno oraz powiat leszczyński.

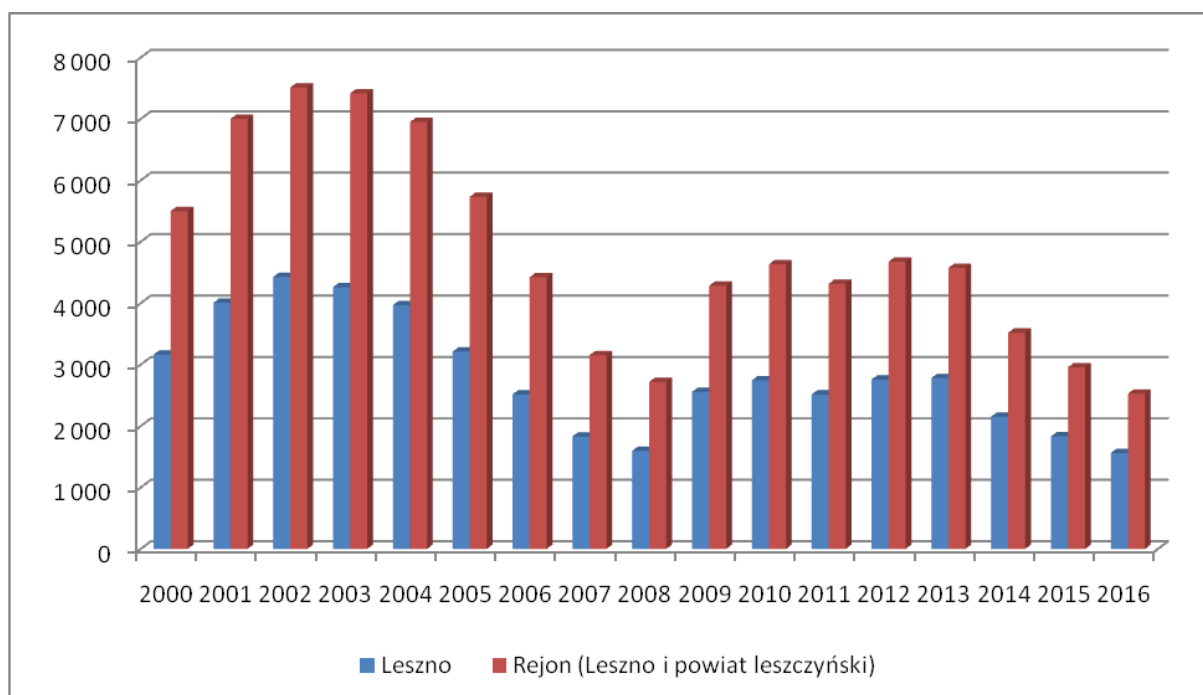
Szersze ujęcie zjawiska bezrobocia wynika z faktu, że Leszno w dużej mierze stanowi rynek pracy dla osób zamieszkujących okolice miasta.

Tabela 22 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016

Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016		
Lata	Leszno	Rejon (Leszno i powiat leszczyński)
2000	3 164	5 502
2001	4 008	7 001
2002	4 428	7 514
2003	4 263	7 416
2004	3 968	6 950
2005	3 214	5 734
2006	2 515	4 423
2007	1 830	3 154
2008	1 596	2 721
2009	2 556	4 284
2010	2 744	4 634
2011	2 515	4 319
2012	2 757	4 678
2013	2 781	4 576
2014	2 154	3 521
2015	1 833	2 959
2016	1 561	2 527

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wykres 28 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Po okresie spadku bezrobocia w latach 2003-2008 w latach 2009-2010 wystąpił znaczny wzrost liczby bezrobotnych osób. Tendencja dla miasta i rejonu była podobna. Pokrywała się również z tendencją dla całego kraju. Rok 2011 przyniósł spadek liczby bezrobotnych zarówno w samym mieście, jak i rejonie. W następnych latach, liczba bezrobotnych nieznacznie wzrosła, natomiast od roku 2014 spada. W 2016 r. w Lesznie było 1 561 osób bezrobotnych, a w rejonie 2 527 osób.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy najwięcej bezrobotnych należało do grupy bez zawodu – było to 228 osób oraz sprzedawców - 182. Spośród osób zamieszkałych w Lesznie i posiadających wykształcenie wyższe, najwięcej zarejestrowało się pedagogów - 38 osób.

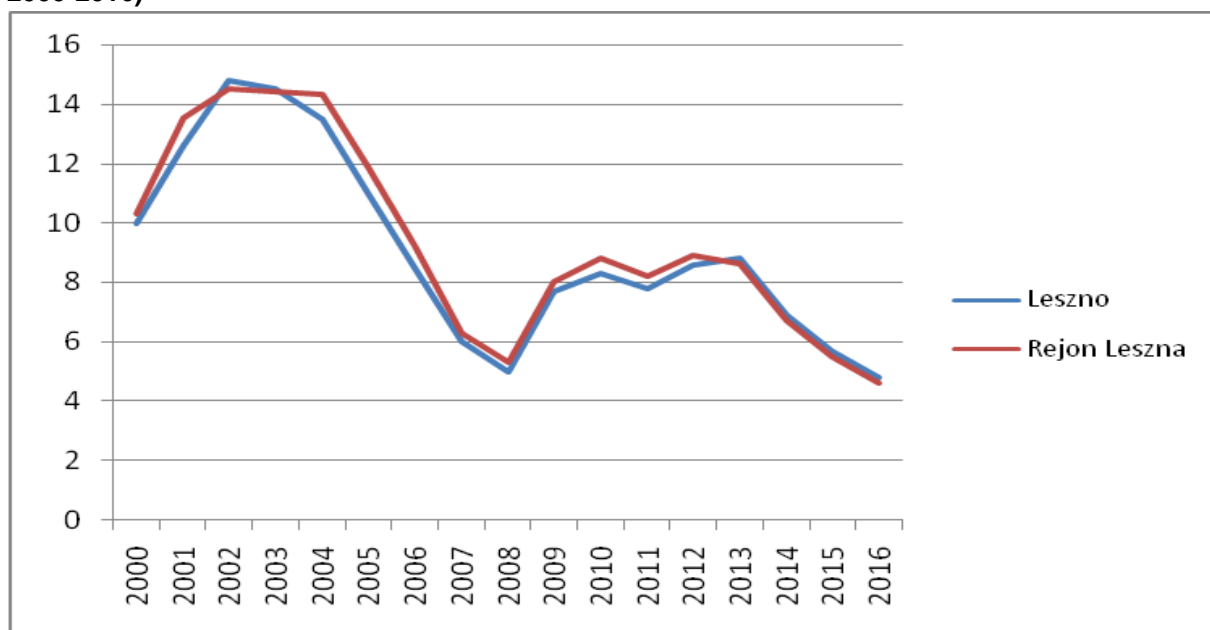
Tabela 23 Wskaźnik bezrobocia w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016 (w procentach)

Lata	Leszno	Rejon Leszna (Leszno i powiat leszczyński)
2000	10,0	10,3
2001	12,6	13,5
2002	14,8	14,5
2003	14,5	14,4
2004	13,5	14,3

2005	11,0	11,9
2006	8,5	9,2
2007	6,0	6,3
2008	5,0	5,3
2009	7,7	8,0
2010	8,3	8,8
2011	7,8	8,2
2012	8,6	8,9
2013	8,8	8,6
2014	6,9	6,7
2015	5,7	5,5
2016	4,8	4,6

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

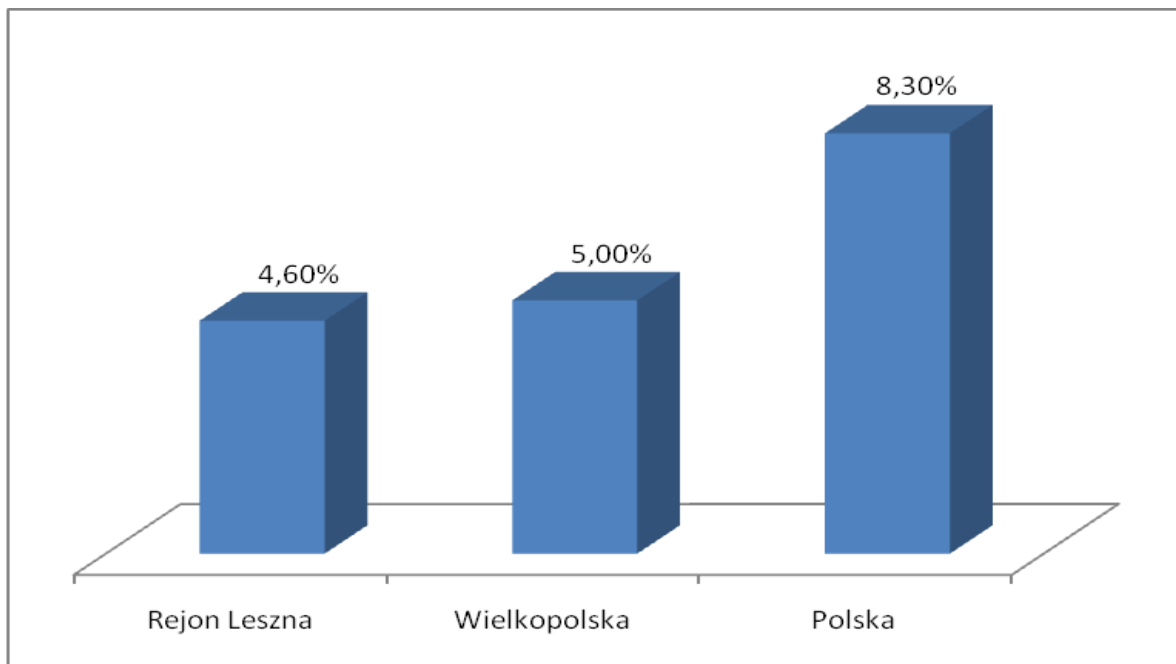
Wykres 29 Stopa bezrobocia w Lesznie i rejonie (Leszno i powiat leszczyński w latach 2000-2016)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

W 2016 roku, w porównaniu z rokiem 2015, zarówno w Lesznie, jak i w rejonie Leszna stopa bezrobocia spadła o 0,9 punktu proc. i wyniosła odpowiednio 4,8 proc. oraz 4,6 proc. Stopa bezrobocia w Wielkopolsce na koniec 2016 r. była równa 5 proc., natomiast w Polsce 8,3 proc.

Wykres 30 Wskaźnik bezrobocia w rejonie Leszna na tle Wielkopolski i Polski w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

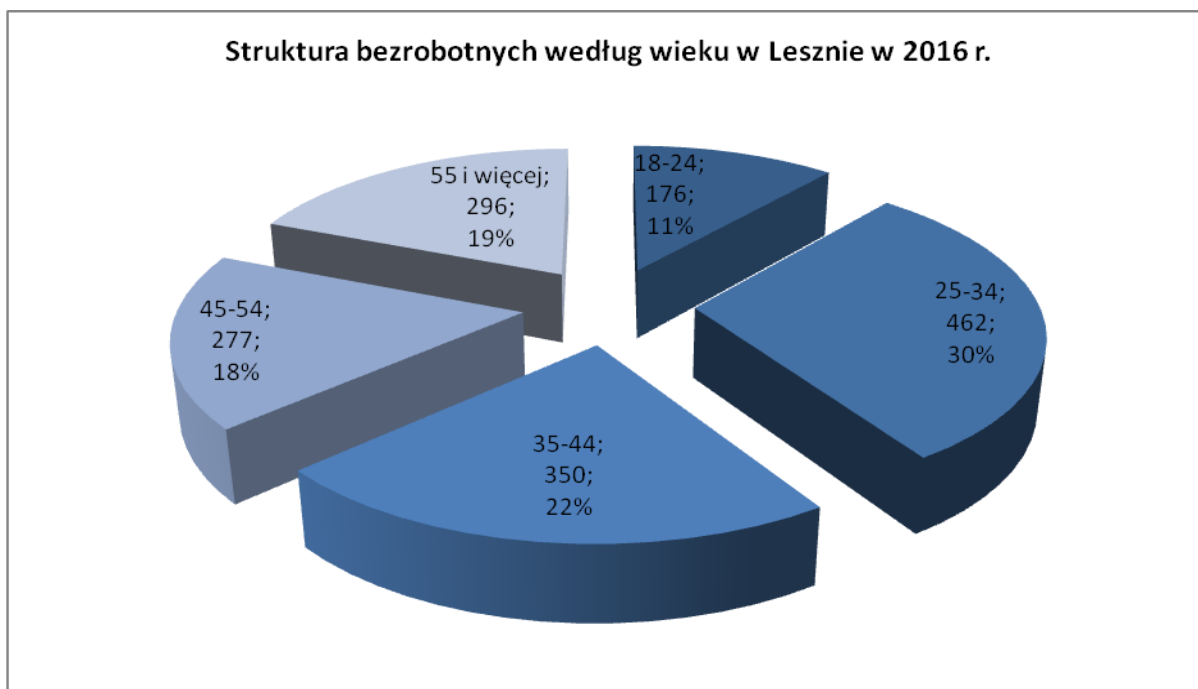
II.3.3. Struktura bezrobotnych według wieku

Tabela 24 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2016 r.

Bezrobotni według wieku w Lesznie i rejonie (Leszno i powiat leszczyński) 2016 r.					
	18-24	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
Leszno	176	462	350	277	296
Rejon Leszna (Leszno i powiat leszczyński)	347	752	549	432	447

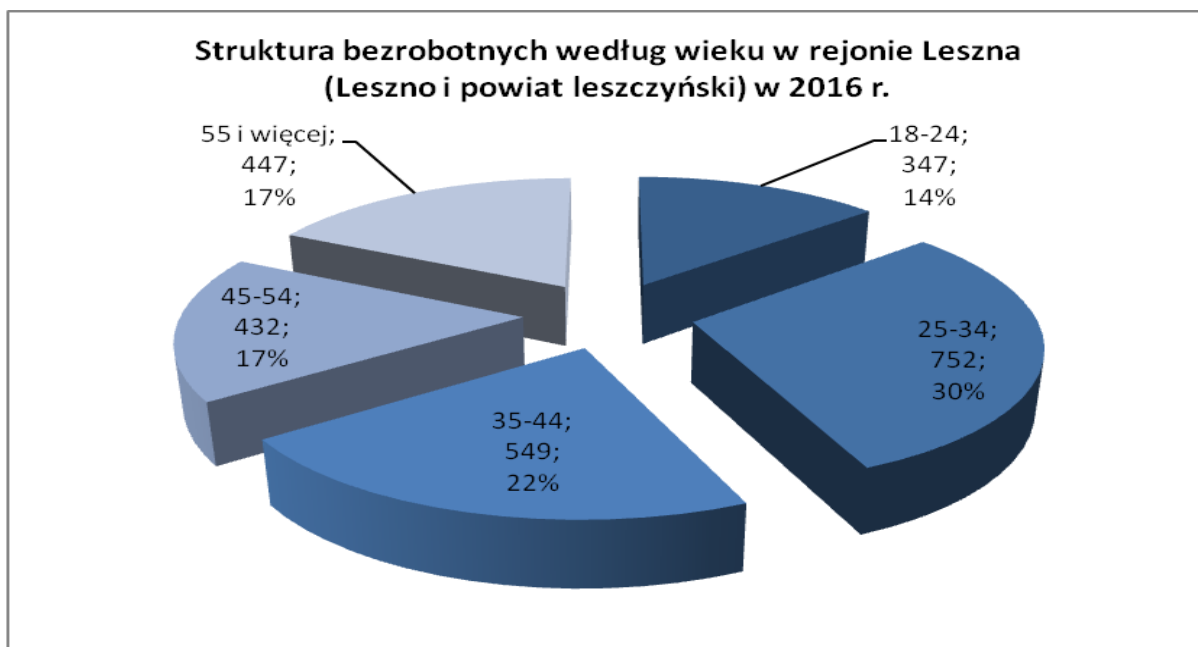
Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wykres 31 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Wykres 32 Struktura bezrobotnych według wieku w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

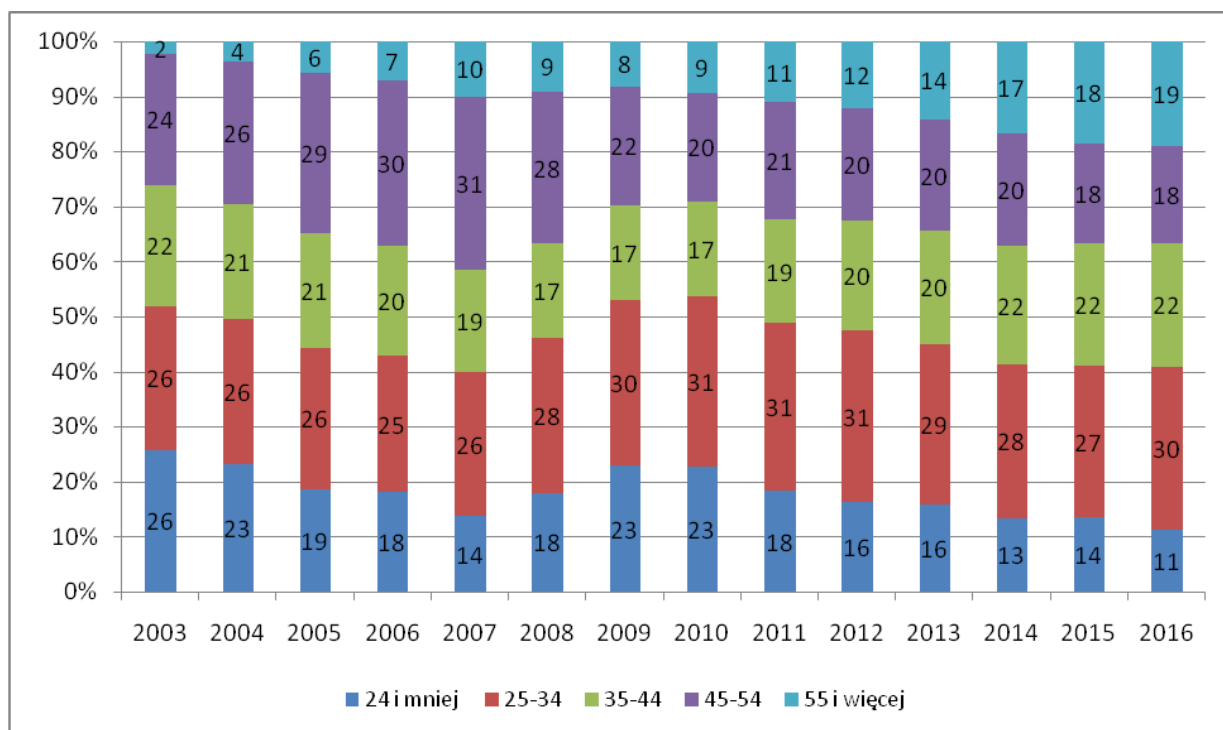
Wśród ogółu bezrobotnych w rejonie Leszna ludzie młodzi do 34 roku życia stanowią około 45 proc. W Lesznie ich udział był nieco niższy i wynosił około 41 procent.

Tabela 25 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2003-2016

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
24 i mniej	1 098	921	598	455	251	286	585	624	459	448	439	287	250	176
25-34	1 115	1 043	828	622	478	448	769	849	768	861	813	602	509	462
35-44	940	833	667	505	343	276	440	469	472	551	570	464	412	350
45-54	1 010	1 024	935	756	573	439	550	547	537	560	563	440	338	277
55 i więcej	100	147	186	177	185	147	212	255	279	337	396	361	342	296

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wykres 33 Struktura bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2003-2016 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

W ostatnich czternastu latach zmieniła się struktura bezrobotnych według wieku. Porównując rok 2016 z rokiem 2003 widać, że zmniejszył się udział najmłodszych bezrobotnych z 26 proc. (1 098 osób) w 2003 r. do 11 proc. (176 osób) w 2016 r. Zwiększyła się grupa najstarszych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej – z 2 proc. (100 osób) w 2003 r. do 19 proc. (296 osób) w 2016 r. Podobna tendencja występowała w rejonie (Leszno i powiat leszczyński), a także w kraju, co obrazuje poniższy wykres.

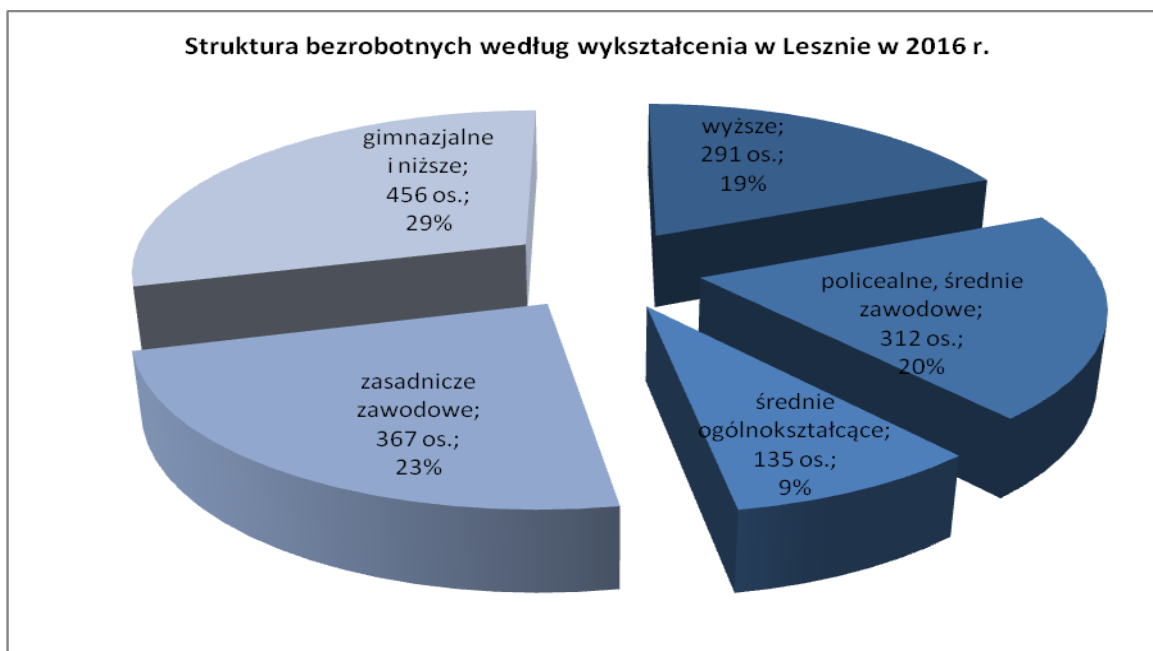
Wykres 34 Struktura bezrobotnych w Polsce według wieku w latach 2002-2016 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

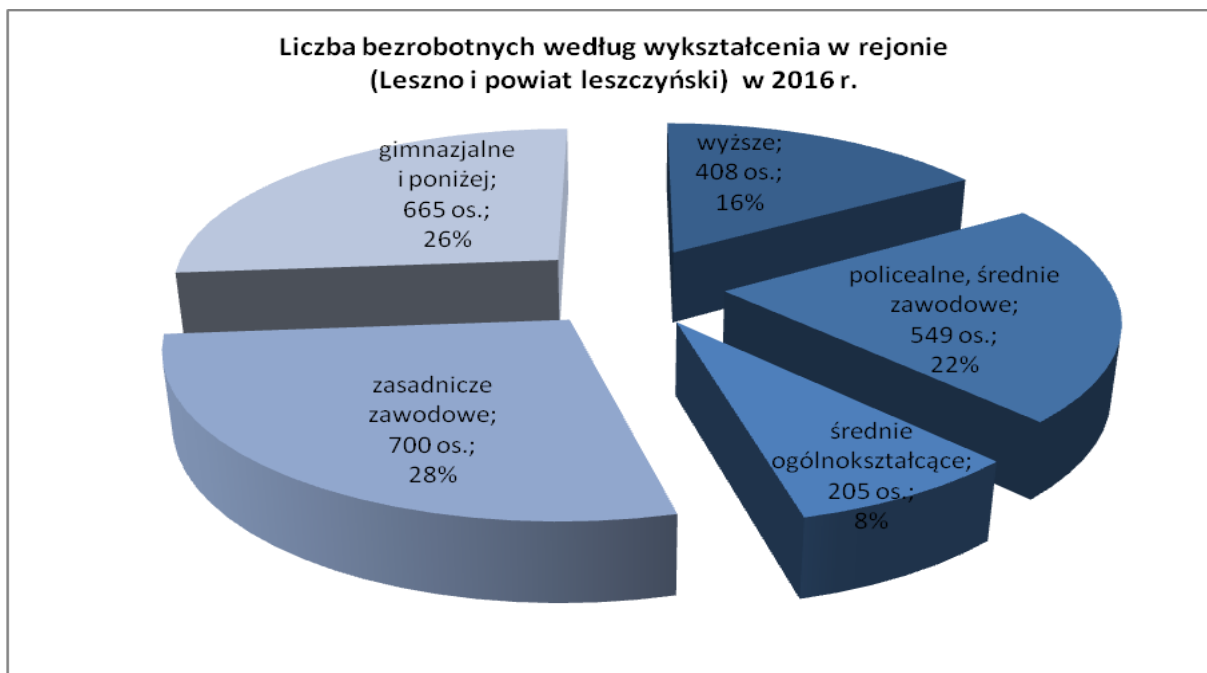
II.3.4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Wykres 35 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Wykres 36 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2016 r.

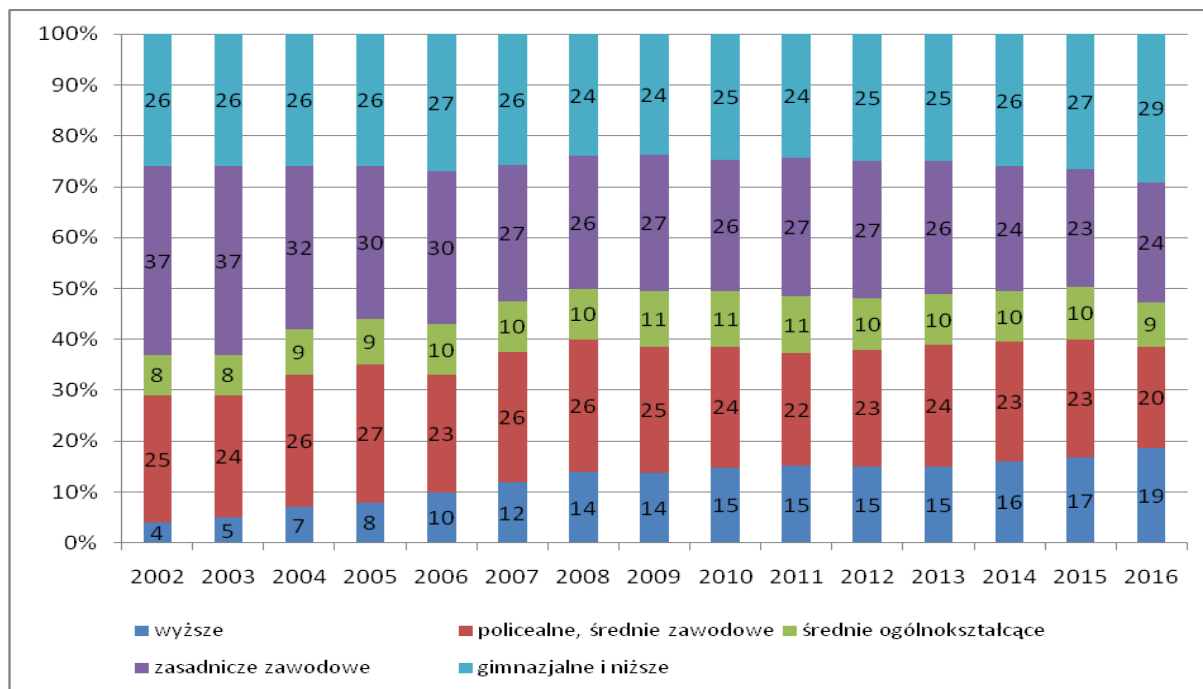
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Tabela 26 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wykształcenia w latach 2002-2016

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wyższe	198	225	275	259	252	212	227	361	399	381	410	417	346	307	291
Policealne, średnie zawodowe	1 102	1 029	1 022	869	656	467	409	625	646	564	644	665	504	427	312
Średnie ogólnokształcące	338	321	338	289	236	176	166	276	301	278	280	277	218	189	135
Zasadnicze zawodowe	1 621	1 561	1 311	954	725	493	410	682	711	682	731	726	525	424	367
Gimnazjalne i poniżej	1 169	1 127	1 022	843	646	482	384	612	687	610	692	696	561	486	456

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

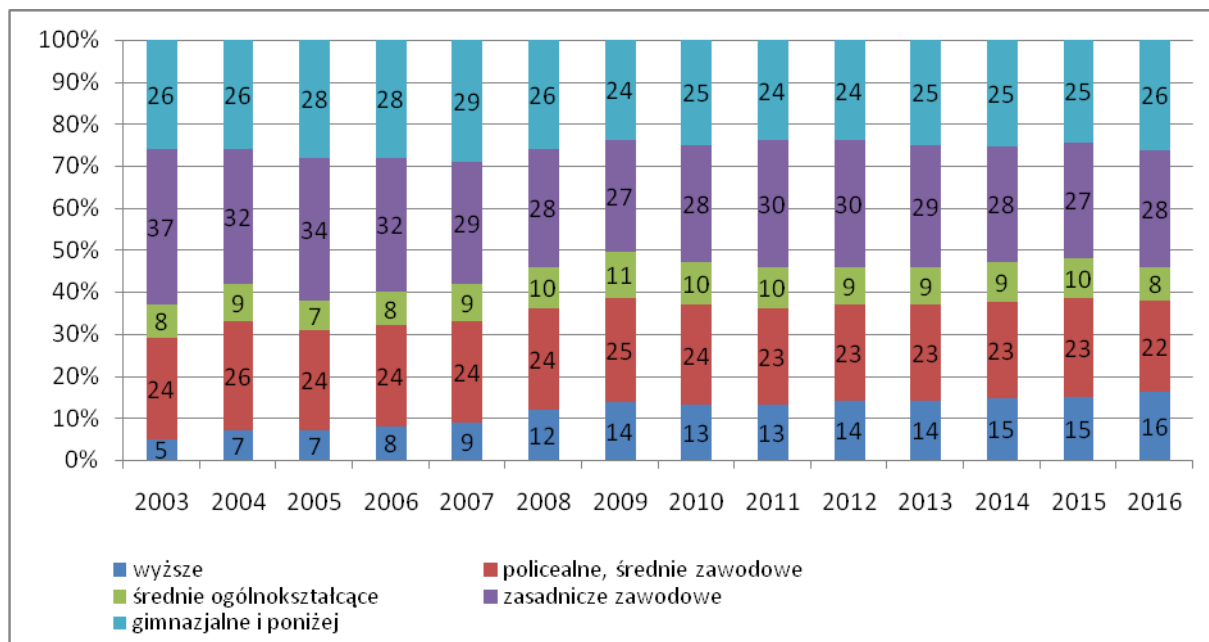
Wykres 37 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w latach 2002-2016 r. (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

W ostatnich piętnastu latach nastąpił wzrost udziału osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (z 4 proc. w 2002 r. do 19 proc. w 2016 r.) oraz średnim ogólnokształcącym (z 8 proc. w 2002 r. do 9 proc. w 2015 r.) w ogólnej liczbie bezrobotnych. W stosunku do roku 2002 spadł udział osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym – w 2002 r. było to 37 proc., a w 2016 r. 24 proc. Wynika to z małej liczby osób kształcących się obecnie w szkołach zawodowych. Udział bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w ostatnich piętnastu latach spadł z 25 proc. w 2002 roku do 20 proc. w 2016 r. Podobna tendencja występowała w rejonie Leszna, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 38 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie (Leszno i powiat leszczyński) w latach 2003-2016 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

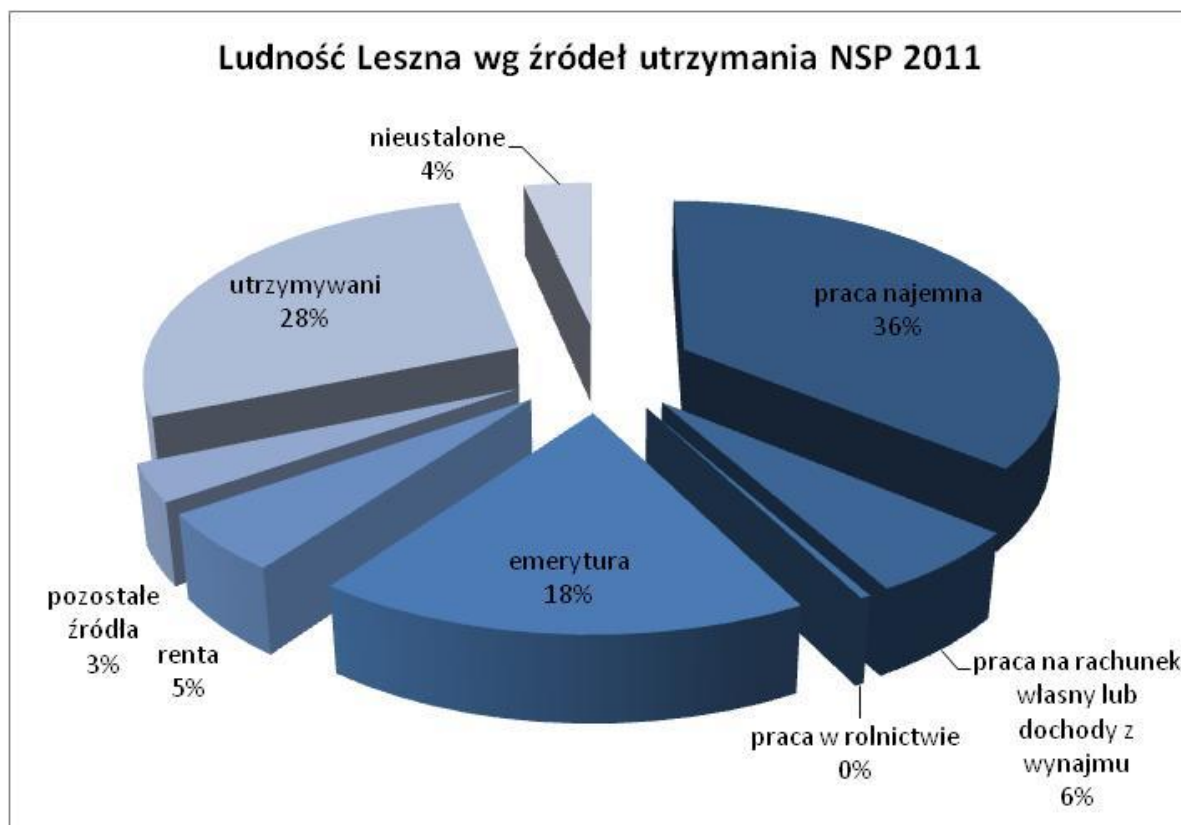
II.4. Płace

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Lesznie w 2016 r. wynosiło 3 406,02 zł. W porównaniu z rokiem 2015 spadło o niecały 1 proc. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Polsce w 2016 r. wynosiło 4 290,52 zł i było około 20 proc. wyższe niż w Lesznie.

II.4.1. Źródła utrzymania ludności

Opublikowane w 2013 r. informacje otrzymane w wyniku Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. dotyczą również źródeł utrzymania ludności.

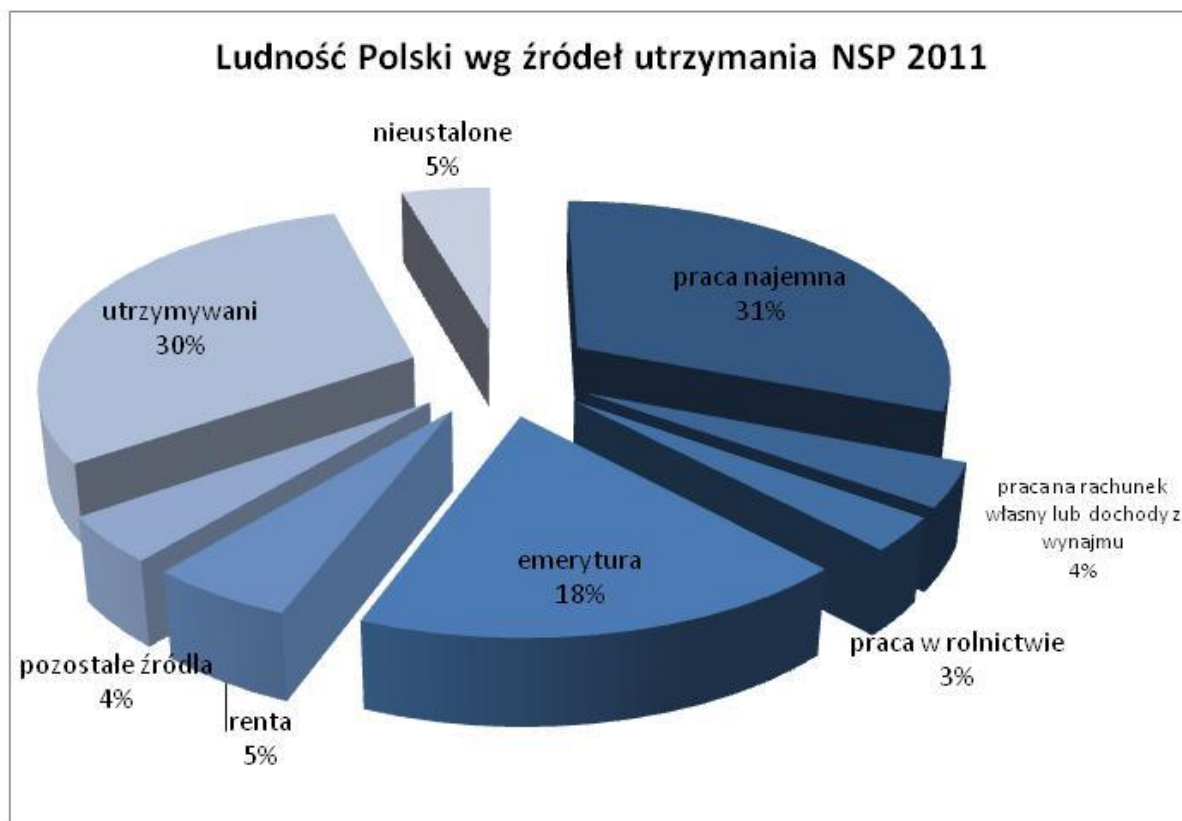
Wykres 39 Ludność Leszna według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Narodowy Spis Powszechny 2011

Na powyższym wykresie widać, że najwięcej mieszkańców Leszna utrzymuje się z pracy najemnej, duża część mieszkańców (28 proc.) wskazało że pozostaje na utrzymaniu osoby posiadającej inne źródło utrzymania. Liczną grupę stanowią mieszkańcy, dla których emerytura jest źródłem utrzymania. Wskaźnik ten w Lesznie jest taki sam jak dla całego kraju – 18 procent. W Lesznie o 2 punkty procentowe więcej osób niż w kraju pracuje na własny rachunek lub uzyskuje dochody z wynajmu.

Wykres 40 Struktura ludności Polski według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Narodowy Spis Powszechny 2011

II.4.2. Zeznania podatkowe

Według danych Urzędu Skarbowego w Lesznie, 45 646 mieszkańców miasta osiągnęło dochody. Liczba osób prawnych, które osiągnęły dochód wyniosła 815.

Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych:

- I próg podatkowy - 35 932
- II próg podatkowy - 1 552

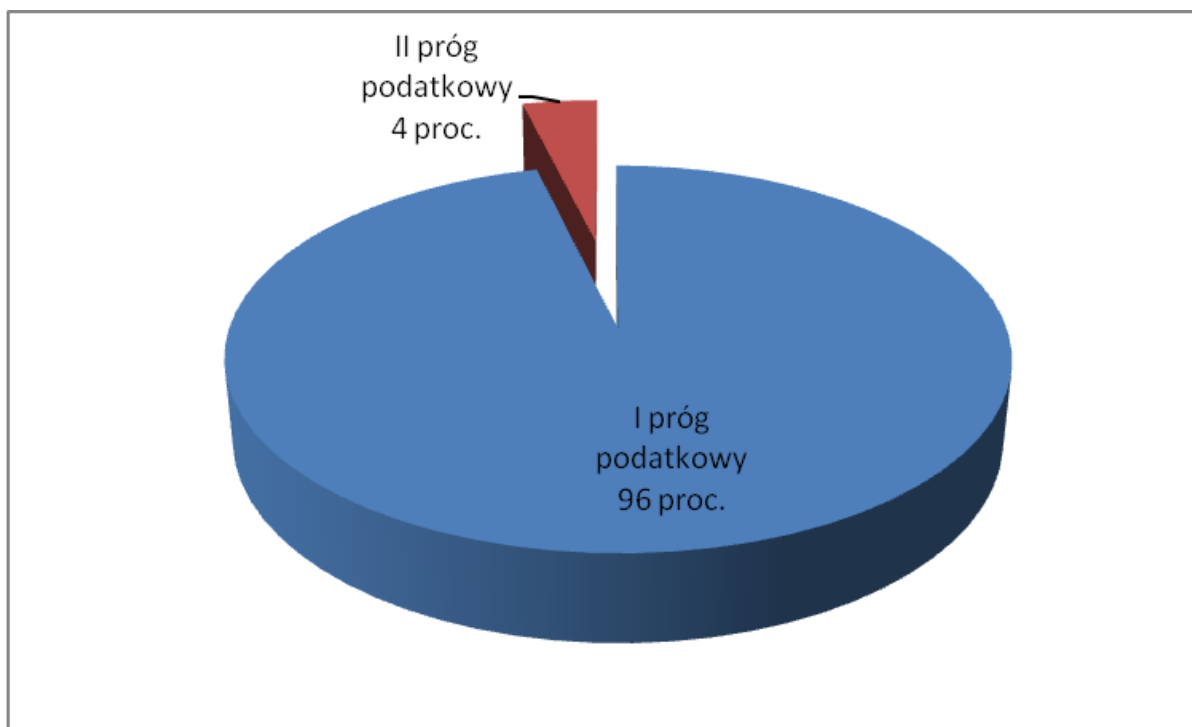
Na podstawie zwiększonych kosztów uzyskania przychodu ustalono liczbę osób zatrudnionych poza Lesznem. W 2016 r. było to 5 455 osób.

Tabela 27 Zeznania podatkowe mieszkańców Leszna w latach 2015-2016

	Liczba mieszkańców osiągających dochody	Liczba osób prawnych osiągających dochody	Liczba mieszkańców Leszna zatrudnionych poza Lesznem
2015	45 522	815	5 455
2016	45 522	738	5 165

Źródło: Urząd Skarbowy w Lesznie

Wykres 41 Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych w roku 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Lesznie

III. KAPITAŁ SPOŁECZNY

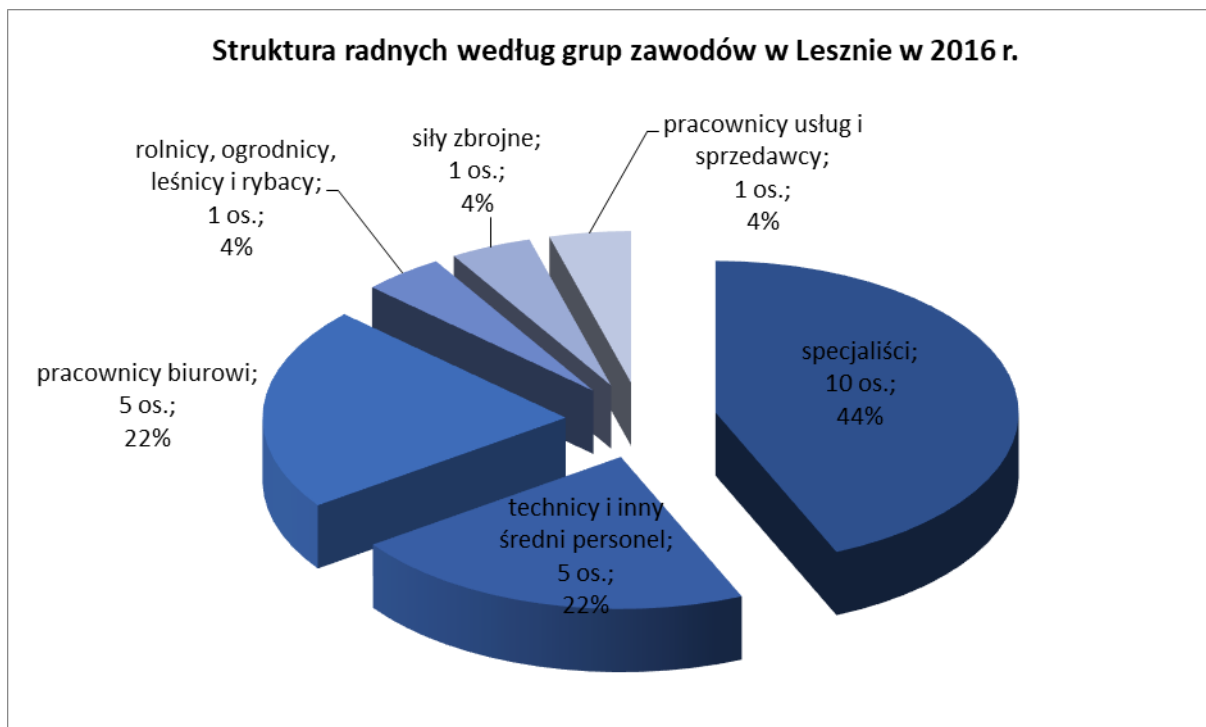
W bezpośredniej korelacji z kapitałem ludzkim pozostaje kapitał społeczny, oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Przy czym podkreślić należy, iż kapitał społeczny nie jest tylko prostą sumą kapitałów jednostek, ale jest także kreowany przez instytucje oraz pomnażany poprzez ich zdolność do współdziałania. W ramach kapitału społecznego przedstawiono w niniejszym raporcie następujące obszary tematyczne:

- Samorząd terytorialny
- Organizacje pozarządowe
- Media lokalne
- Bezpieczeństwo publiczne
- Kultura
- Zieleń w mieście
- Służba zdrowia
- Pomoc społeczna
- Stan i ochrona środowiska

III.1. Samorząd Terytorialny – Rada Miejska

Przedstawiając kapitał społeczny miasta należy zaprezentować strukturę radnych Rady Miejskiej. Spośród 23 radnych Rady Miejskiej Leszna sprawujących swój mandat na dzień 31 grudnia 2016 r. - 17 osób posiada wykształcenie wyższe, a 6 wykształcenie średnie. Biorąc pod uwagę reprezentowane przez radnych grupy zawodowe najwięcej wśród radnych jest specjalistów - 10 osób, 5 osób to technicy i inny średni personel, a kolejne 5 osób to pracownicy biurowi. Większość radnych to mężczyźni – 17 osób.

Wykres 42 Struktura radnych według grup zawodów w Lesznie w 2016 r.

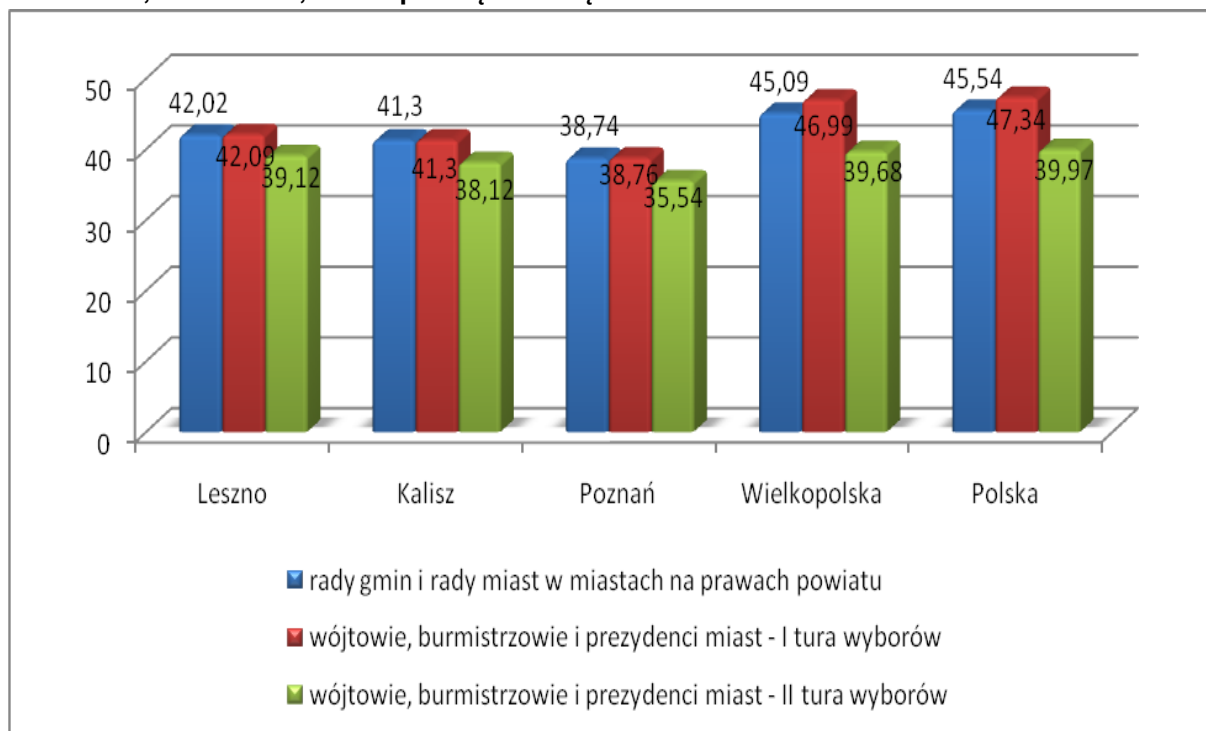

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.1.1. Lokalna aktywność obywatelska

W ostatnich wyborach samorządowych w 2014 r. frekwencja w Lesznie w wyborach do rady miasta oraz w I turze wyborów na prezydenta miasta wyniosła nieco ponad 42 proc. Tym samym była wyższa niż w porównywanych miastach Wielkopolski, ale niższa od frekwencji w Wielkopolsce i kraju. Frekwencja w II turze wyborów na prezydenta miasta wyniosła w Lesznie niewiele ponad 39 proc., co było lepszym wynikiem niż w Kaliszu i Poznaniu, ale nieco gorszym niż w Wielkopolsce i Polsce.

Wykres 43 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r. Porównanie Leszna z Kaliszem, Poznaniem, Wielkopolską i Polską.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.2. Organizacje pozarządowe

Tworzenie kapitału społecznego na poziomie lokalnym często jest inicjowane przez organizacje pozarządowe. Duża liczba organizacji non-profit świadczy o szerokiej sieci powiązań między mieszkańcami miasta. W Lesznie w 2016 r. istniało 287 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających w różnych dziedzinach. Głównie jest to działalność socjalna, ale również kulturalna, sportowa.

Tabela 28 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w latach 2008-2016 w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leszno	188	192	261	275	286	235	249	271	287
Ostrów Wielkopolski	187	193	221	232	244	238	247	261	268
Piła	180	181	242	249	254	206	218	229	248
Kalisz	265	269	329	360	358	319	335	340	372

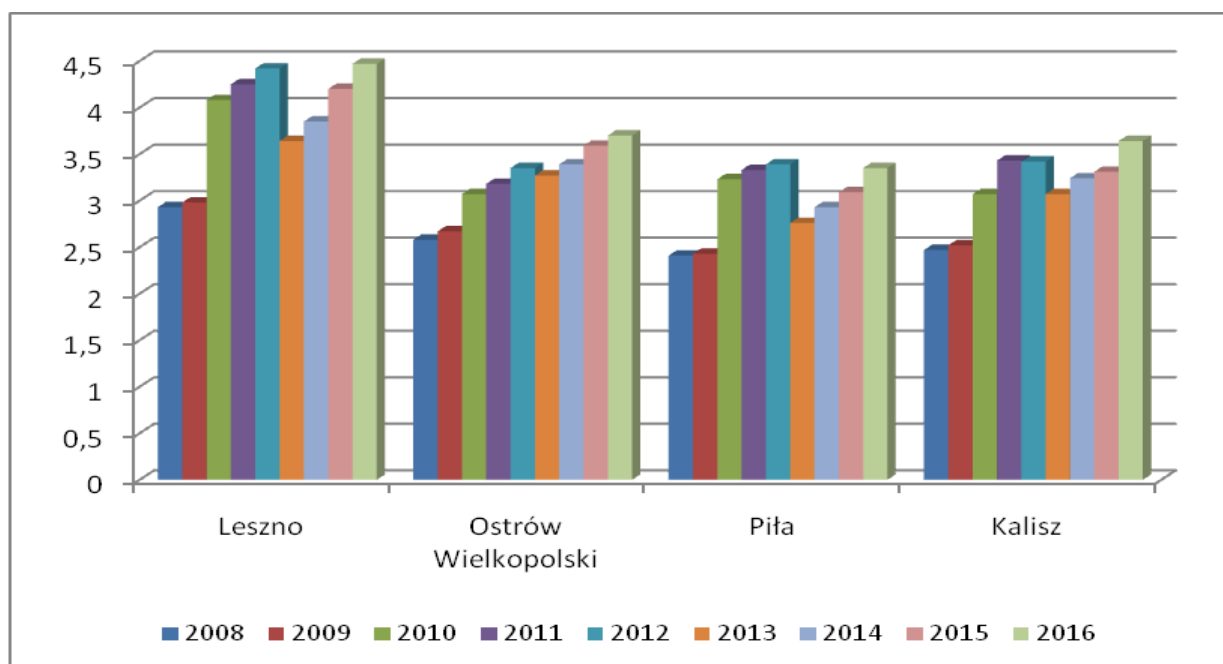
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 29 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2008-2016 (na tysiąc mieszkańców)

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON na tys. mieszkańców									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leszno	2,93	2,98	4,08	4,25	4,42	3,64	3,85	4,20	4,47
Ostrów Wielkopolski	2,58	2,67	3,07	3,18	3,35	3,27	3,40	3,59	3,70
Piła	2,41	2,43	3,23	3,33	3,39	2,76	2,93	3,09	3,35
Kalisz	2,47	2,52	3,07	3,43	3,42	3,07	3,24	3,31	3,64

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 44 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2008-2016 (na tys. mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.3. Media lokalne

Dużą rolę w integrowaniu społeczności lokalnej, a także kształtowaniu opinii publicznej odgrywają media lokalne. W Lesznie funkcjonują następujące media:

- Lokalne gazety:
 - ABC – w gazecie ABC zamieszczana jest wkładka „Wiadomości miasta Leszna” współredagowana przez samorząd leszczyński

- Panorama Leszczyńska
- Reporter leszczyński

- Stacje radiowe:
 - Radio Elka
 - Radio Eska
 - Radio Merkury
 - Radio Emaus

- Stacje telewizyjne:
 - Telewizja Leszno

- Portale internetowe lokalnych gazet, telewizji oraz rozgłośni radiowych:
 - www.elka.pl
 - www.leszno24.pl
 - www.telewizjaleszno.pl
 - www.leszno.naszemiasto.pl
 - www.panorama.media.pl
 - www.reporterleszczynski.pl

III.4. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z czynników wpływających na kapitał społeczny jest poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

III.4.1. Policja

O bezpieczeństwo publiczne dbają w mieście m.in. funkcjonariusze Policji. Stwierdzili oni w Lesznie i powiecie leszczyńskim w 2016 r. 2 409 przestępstw, z czego 1 705 zanotowano w Lesznie, a 704 w powiecie leszczyńskim. Do roku 2012 Główny Urząd Statystyczny podawał dane dotyczące przestępstw dla Leszna i powiatu leszczyńskiego łącznie, natomiast od roku 2013 podawane są oddzielnie dla miasta i dla powiatu. Z tego powodu, dane te zaprezentowane są w dwóch tabelach – w jednej są przedstawione lata 2002-2012, a w drugiej 2013-2016.

Tabela 30 Przeszypstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2012

Lata	Ogółem	Wskaźnik wykrywalności	O charakterze kryminalnym	Wskaźnik wykrywalności	Gospodarcze	Wskaźnik wykrywalności	Drogowe	Wskaźnik wykrywalności	Inne
2000	2 923	66,0	2 005	51,3	846	98,9	23	100,0	49
2001	4 084	68,7	2 330	45,6	959	99,5	359	99,4	436
2002	4 297	73,3	2 459	54,0	1 297	99,4	451	99,8	90
2003	4 266	74,4	2 382	55,1	1 198	98,8	609	99,8	77
2004	3 948	73,1	2 082	50,4	980	98,1	633	100,0	253
2005	3 820	73,0	2 028	51,0	1 004	97,2	578	99,3	210
2006	3 827	76,7	2 013	57,5	1 024	98,0	552	99,1	238
2007	3 322	76,1	1 949	60,3	748	98,4	479	99,2	146
2008	3 342	80,7	1 801	65,7	1 087	98,1	354	99,4	100
2009	3 581	83,1	1 878	69,3	1 127	98,0	446	99,8	130
2010	3 097	80,6	1 735	67,4	929	97,2	359	99,4	74
2011	2 711	81,3	1 563	69,1	588	97,6	430	99,8	130
2012	2 744	80,1	1 585	67,5	581	96,2	476	99,2	102

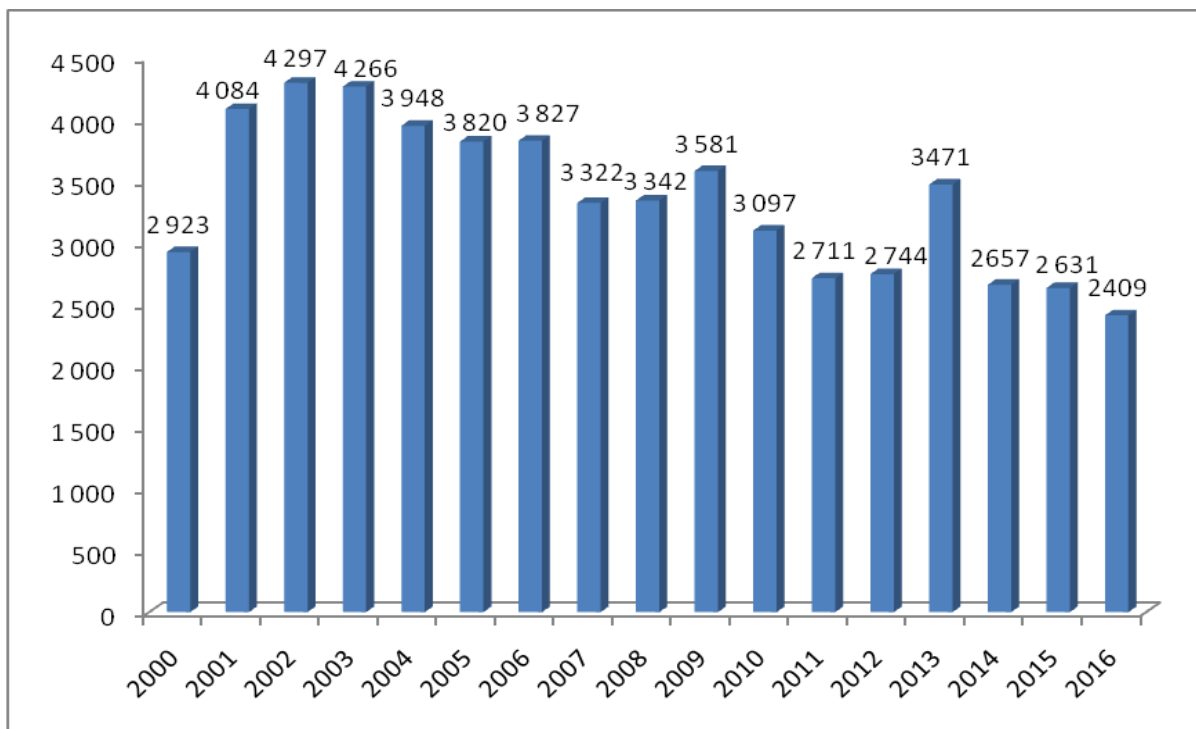
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 31 Przeszypstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2013-2016

	2013		2014		2015		2016	
	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński
Ogółem	2 404	1 067	2 084	573	1 921	710	1 705	704
- wskaźnik wykrywalności	84,8	83,3	84,5	72,1	84,8	81,2	83,7	87,3
O charakterze kryminalnym	1 343	617	1 314	367	1 202	325	1 001	264
- wskaźnik wykrywalności	74,4	72,6	78,4	58,4	79,8	64,8	76,2	67,7
Gospodarcze	767	184	572	48	579	224	568	246
- wskaźnik wykrywalności	97,7	96,2	93,7	87,5	92,4	93,4	93,3	98,8
Drogowe	186	224	121	114	92	93	92	107
- wskaźnik wykrywalności	100	100	98,3	100,0	97,8	100,0	100,0	100,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 45 Przesłępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2016 – ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Po wysokim wzroście liczby przestępsłw w 2013 r., w 2014 r. nastąpił spadek, który utrzymał się do roku 2016. Liczba przestępsłw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w 2016 r. wyniosła 2 409, czyli o 222 mniej niż w roku 2015 i aż o 1062 mniej niż w roku 2013.

III.4.2. Straż Miejska

W 2016 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej ujawnili 1 984 wykroczeń (spadek w porównaniu z 2015 r. o 387 wykroczeń).

III.5. Kultura

W Lesznie funkcjonują następujące instytucje kultury:

- Miejska Biblioteka Publiczna oraz jej filie,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych,
- Muzeum Okręgowe,
- Teatr Miejski.

III.5.1. Biblioteki**Tabela 32 Biblioteki publiczne w Lesznie w latach 2004-2016**

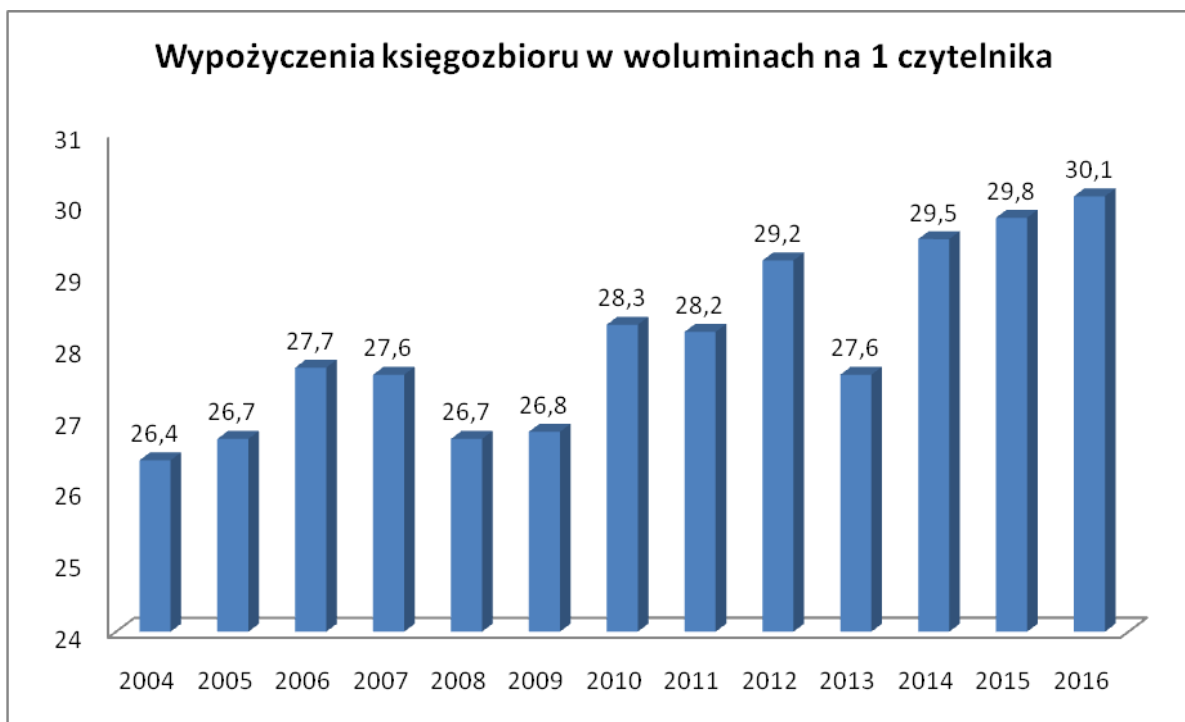
Lata	Biblioteki publiczne - Leszno					
	Placówki biblioteczne		Księgozbiór w woluminach	Czytelnicy w ciągu roku	Wypożyczenia księgozbioru w woluminach	
	Biblioteki i filie ogółem	Punkty biblioteczne			Ogółem	Na 1 czytelnika
2004	8	12	225 509	17 913	472 858	26,4
2005	8	13	224 393	17 785	475 495	26,7
2006	8	11	221 303	16 579	459 167	27,7
2007	8	14	222 918	17 155	473 184	27,6
2008	8	13	225 324	18 526	493 886	26,7
2009	8	12	218 779	18 460	493 945	26,8
2010	8	14	220 775	17 840	504 747	28,3
2011	8	14	217 800	17 679	498 805	28,2
2012	8	15	216 521	16 504	481 901	29,2
2013	8	15	217 115	15 835	436 438	27,6
2014	8	18	216 818	15 000	443 077	29,5
2015	8	18	217 228	14 487	432 311	29,8
2016	8	18	211 936	13 917	419 472	30,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W Lesznie funkcjonuje 1 biblioteka publiczna i 7 filii. Ponadto, książki można wypożyczyć w 18 punktach bibliotecznych. W 2016 r. liczba czytelników spadła o 570 osób w porównaniu z rokiem 2015. Ważnym miernikiem brany pod uwagę przy ocenie kapitału społecznego jest liczba wypożyczeń na 1 czytelnika. W Lesznie liczba ta w ostatnim roku wzrosła do 30,1 woluminów. Powyższy, wskaźnik jest znacznie wyższy w Lesznie niż w Wielkopolsce, gdzie wynosił on w 2016 r. 20,5 woluminów. Ponadto, w Lesznie funkcjonują 4 biblioteki inne niż publiczne⁴, których księgozbiór w 2016 r. wynosił 160 836 woluminów.

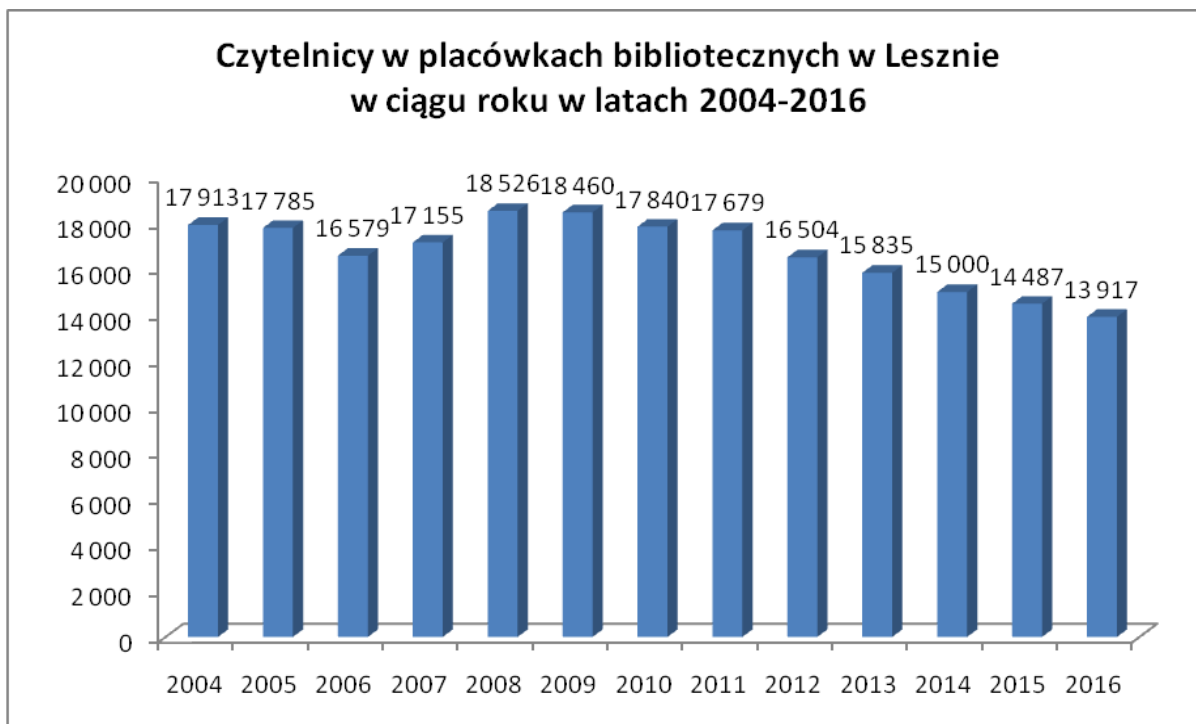
⁴ Według GUS: „Biblioteki inne niż publiczne dotyczą placówek pedagogicznych, naukowych (łącznie z bibliotekami o statusie naukowym wykazanymi również w grupie bibliotek publicznych), fachowych, fachowo-beletrystycznych, ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (INTE), towarzystwa naukowego.”

Wykres 46 Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na 1 czytelnika w woluminach w placówkach bibliotecznych w Lesznie w latach 2004-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 47 Czytelnicy w placówkach bibliotecznych w Lesznie w ciągu roku w latach 2004-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.5.2. Imprezy kulturalne i turystyczne

Główne wydarzenia kulturalne w 2016 r.:

- Uroczystości z okazji rocznic: wyzwolenia Leszna, rocznicy zbrodni katyńskiej, odzyskania niepodległości przez Leszno, Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego i Powstania Warszawskiego, świąt państwowych – Narodowe Święto Niepodległości i Święto Konstytucji 3 Maja,
- Druga edycja festiwalu Leszno Barok Plus oraz Festiwalu Miasto Grochowiaka,
- Koncert z cyklu: Lwowiacy – Leszczyniakom,
- XV Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego Leszno'2016,
- Koncerty edukacyjne dla uczniów szkół organizowane przez Fundację Edukacyjną Pro Musica,
- XXXIX Dni Leszna: koncerty muzyczne (Krzysztof Krawczyk, Varius Manx i Lemon), taneczne zespołów amatorskich i profesjonalnych, występy kabaretowe, spektakle teatralne dla dzieci, spotkania literackie, wystawy,
- XVI Jarmark Leszczyńskiej Starówki „Szlifowanie Bruku”,
- XXVI Leszczyńskie Dni Literatury,
- Dni Kultury Chrześcijańskiej,
- Spotkania literackie pn. Międzynarodowa Jesień Poetycka w Leszczyńskim,
- Konkurs Literacko-Fotograficzno-Plastyczny „Konfrontacje‘2016” i „Małe Konfrontacje” - Festiwale „Roots&FruitsLeszno czuje bluesa” i „Leszczyński Festiwal Muzyczny im. R. Maciejewskiego, konkurs talentów „Rozwiń skrzydła”,
- Międzynarodowe Warsztaty Gospel, Międzynarodowe Warsztaty Jazzowe.

Imprezy turystyczne:

- Zwiedzanie Leszna z przewodnikiem,
- Spływ Konwaliowym Szlakiem Kajakowym,
- Rajd rowerowy „Rowerem przez Leszno-Region”,
- Piknik szybowcowy,
- „Powrót Króla”,
- Piknik „Leszczyńskie smaki”,
- Rajd rowerowy im. Zdzisława Adamczaka.

III.6. Zieleń w mieście

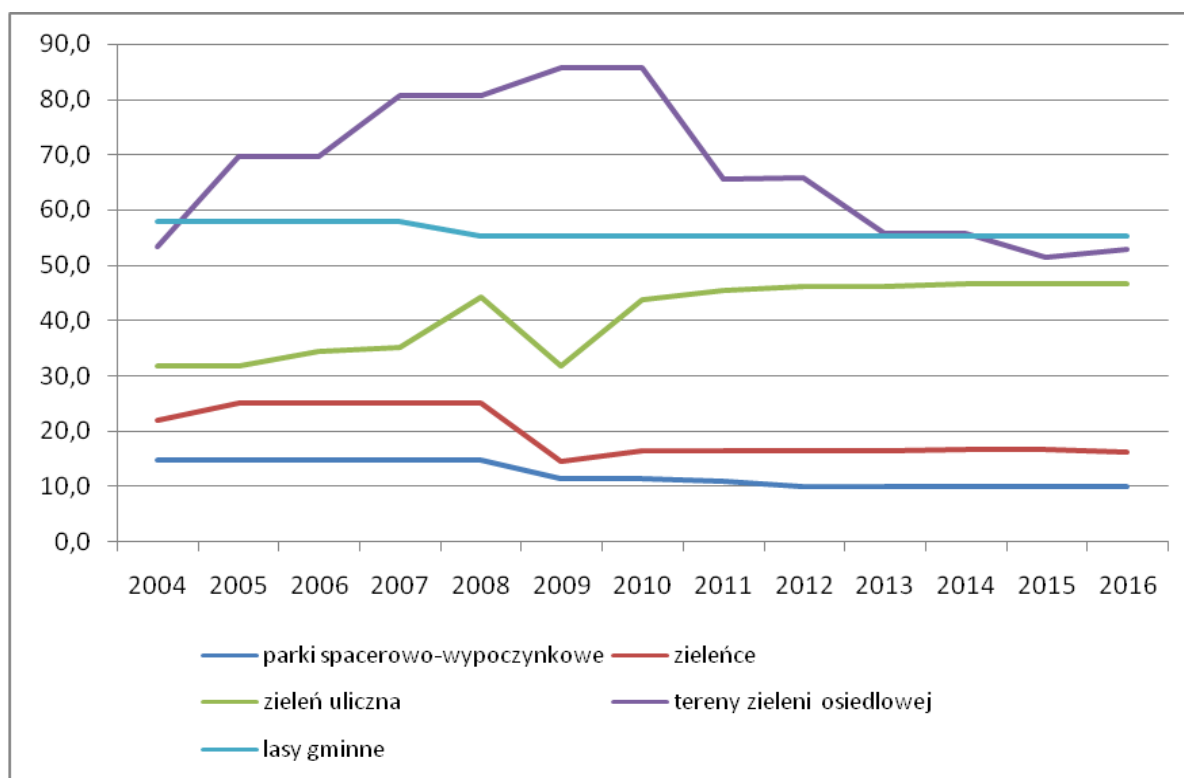
Tereny zieleni pełnią w mieście wiele funkcji m.in.: rekreacyjną, ekologiczną, zdrowotną. Wpływają na złagodzenie uciążliwości życia w obszarach silnie zurbanizowanych. Wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miastu.

Tabela 33 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2016 (w ha)

	Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Lasy gminne
2004	14,7	22,0	32,0	53,2	58,0
2005	14,7	25,2	32,0	69,5	58,0
2006	14,7	25,2	34,5	69,5	58,0
2007	14,7	25,2	35,2	80,6	58,0
2008	14,7	25,2	44,4	80,6	55,2
2009	11,5	14,5	31,9	85,6	55,2
2010	11,5	16,5	43,9	85,6	55,2
2011	10,9	16,5	45,4	65,6	55,2
2012	10,0	16,5	46,3	65,7	55,2
2013	10,0	16,5	46,3	55,8	55,2
2014	10,0	16,6	46,7	55,8	55,2
2015	10,0	16,6	46,7	51,4	55,2
2016	10,0	16,1	46,7	52,8	55,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 48 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2016 (w ha)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Największą powierzchnię zajmują lasy gminne. Od kilku lat jest to obszar 55,2 hektara. Drugą grupę stanowią tereny zieleni osiedlowej, które zajmują obszar 52,8 hektara. Ich powierzchnia zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2015 o 1,4 hektara. Obszar zieleni ulicznej nie zmienił się w porównaniu z rokiem poprzednim i wynosił w 2016 r. 46,7 hektara, natomiast obszar zieleńców zmniejszył się z 16,6 do 16,1 hektara. Dwa istniejące w Lesznie parki spacerowo-wypoczynkowe położone są na obszarze 10 ha. Leszno nie posiada obszarów prawnie chronionych, natomiast są w mieście trzy pomniki przyrody - wszystkie drzewa w parku na Placu Kościuszki, 3 lipy przy kościele św. Jana oraz dąb na Placu Metziga.

III.7. Służba zdrowia

III.7.1. Personel służby zdrowia

Leszno jako centrum regionu pełni również funkcję centrum usług medycznych. Znaczącą rolę w sferze ochrony zdrowia w Lesznie odgrywa Wojewódzki Szpital Zespolony ze specjalistycznymi poradniami.

Tabela 34 Kadra medyczna w Lesznie według podstawowego miejsca pracy w latach 2005-2016

Personel służby zdrowia w Lesznie według podstawowego miejsca pracy*												
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lekarze	199	175	175	181	161	187	188	179	176	178	187	176
Lekarze dentyści	29	30	21	16	25	14	17	12	8	16	8	7
Pielęgniarki i położne	379	432	432	421	405	437	445	477	443	453	484	492

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Dane obejmują zakłady opieki zdrowotnej oraz praktyki, które złożyły sprawozdanie MZ-88. Nie obejmują jednostek, których organem tworzącym jest MON lub MSWiA. Nie obejmują osób pracujących w NFZ, administracji państwowej, uczelniach wyższych. Dane obejmują osoby pracujące w danej placówce bez względu na rodzaj umowy, na podstawie której wykonywana jest praca (np. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, w tym umowa zlecenie) i wymiar czasu pracy. Personel pracujący według podstawowego miejsca pracy - pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy według oświadczenia pracującego. Osoby te, niezależnie od wymiaru czasu pracy, są liczone raz.

Tabela 35 Liczba aptek i farmaceutów w Lesznie w latach 2005-2016

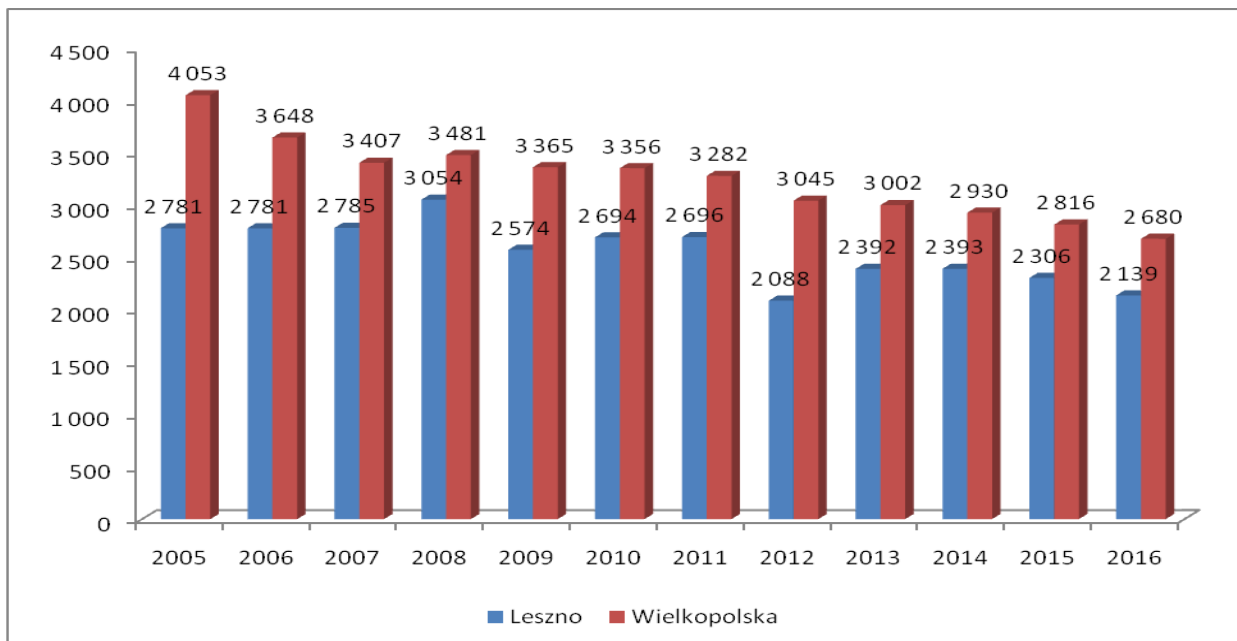
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Apteki*	23	23	23	21	25	24	24	31	27	27	28	30
Farmaceuci**	48	51	44	45	48	45	51	61	49	54	55	62

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdanie do Urzędu Statystycznego. W przypadku badań z tego zakresu nie jest stosowana procedura imputacji brakujących danych.

**Dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdanie do Urzędu Statystycznego. Dane o pracujących obejmują osoby, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy według oświadczenia pracującego. Osoby te, niezależnie od wymiaru czasu pracy, są liczone raz.

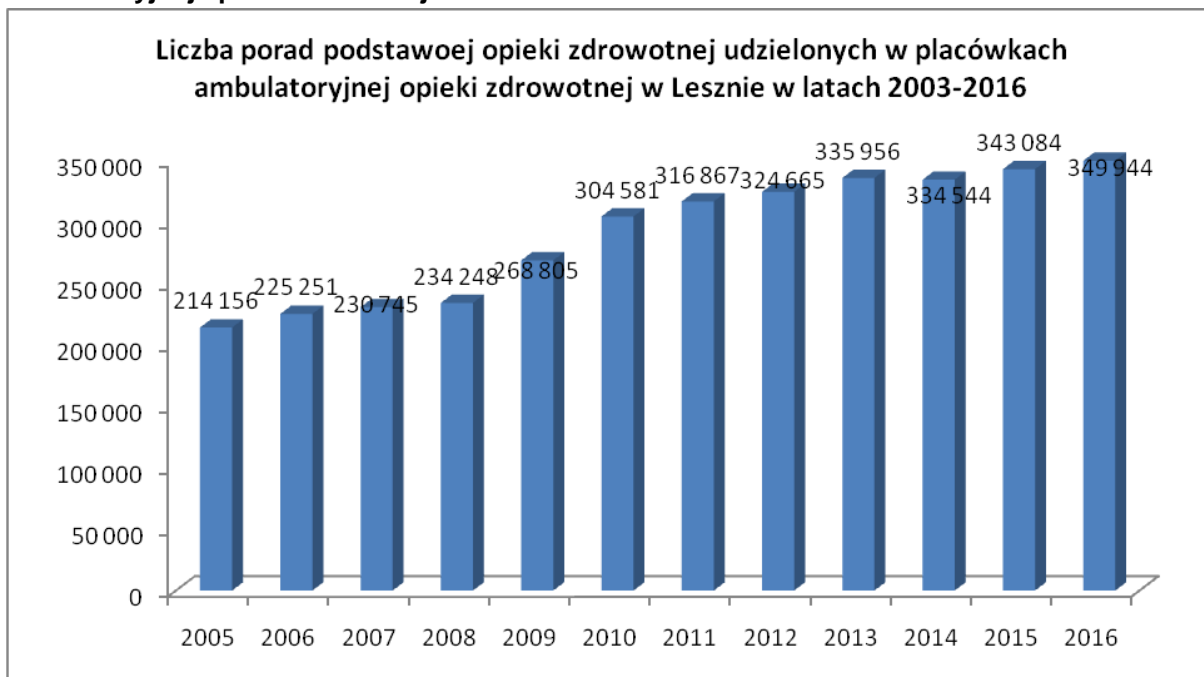
Wykres 49 Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Lesznie na tle Wielkopolski w latach 2005-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Porównując Leszno z innymi miastami Wielkopolski pod względem liczby ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną należy zauważyć, że w analizowanym okresie wskaźnik ten w Lesznie był na niższym poziomie niż w Wielkopolsce.

Wykres 50 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w Lesznie w latach 2003-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.7.2. Stan zdrowia mieszkańców Leszna⁵

Tabela 36 Chorobowość osób dorosłych w Lesznie w latach 2004-2015

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gruźlica	17	16	19	11	11	3	8	13	12	26	21	27
Nowotwory	358	360	481	541	598	196	392	582	698	1089	662	1 041
Choroby tarczycy	635	612	603	748	850	210	238	948	1 195	1 907	1 523	2 156
Cukrzyca	867	991	1 187	1 381	1 312	397	747	1 256	1 721	2 583	1 568	3 013
Niedokrwistość	144	194	219	173	395	79	196	361	431	649	627	729
Choroby układu krążenia	5 394	6 982	8 622	10 659	10 324	2 263	3 561	8 105	10 270	14 089	7 421	13 893
Choroby układu nerwowego	1 459	1 602	1 664	1 615	1 815	644	1 514	2 684	2 820	4 141	2 894	3 152

Źródło: „Informator liczbowy ochrony zdrowia Województwa Wielkopolskiego za 2015 r.”, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Poznań 2015

Najczęstszą chorobą występującą u mieszkańców Leszna jest choroba układu krążenia, na koniec 2015 r. stwierdzono ją u prawie 14 tys. osób. W porównaniu do roku 2014 liczba osób z chorobami układu krążenia zwiększyła się o około 6,5 tys.

Porównanie stanu zdrowia mieszkańców Leszna z mieszkańcami innych miast Wielkopolski

Tabela 37 Liczba schorzeń rozpoznanych u dorosłych według wieku w Lesznie w roku 2015

	Razem	19-34	35-54	55-64	65 i więcej
Leszno	27 247	3 492	5 626	5 136	12 993
Kalisz	19 631	1 507	4 761	5 041	8 322
Poznań	122 583	27 686	29 342	28 075	37 480
Wielkopolska	660 949	100 830	174 543	165 327	220 249

Źródło: „Informator liczbowy ochrony zdrowia Województwa Wielkopolskiego za 2015 r.”, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Poznań 2015

⁵ Brak danych dot. 2016 r.

III.8. Pomoc społeczna

III.8.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

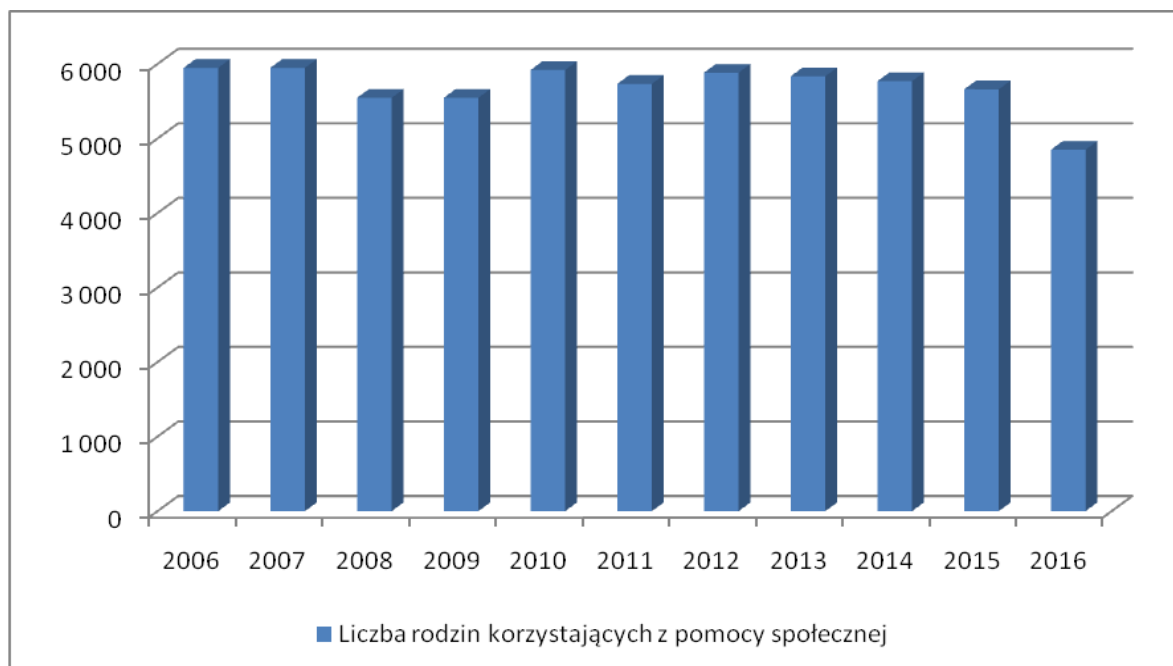
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2016 r. objął pomocą 4 849 rodzin. Kwota wypłaconych zasiłków wyniosła 53 144 357 zł i była znacznie wyższa niż w 2015 r. Wzrost wynika z tego, że od 1 kwietnia 2016 r. realizowana jest ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U z 2016 poz 195).

Tabela 38 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 1998-2016

Pomoc społeczna w Lesznie		
Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Kwota wypłaconych zasiłków (w zł)
1998	2 175	2 914 202
1999	2 241	3 558 509
2000	2 117	4 319 323
2001	3 372	5 139 796
2002	4 717	6 469 549
2003	4 826	6 038 538
2004	5 743	9 013 937
2005	5 926	13 052 790
2006	5 948	17 078 188
2007	5 948	19 767 117
2008	5 546	24 454 454
2009	5 546	20 267 958
2010	5 919	20 296 545
2011	5 733	22 388 364
2012	5 883	19 288 156
2013	5 835	21 997 874
2014	5 769	22 301 399
2015	5 660	23 120 057
2016	4 849	53 144 357

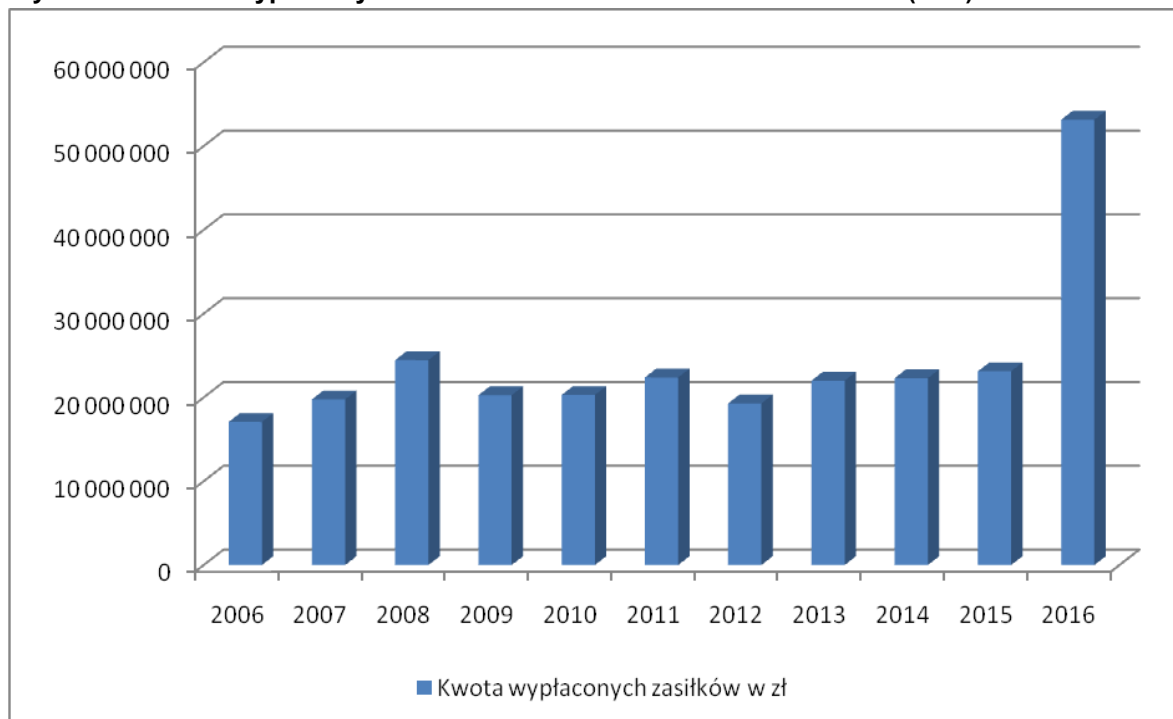
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie

Wykres 51 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Lesznie w latach 2006-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie

Wykres 52 Kwota wypłaconych zasiłków w Lesznie w latach 2006-2016 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie

Tabela 39 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 2006-2016 w podziale na zadania zlecone i zadania własne

Pomoc społeczna w Lesznie											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba osób / rodzin											
Zadania zlecone											
Zasiłki rodzinne	4 212	6 850	4 455	4 308	4 534	4 222	3 361	2 984	2 774	2 577	3 371
Zasiłki pielęgnacyjne	924	952	963	1 769	1 909	2 061	2 070	2 157	2 182	2 166	2 111
Zadania własne											
Sprawienie pogrzebu	2	2	4	3	5	3	4	3	5	2	5
Opał	1 410	1 029	839	868	878	838	789	815	610	551	265
Żywność	4 961	3 244	4 026	4 146	3 953	3 800	3 940	3 680	3 519	3 115	2 634
Kolonie, turnusy rehabilitacyjne, półkolonie	200	214	160	150	200	200	41	44	0	0	0
Dopłaty (przedszkola, żłobek)	393	395	286	291	282	178	189	198	184	230	179
Zasiłek celowy specjalny	2 556	1 788	1 944	1 814	1 931	1 872	1 831	2 010	1 790	1 586	1 448
Obiady dożywianie	1 985	2 985	2 359	3 788	4 485	4 122	4 361	4 479	3 709	3 336	2 869
Zasiłki stałe wyrównawcze	312	342	345	309	324	340	362	399	432	442	442
Zasiłki okresowe	999	788	599	701	836	839	1 016	1 371	1 252	1 179	922
Składki zdrowotne	275	304	342	311	308	325	346	377	421	376	512

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie

III.8.2. Dodatki mieszkaniowe

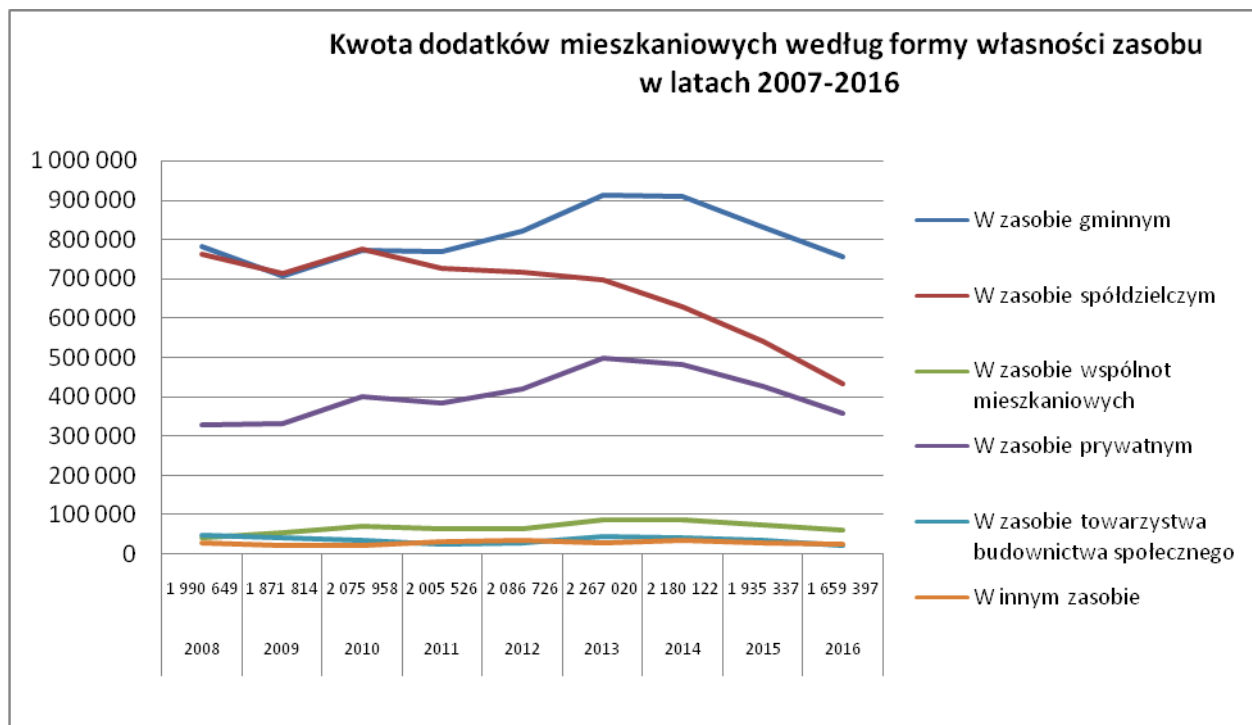
Formą pomocy społecznej jest również przyznawanie dodatków mieszkaniowych. W Lesznie w 2016 r. nastąpił spadek zarówno ilości, jak i kwoty dodatków wypłacanych mieszkańcom komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Tabela 40 Kwota dodatków mieszkaniowych w zasobach według rodzaju w Lesznie w latach 2008-2016 (w zł)

Kwota dodatków mieszkaniowych według formy własności zasobu w latach 2008-2016 (w zł)									
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ogółem	1 990 649	1 871 814	2 075 958	2 005 526	2 086 726	2 267 020	2 180 122	1 935 337	1 659 397
W zasobie gminnym	781 110	706 878	773 200	770 017	821 071	913 867	910 537	832 051	757 608
W zasobie spółdzielczym	763 449	713 259	775 830	727 647	717 243	696 149	628 014	540 419	433 999
W zasobie wspólnot mieszkaniowych	42 279	53 444	70 719	65 347	63 919	86 900	85 309	74 574	60 327
W zasobie prywatnym	329 606	334 151	399 487	385 022	420 133	497 439	480 413	425 842	359 632
W zasobie товариства будownицтва спольчннго	46 594	41 181	34 648	25 568	28 218	42 325	39 445	34 931	23 650
W innym zasobie	27 611	22 901	22 074	31 925	36 142	30 340	36 404	27 520	24 181

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 53 Kwota dodatków mieszkaniowych według formy własności zasobu w latach 2008-2016 w Lesznie (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Porównując rok 2016 z 2015 kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem spadła o 275 940 zł.

Wykres 54 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Lesznie w latach 2008-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.9. Stan środowiska naturalnego

III.9.1. Powietrze

W Lesznie, tak samo jak w całym województwie wielkopolskim mierzony jest poziom pyłu PM10⁶. Stanowisko prowadzące pomiar znajduje się na ul. Kiepury. W 2016 r. 36 razy stwierdzono w Lesznie przekroczenie poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym stężenia pyłu PM10 uśrednianego 24-godzinnie (norma dla doby wynosi 50 µg/m³). Nie stwierdzono natomiast przekroczenia średniego stężenia pyłu PM10 dla roku.⁷

Tabela 41 Wyniki pomiarów pyłu PM10 za lata 2014-2016 według Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu

Lokalizacja stanowiska	Stężenie pyłu PM10					
	Uśrednianie 24-godzinne - częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym			Średnie dla roku [µg/m ³]		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Leszno, ul. Kiepury	39	28	36	29	26	27
przekroczenie wartości dopuszczalnej						

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, "Stan środowiska w Wielkopolsce. Raport 2017"

⁶ „Pył PM10 jest przede wszystkim emitowany z procesów spalania, ale unosi się też z placów budów, dróg, nieutwardzonych powierzchni. Źródłem pyłu są również pożary.”- definicja za Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Poznaniu

⁷ „Stan środowiska w Wielkopolsce. Raport 2017”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

Zanieczyszczenia gazowe

Opracowane przez Główny Urząd Statystyczny dane obrazujące stan środowiska dotyczą emisji zanieczyszczeń gazowych oraz pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych oraz zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji.

Analizując okres od 2000 r. widać, że łączna emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na przestrzeni lat zmniejszyła się. W 2000 r. wynosiła 90 253 ton rocznie, natomiast w roku 2016 było to 85 574 ton rocznie. Najwięcej emitowanego jest dwutlenku węgla. W 2016 r. było to 84 731 ton rocznie, co stanowiło 99 procent wszystkich emitowanych zanieczyszczeń gazowych.

Tabela 42 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r)

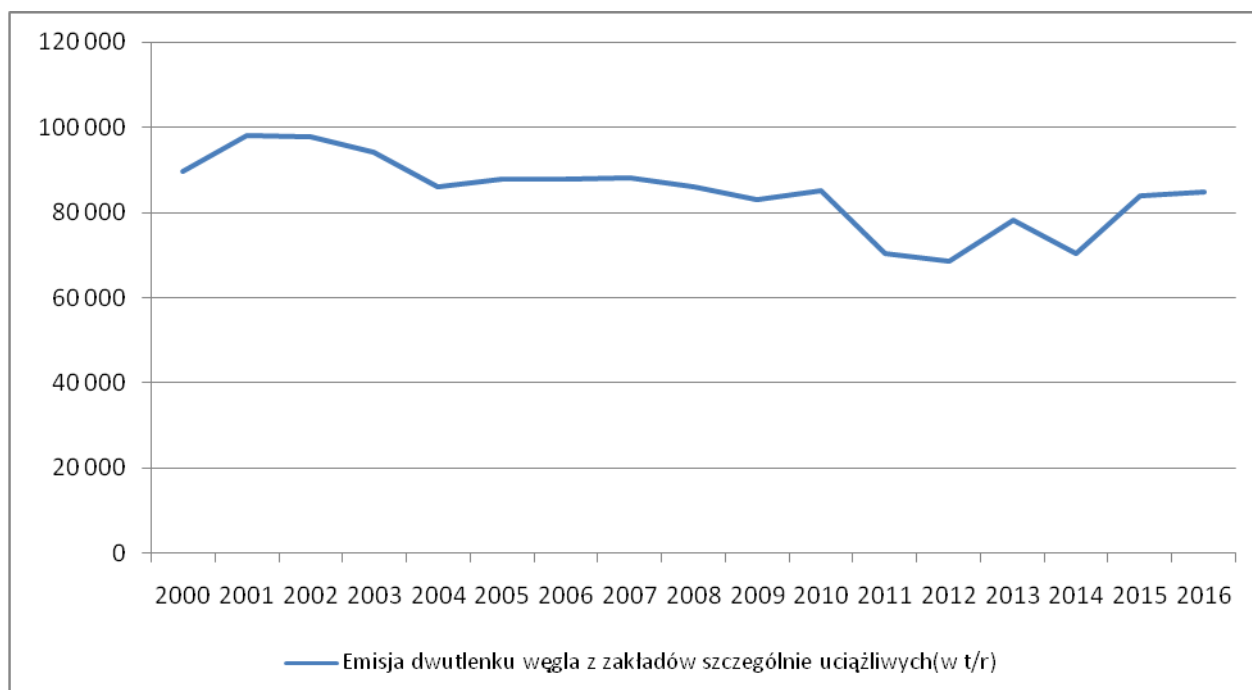
Rok	Ogółem	Ogółem (bez dwutlenku węgla)	Dwutlenek węgla	Dwutlenek siarki	Tlenki azotu	Tlenek węgla	Metan	Podtlenek azotu
2000	90 253	696	89 557	224	156	232	0	0
2001	98 660	697	97 963	218	166	250	0	0
2002	98 509	732	97 777	221	166	269	0	0
2003	94 611	663	93 948	167	159	265	0	0
2004	86 713	586	86 127	122	145	251	0	0
2005	88 351	637	87 714	153	148	275	0	0
2006	88 525	625	87 900	150	157	277	0	0
2007	88 734	649	88 085	162	160	282	0	0
2008	86 549	662	85 887	180	160	309	0	0
2009	83 490	621	82 869	172	156	288	0	0
2010	85 588	468	85 120	154	79	197	8	1
2011	71 001	507	70 494	107	121	237	9	1
2012	69 077	464	68 613	88	117	216	9	1
2013	78 853	803	78 050	346	131	283	9	1
2014	71 214	673	70 541	262	116	256	8	1

2015	84 576	780	83 796	294	128	315	7	1
2016	85 574	843	84 731	350	132	316	7	1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poniżej znajduje się wykres obrazujący emisję dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w okresie od roku 2000 do 2016.

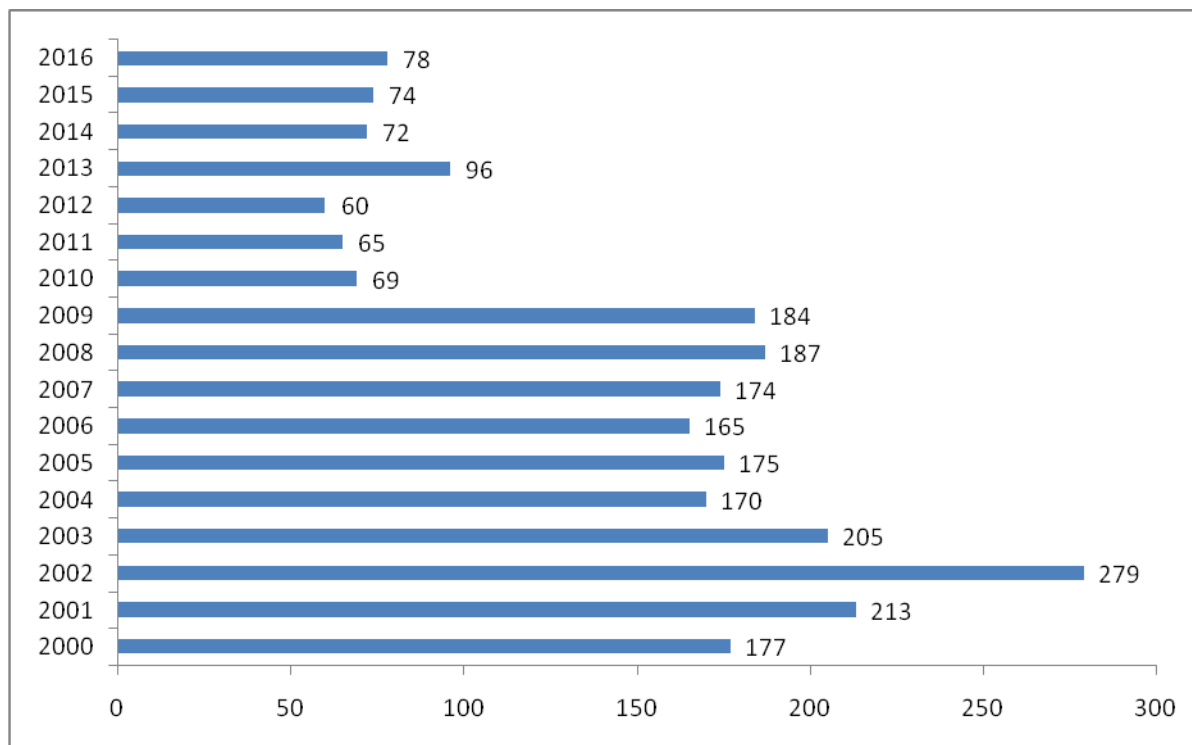
Wykres 55 Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2016 r. wyemitowano z zakładów szczególnie uciążliwych 78 ton rocznie zanieczyszczeń pyłowych. Było to o 4 tony rocznie więcej niż w roku poprzednim. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 56 Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2016 roku zwiększyła się ilość zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających. Wzrosła również ilość zatrzymanych zanieczyszczeń pyłowych, co obrazuje poniższa tabela.

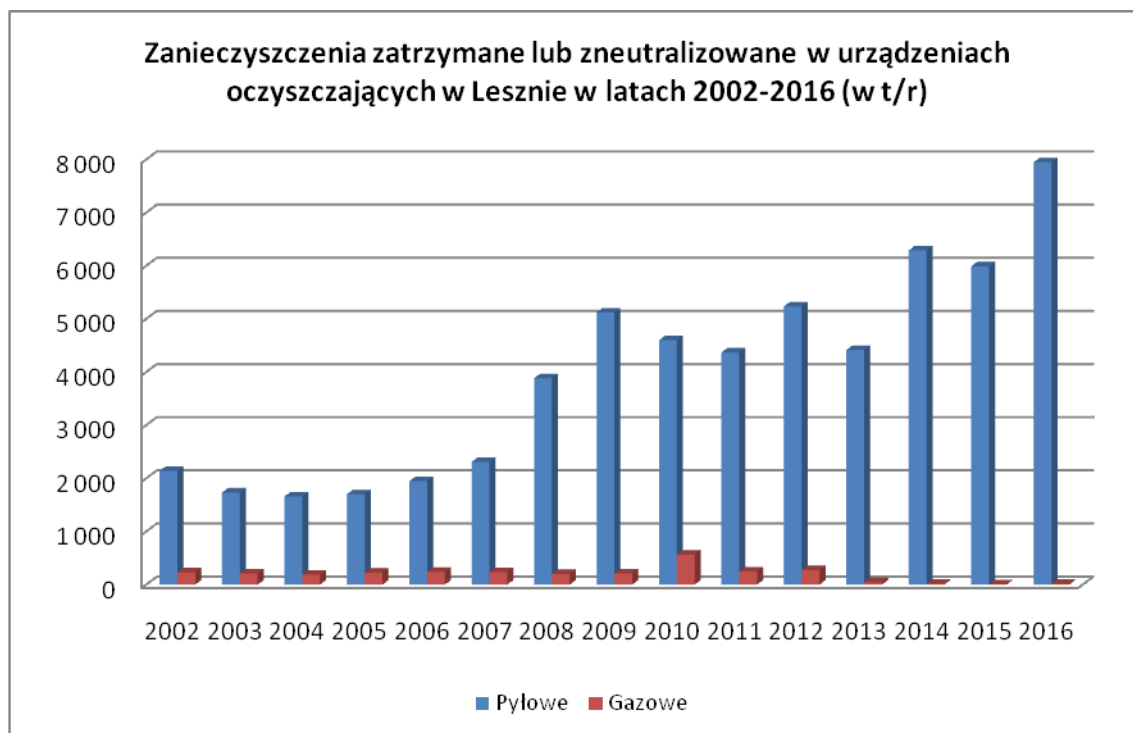
Tabela 43 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2016 (w t/r)

Rok	Pyłowe	Gazowe
2002	2 139	232
2003	1 733	209
2004	1 659	188
2005	1 701	226
2006	1 946	240
2007	2 310	235
2008	3 884	201
2009	5 121	212
2010	4 600	563
2011	4 369	245
2012	5 235	274

2013	4 415	44
2014	6 290	16
2015	5 991	7
2016	7 948	14

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 57 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2016 (w t/r)

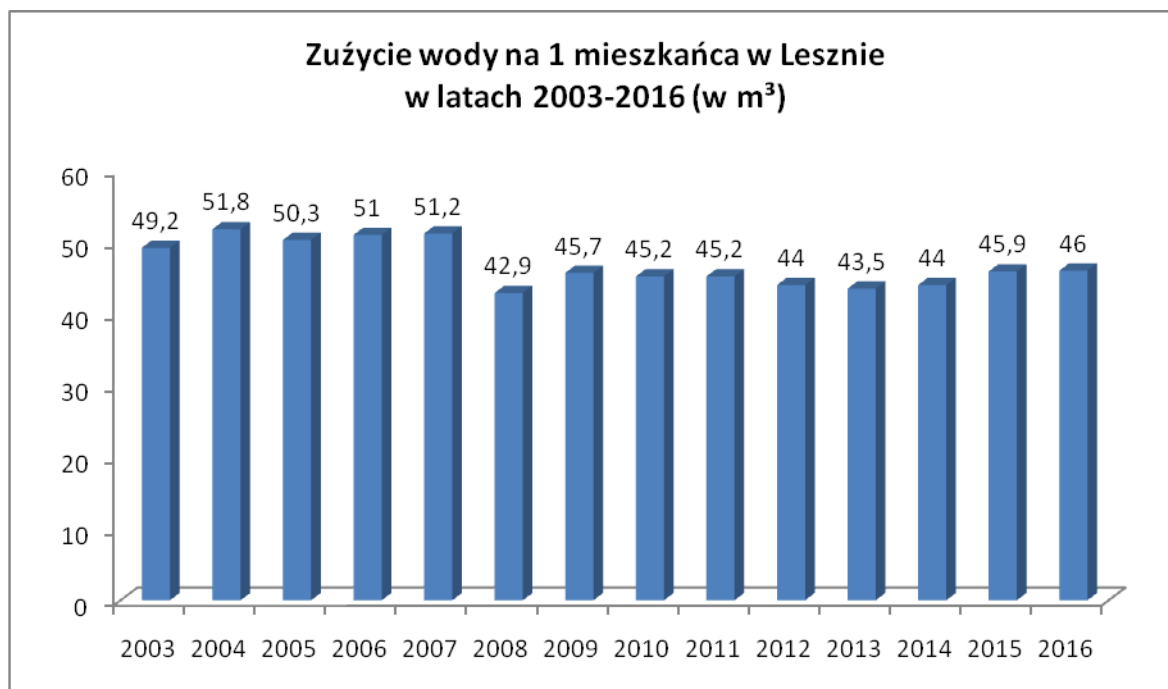
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.9.2. Woda

Zużycie wody

Poniższy wykres obrazuje, jak kształtowało się zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2003-2016. Można zauważyć, że w porównaniu do początku analizowanego okresu zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca zmniejszyło się i wyniosło w 2016 r. 46 m³.

Wykres 58 Zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2003-2016 (w m³)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W poniższej tabeli zaprezentowano zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku.

Tabela 44 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku (w dam³) w Lesznie w latach 2005-2016

Rok	Ogółem*	Przemysł	Eksploatacja sieci wodociągowej	Eksploatacja sieci wodociągowej-gospodarstwa domowe	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem
2005	3 208,4	307	2 901,4	2 164,4	9,6
2006	3 270,4	222	3 048,4	2 223,4	6,8
2007	3 275,3	226	3 049,3	2 330,1	6,9
2008	2 749,5	211	2 538,5	2 016,4	7,7
2009	2 932,1	240	2 692,1	2 242,8	8,2
2010	2 918,8	237	2 681,8	2 200,2	8,1
2011	2 921,6	160	2 761,6	2 128,4	5,5
2012	2 845,5	183	2 662,5	2 104,9	6,4

2013	2 811,1	154	2 657,1	2 117,7	5,5
2014	2 841,8	147	2 694,8	2 143,6	5,2
2015	2 962,8	185	2 777,8	2 217,1	6,2
2016	2 952,8	170	2 782,8	2 201,5	5,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

**ogółem = przemysł + eksploatacja sieci wodociągowej*

IV. KAPITAŁ FIZYCZNY**IV.1. Powierzchnia miasta**

Ogółem powierzchnia miasta wynosi 31,9 km². Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią największą część powierzchni miasta.

Tabela 45 Powierzchnia geodezyjna Leszna według kierunków wykorzystania w latach 2006-2014 (w hektarach)*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powierzchnia ogółem	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186
Użytki rolne ogółem	1 452	1 443	1 432	1 418	1 372	1 359	1 349	1 349	1 345
w tym: grunty orne	1 137	1 127	1 120	1 126	1 099	1 091	1 077	1 077	1 072
sady	35	35	36	35	35	30	30	30	30
łąki trwałe	225	226	223	204	183	181	187	187	187
pastwiska trwałe	15	15	14	15	15	16	14	14	14
grunty rolne zabudowane	24	23	22	22	22	24	24	24	25
grunty pod stawami	9	9	9	9	9	9	9	9	9
grunty pod rowami	7	8	8	7	9	8	8	8	8
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ogółem	234	234	236	236	270	270	271	271	271
w tym: lasy	228	229	230	230	264	264	265	265	265
grunty zadrzewione i zakrzewione	6	5	6	6	6	6	6	6	6
Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem	1 482	1 490	1 500	1 514	1 528	1 540	1 551	1 551	1 555
w tym: tereny mieszkalne	491	498	507	524	536	545	548	548	558
tereny przemysłowe	121	122	123	128	126	122	124	124	124
inne tereny zabudowane	195	200	204	205	218	226	228	228	230
zurbanizowane tereny niezabudowane	129	124	120	111	103	103	106	106	97
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	80	80	81	81	76	75	76	76	76
tereny komunikacyjne - drogi	344	344	342	343	346	349	348	348	349
tereny komunikacyjne – kolejowe	98	98	98	98	98	96	97	97	97
tereny komunikacyjne - inne	24	24	25	24	25	24	24	24	24
Grunty pod wodami	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Nieużytki	13	14	14	13	11	11	10	10	10
Tereny różne	5	5	4	4	4	4	4	4	4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*brak danych za rok 2015 i 2016

W ostatnich latach występował proces zmniejszania powierzchni użytków rolnych na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, przy czym struktura powierzchni Leszna w roku 2014 była zbliżona do roku poprzedniego.

IV.2. Infrastruktura

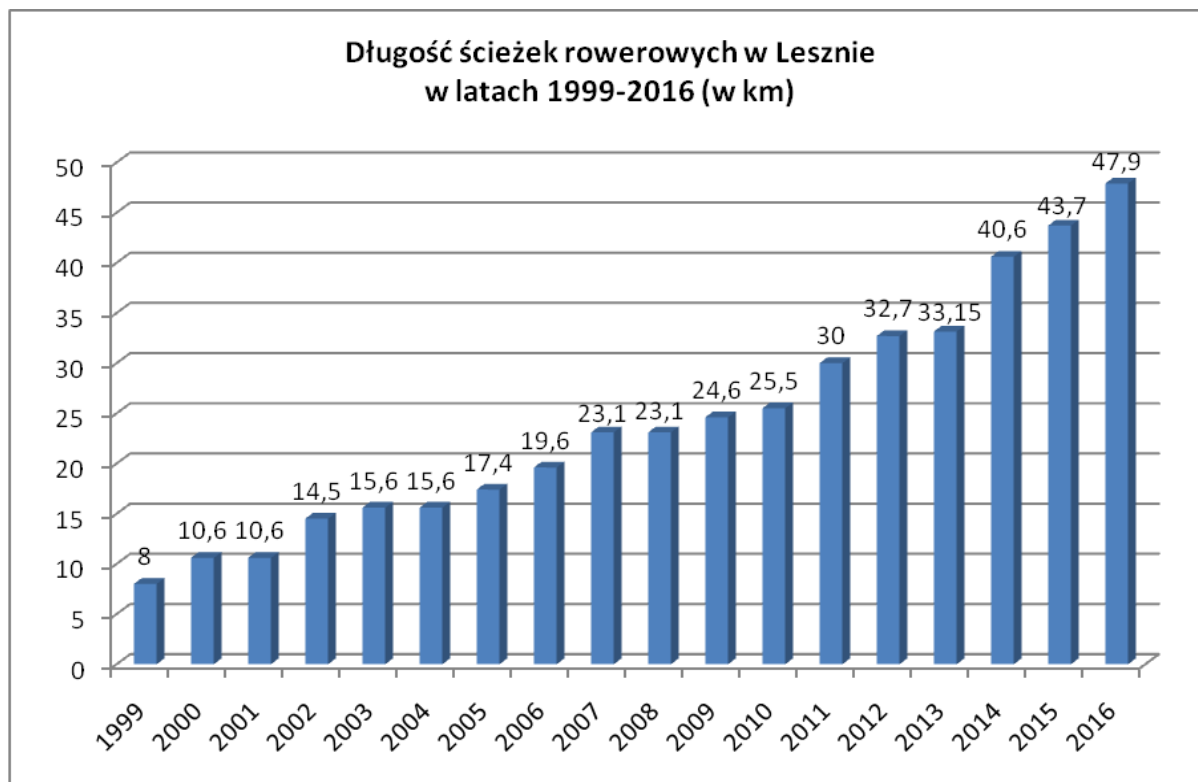
IV.2.1. Drogi

W 2016 r. ogólna długość dróg w Lesznie wynosiła **215,8 km**, a w tym:

- drogi krajowe - 13,5 km
- drogi wojewódzkie - 6,4 km
- drogi powiatowe - 45,6 km
- drogi gminne - 150,3 km

Długość ścieżek rowerowych w 2016 r. wynosiła 47,9 km i zwiększyła się o 4,2 km w stosunku do poprzedniego roku.

Wykres 59 Długość ścieżek rowerowych w Lesznie w latach 1999-2016 (w km)

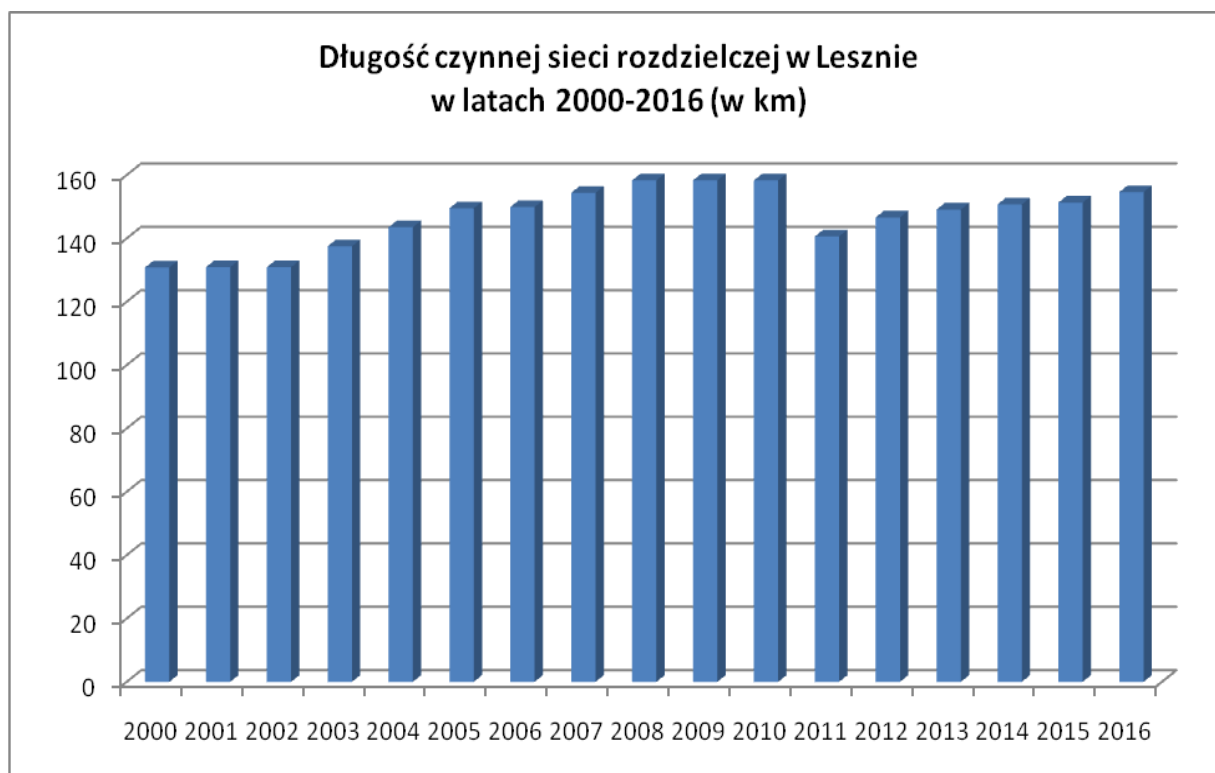

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.2.2. Sieć wodociągowa

Długość czynnej sieci rozdzielczej (wodociągowej) w 2016 r. wynosiła 154,6 km, do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadziło 8 108 połączeń (o 188 połączeń więcej niż w 2015 r.).

Wykres 60 Długość czynnej sieci rozdzielczej w Lesznie w latach 2000-2016 (w km)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.2.3. Kanalizacja

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2016 r. wynosiła 202,8 km. Było to o 2,7 km więcej niż w roku 2015. Wzrosła liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 6 827 w 2015 r. do 6 962 w 2016 r.

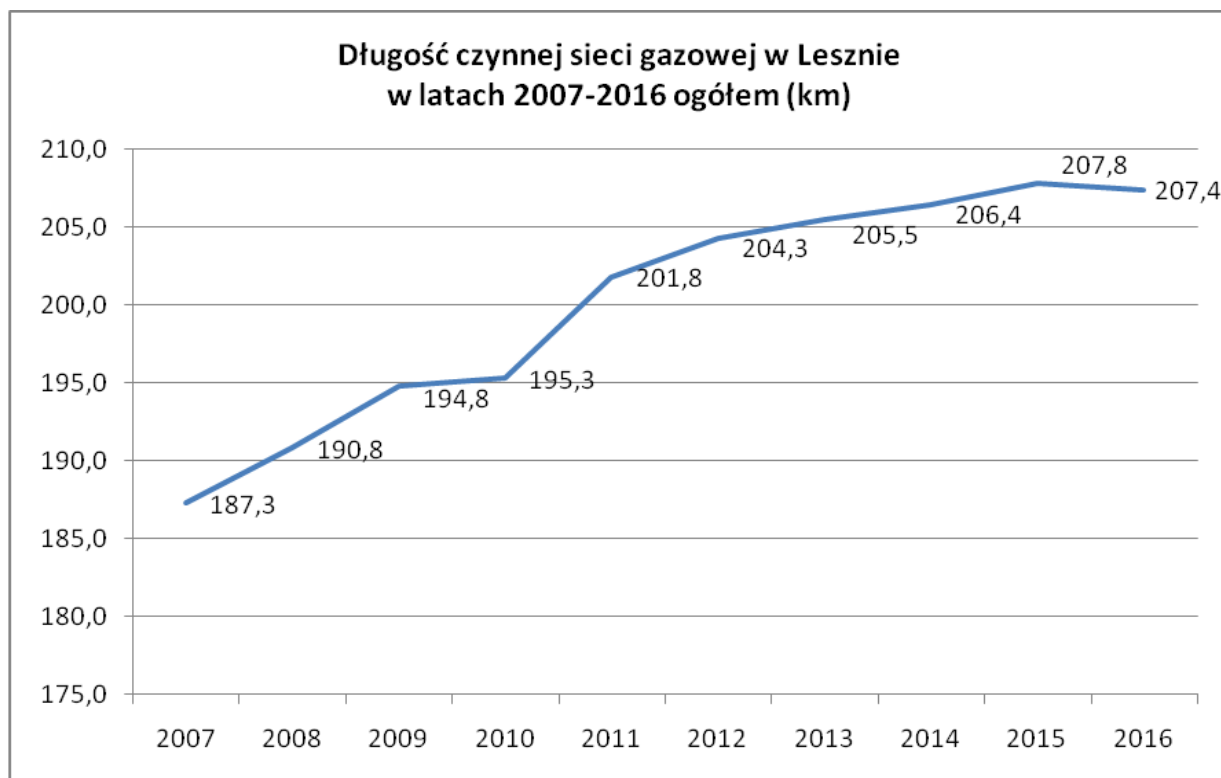
IV.2.4. Sieć gazowa

Tabela 46 Sieć gazowa w Lesznie w latach 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Długość czynnej sieci ogółem (km)	187,3	190,8	194,8	195,3	201,8	204,3	205,5	206,4	207,8	207,4
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych (szt.)	6 400	6 599	6 858	6 977	7 130	7 223	7 356	6 783	6 856	6 977
Odbiorcy gazu (gosp. dom.)	20 435	20 552	20 704	20 751	20 749	20 922	21 024	21 000	21 090	21 214
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem (gosp. dom.)	3 494	3 228	3 379	3 482	3 841	3 571	3 871	3 456	3 629	5 782
Zużycie gazu w tys. m ³	13 832	13 807	14 744	17 301	16 728	16 842	19 941	15 168	14 315,9	16 535
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	10 098	9 318	9 963	11 436	12 432	11 565	11 763	9 038	11 588,6	11 768,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 61 Długość czynnej sieci gazowej w Lesznie w latach 2007-2016 ogółem (w kilometrach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Długość sieci gazowej w Lesznie nieznacznie spadła w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 207,4 km (w 2016 r. – 207,8 km). Znacznie wzrosła liczba odbiorców gazu ogrzewających mieszkanie gazem – z 3 629 w 2015 r. do 5 782 w 2016 r.

IV.3. Mieszkania

IV.3.1. Zasoby mieszkaniowe

Tabela 47 Mieszkania w Lesznie w latach 2001-2016

Rok	Zasoby mieszkaniowe	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w m ²	Przeciętna liczba osób na mieszkanie
2001	19 715	19,8	3,21
2002	20 400	22,1	3,11
2003	21 411	23,3	2,97
2004	21 711	23	2,94
2005	21 809	23,8	2,93
2006	21 894	24	2,92
2007	21 978	24,2	2,92
2008	22 287	24,6	2,89
2009	22 426	24,9	2,87
2010	22 489	25,1	2,78
2011	23 376	26,2	2,77
2012	23 486	26,4	2,76
2013	23 617	26,7	2,73
2014	23 731	26,9	2,72
2015	23 974	27,2	2,69
2016	24 277	27,8	2,64

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zasoby mieszkaniowe w Lesznie stale się zwiększają. Porównując rok 2015 i 2016 liczba mieszkań wzrosła o 303. Zwiększa się również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę – w 2016 r. wynosiła ona 27,8 m². Spada natomiast przeciętna liczba osób na mieszkanie – w 2016 r. było to 2,64 osób.

IV.3.2. Mieszkania oddane do użytku

Tabela 48 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w 2016 r.

	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)
Ogółem	314	26 391	84,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 62 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w latach 2005-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Po roku 2008, w którym oddano do użytkowania wyjątkowo dużą liczbę mieszkań tj. 338, liczba ta wahała się na poziomie powyżej 100 mieszkań. Dwa ostatnie lata to duży wzrost oddanych do użytku mieszkań – w 2015 r. wyniósł on 264, a w 2016 r. 314 mieszkań.

IV.4. Transport wewnętrzny**IV.4.1. Samochody**

Tabela 49 Samochody osobowe w Lesznie w latach 2000-2016

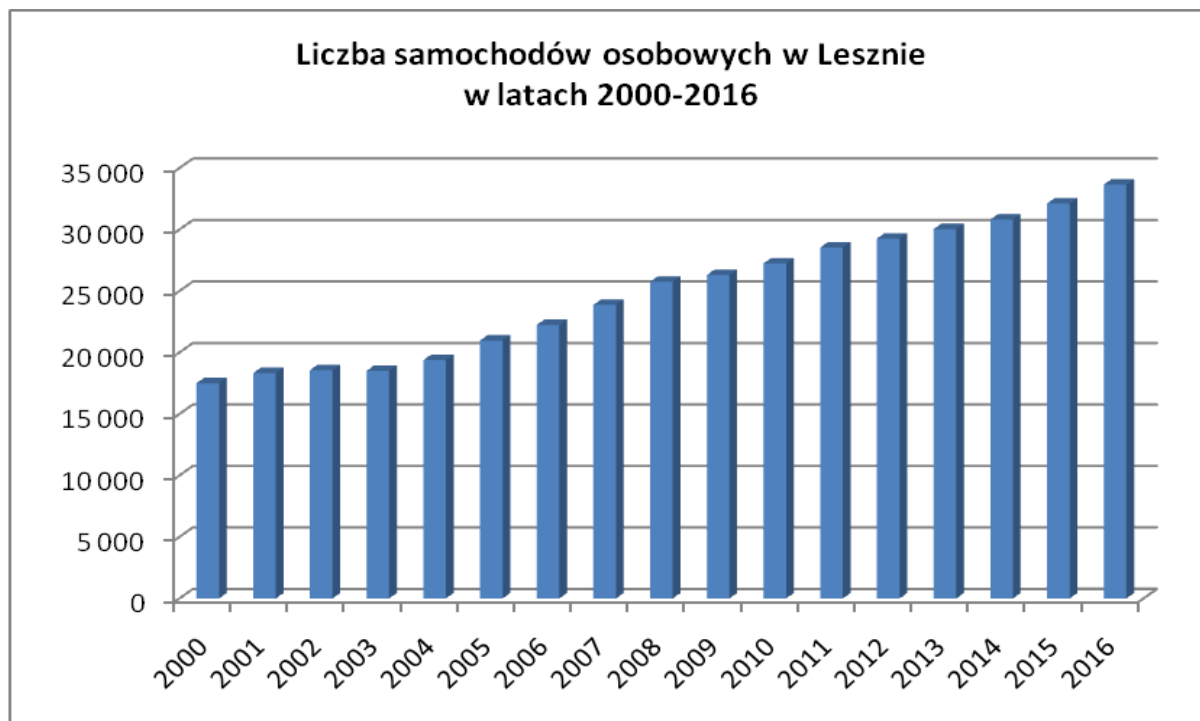
Rok	Liczba samochodów osobowych	Liczba samochodów na 1000 mieszkańców	Liczba mieszkańców na 1 samochód
2000	17 503	279	3,6
2001	18 328	290	3,5
2002	18 561	293	3,4
2003	18 511	291	3,4
2004	19 379	304	3,3
2005	20 975	305	3
2006	22 241	348	2,9
2007	23 871	373	2,7
2008	25 751	402	2,5
2009	26 304	409	2,5
2010	27 243	423	2,4
2011	28 539	441	2,3
2012	29 263	452	2,2
2013	30 038	465	2,2
2014	30 813	477	2,1
2015	32 116	497,5	2
2016	33 659	524,6	1,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2016 r. liczba samochodów osobowych wzrosła w porównaniu z rokiem 2015 o 1 543 pojazdy. Liczba samochodów przypadających na 1 000 mieszkańców zwiększyła się z 497,5 w roku 2015 do 524,6 w roku 2016. Liczba samochodów osobowych na 1 000 mieszkańców w Polsce była w 2016 r. wyższa niż w Lesznie

i wynosiła 564,0. Na 1 samochód w Lesznie w 2016 r. statystycznie przypadało 1,9 osoby.

Wykres 63 Liczba samochodów osobowych w Lesznie w latach 2000-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.4.2. Parkingi

Na koniec 2016 r. w Lesznie w Strefie Płatnego Parkowania wyznaczonych było 850 niestrzeżonych płatnych miejsc parkingowych oraz 68 miejsc bezpłatnych dla osób niepełnosprawnych. Od 2009 r. funkcjonują 2 podstrefy A i B. W Strefie Płatnego Parkowania zlokalizowanych jest 46 parkomatów.

Tabela 50 Parkingi płatne w Lesznie w 2016 r.

Parkingi płatne w Lesznie			
	Liczba miejsc	Liczba miejsc dla niepełnosprawnych	Liczba parkomatów
Strefa A	562	45	32
Strefa B	288	23	14

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Inwestycji w Lesznie

Wykres 64 Miejsca parkingowe płatne niestrzeżone w Lesznie w latach 2000-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zarządu Dróg i Inwestycji w Lesznie

IV.4.3. Komunikacja miejska

Miejski Zakład Komunikacji przewiózł w 2016 r. 1 824 tys. osób. Liczba ta uwzględnia oprócz osób korzystających z biletów jednorazowych, również te które korzystają z biletów miesięcznych oraz z bezpłatnych przejazdów. Ogólna długość tras autobusów wynosi 79,1 km, autobusy zatrzymują się na 222 przystankach. W dni robocze autobusy wykonują 280 kursów. Miejski Zakład Komunikacji posiada 22 autobusy.

IV.5. Handel

IV.5.1. Sklepy według form organizacyjnych

W poniższej tabeli przedstawiono, jak zmieniała się liczba sklepów według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2016. W Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, z którego zasobów korzystano przygotowując niniejsze opracowanie, zgromadzone są dane odnoszące się do liczby hipermarketów, supermarketów, targowisk oraz domów handlowych.

Tabela 51 Sklepy według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2016

	Hipermarkety*	Supermarkety**	Targowiska***	Domy handlowe****
2008	0	16	3	3
2009	1	18	3	2
2010	1	17	3	1
2011	4	20	3	0
2012	4	20	3	0
2013	5	23	3	0
2014	5	22	3	0
2015	5	22	3	0
2016	4	20	3	0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Sklep o powierzchni sprzedażowej od 2 500 m² prowadzący sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujący szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

**Sklep o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2 499 m² prowadzący sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujący szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykułów nieżywnościowych częstego zakupu.

***Wyodrębniony teren lub budowla (plac, ulica, hala targowa) ze stałymi względnie sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu, codziennie lub w wyznaczone dni tygodnia. Często wymiennie używa się nazwy "bazar".

****Wielodziałowy (przynajmniej dwa działy branżowe) sklep o powierzchni sal sprzedażowych od 600 m² do 1 999 m², prowadzący sprzedaż towarów o podobnym asortymencie jak w domu towarowym (dom towarowy - wielodziałowy sklep o powierzchni sal sprzedażowych 2 000 m² i więcej, prowadzący sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu towarów nieżywnościowych, a często także towarów żywnościowych: może również prowadzić pomocniczą działalność gastronomiczną i usługową).

IV.6. Budżet miasta Leszna

IV.6.1. Dochody

Tabela 52 Struktura dochodów w budżecie Miasta Leszna w latach 2011-2016 (w zł)

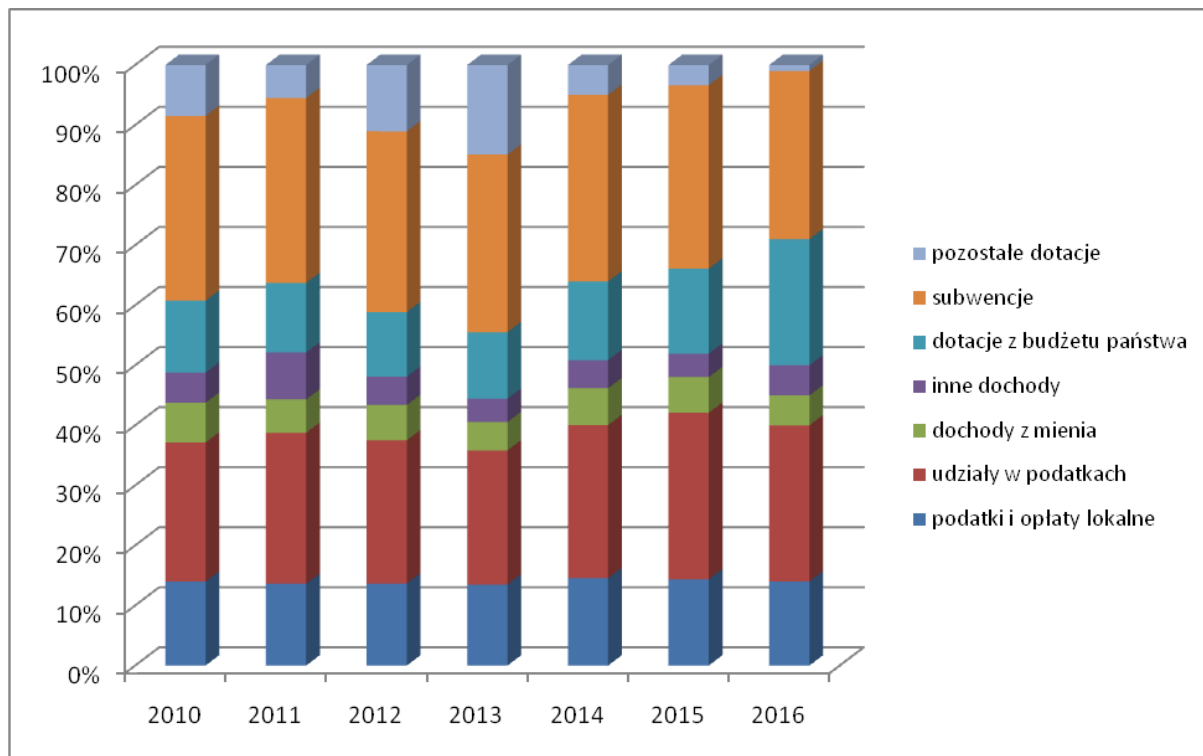
Dochody w budżecie Miasta Leszna						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dochody ogółem	274 893 825	299 947 077	309 712 452	289 425 019	293 559 137	335 730 589
Dochody własne ogółem, w tym:	143 276 762	144 257 211	137 583 039	147 155 217	152 492 502	167 226 646
- <i>podatki i opłaty lokalne</i>	37 447 527	40 966 413	41 801 810	42 097 800	42 148 656	45 709 166
- <i>udziały w podatkach</i>	69 119 705	71 556 407	69 141 986	73 760 734	81 391 649	88 075 158
- <i>dochody z mienia</i>	15 235 696	17 628 253	14 626 769	17 816 614	17 457 848	16 000 070
- <i>inne dochody</i>	21 473 834	14 106 138	12 012 474	13 480 068	11 494 349	17 442 252
Dochody obce ogółem, w tym:	131 617 663	155 689 866	172 129 413	142 269 802	141 066 635	168 503 943
- <i>dotacje z budżetu państwa</i>	31 827 936	32 274 668	34 334 104	37 972 293	41 490 751	69 710 646
- <i>subwencje</i>	84 700 793	90 273 448	91 584 523	89 854 514	89 710 308	92 522 001
- <i>pozostałe dotacje</i>	15 088 334	33 141 750	46 210 786	14 442 995	9 865 576	4 071 296

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Dochody budżetu Miasta Leszna wzrosły z 293,6 mln zł w 2015 r. do 335,7 mln zł w 2016 r. W strukturze dochodów miasta, dochody własne stanowią 50 proc. ogólnej sumy. Wśród nich największe znaczenie mają udziały w podatkach, które stanowią 26 proc. ogółu dochodów. Na drugim miejscu są podatki i opłaty lokalne stanowiące 14 proc. ogółu dochodów.

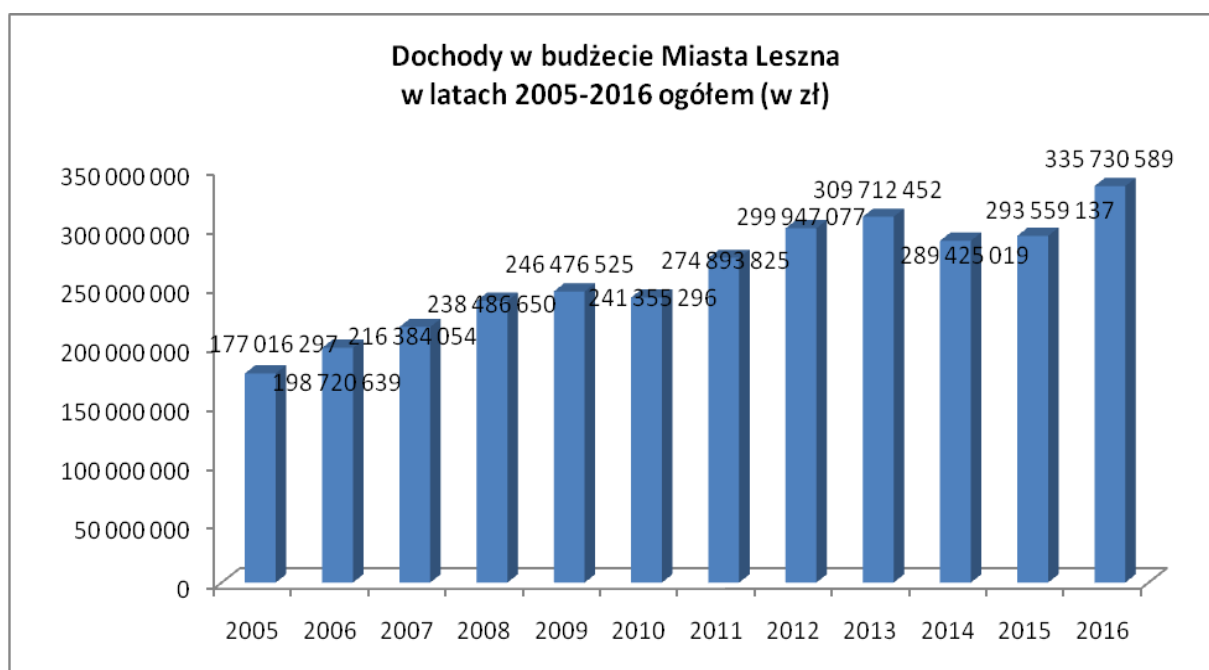
Dochody obce to głównie subwencje, stanowiące 28 proc. ogółu dochodów. Odsetek dotacji z budżetu państwa wyniósł w 2016 r. 21 proc. ogółu dochodów, natomiast pozostałe dotacje, w tym środki unijne stanowiły niecały 1 proc.

Wykres 65 Struktura dochodów budżetu Miasta Leszna w latach 2010-2016 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Leszna

Wykres 66 Dochody ogółem w budżecie Miasta Leszna w latach 2005-2016 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

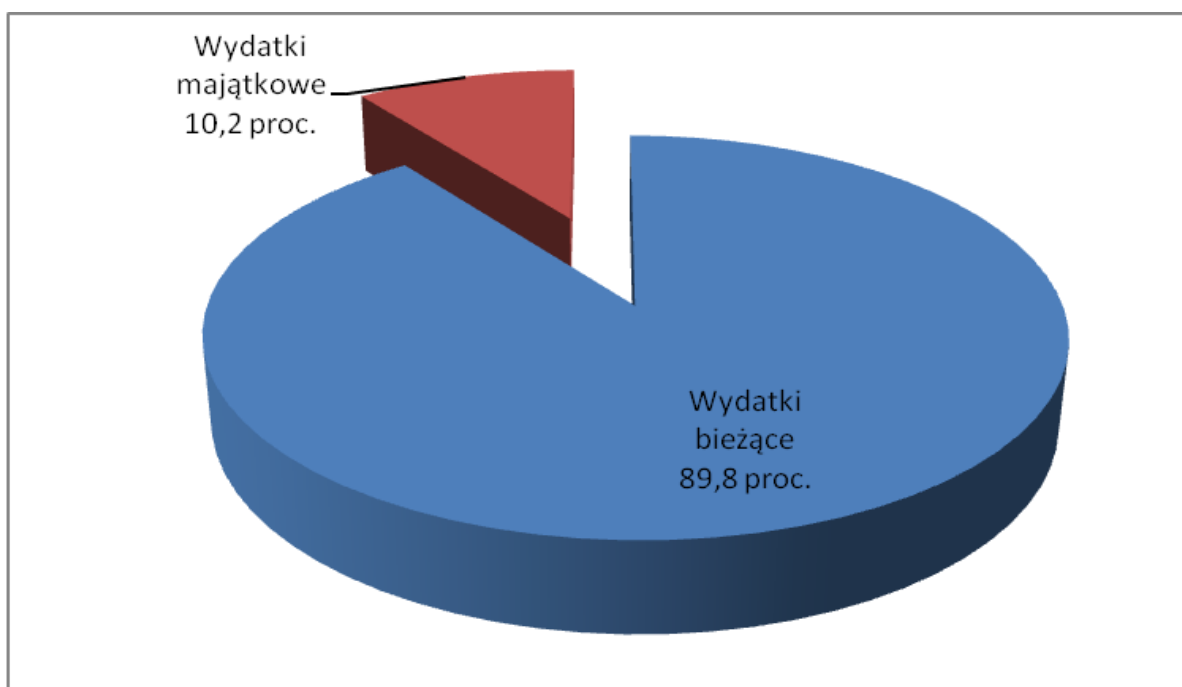
IV.6.2. Wydatki

Tabela 53 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł)

Wydatki z budżetu miasta Leszna (w zł) w 2016 r.	
Wydatki ogółem	336 198 638
Wydatki bieżące	301 997 269
Wydatki majątkowe	34 201 368

Źródło: *Urząd Miasta Leszna*

Wykres 67 Struktura wydatków z budżetu miasta Leszna w roku 2016 (w zł)

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Leszna*

Wydatki bieżące stanowią 89,8 proc. ogółu wydatków z budżetu miasta Leszna.

Tabela 54 Wydatki z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2015 (w zł)

	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe
2007	218 408 373	42 409 408
2008	246 068 967	55 842 333
2009	265 664 442	55 857 851
2010	286 459 794	62 822 981
2011	300 173 846	65 111 901
2012	299 614 890	54 838 683
2013	307 174 301	58 198 810
2014	280 998 482	27 656 602
2015	285 054 185	28 182 156
2016	336 198 638	34 201 368

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Wydatki majątkowe z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2013 wzrastały. Szczególnie duży wzrost nastąpił w 2010 r. Wydatki majątkowe wzrosły wtedy o niemal 7 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze wzrostu wydatków majątkowych dotyczących inwestycji drogowych współfinansowanych ze środków europejskich. W roku 2014 wydatki majątkowe były prawie o połowę niższe niż w roku poprzednim. W 2016 r. wydatki majątkowe wyniosły ponad 34 mln zł.

Tabela 55 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w latach 2008-2016

	Drogi i ulice	Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	Administracja i porządek publiczny	Pomoc społeczna	Oświata
2008	16 105 704	17 832 763	1 519 235	246 000	6 178 660
2009	5 540 186	25 392 972	1 128 419	266 398	6 630 880
2010	27 633 127	8 536 133	3 239 996	532 126*	8 970 441**
2011	28 598 512	14 466 092	1 294 264	727 848*	15 455 813***
2012	34 389 534	6 444 194	1 663 456	883 246*	7 275 471***

2013	46 139 726	2 888 838	571 285	464 521*	7 650 196***
2014	6 870 513	9 853 512	1 328 222	1 230 351*	7 734 360***
2015	13 259 875	6 620 440	1 689 302	860 436*	5 752 103***
2016	10 206 169	12 299 696	3 191 067	933 388	7 571 049***

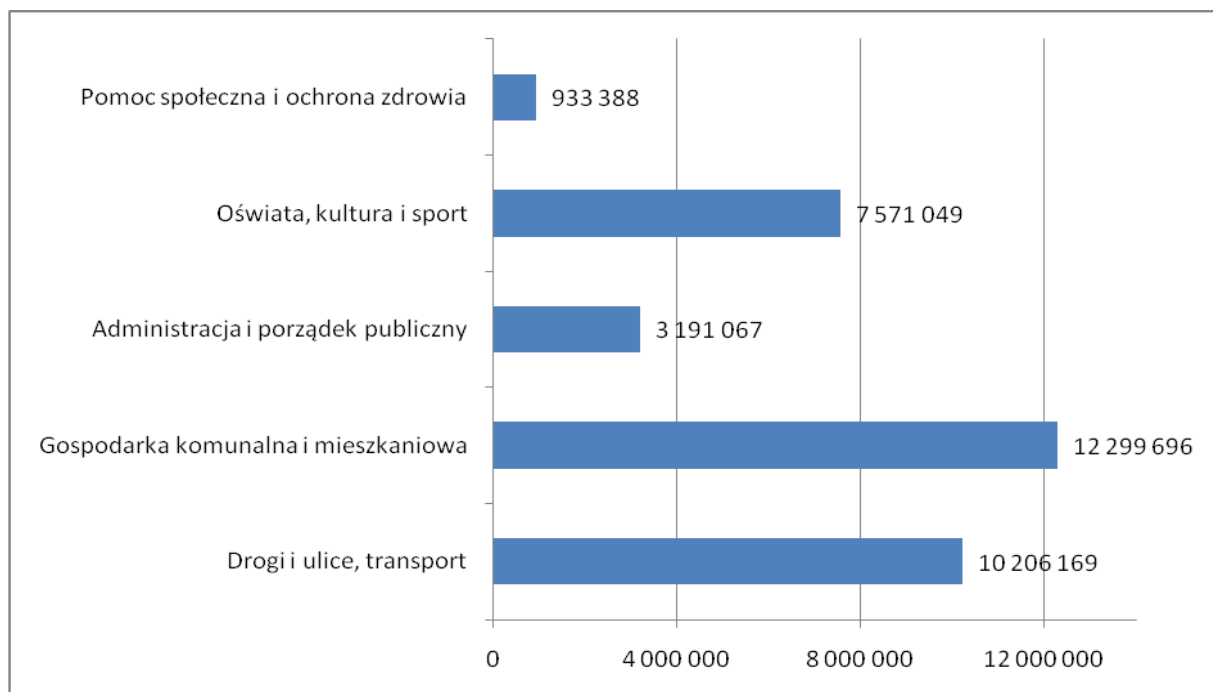
* Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

** Oświata i kultura

*** Oświata, kultura i sport

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Wykres 68 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Leszna

W 2016 r. największe wydatki inwestycyjne z budżetu miasta Leszna poniesiono na gospodarkę komunalną i mieszkaniową. Kolejną pozycję zajmują wydatki na drogi i ulice oraz transport.

Tabela 56 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł)

Wydatki z budżetu miasta Leszna (w zł) w 2016 r.		
Ogółem	336 198 638	%
Rolnictwo i łowiectwo	147 381	0,04
Leśnictwo	4 793	0,00
Transport i łączność	18 203 135	5,41
Turystyka	1 437 257	0,43
Gospodarka mieszkaniowa	11 053 162	3,29
Działalność usługowa	1 156 398	0,34
Administracja publiczna	25 547 661	7,60
Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	31 782	0,01
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 218 826	2,44
Obsługa długu publicznego	4 347 901	1,29
Wymiar sprawiedliwości	176 456	0,05
Różne rozliczenia	1 327 936	0,39
Oświata i wychowanie	139 554 712	41,51
Ochrona zdrowia	3 830 219	1,14
Pomoc społeczna	69 523 856	20,68
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 059 692	1,50
Edukacyjna opieka wychowawcza	12 357 962	3,68
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	17 414 271	5,18
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 397 681	2,50
Kultura fizyczna i sport	8 407 558	0,04

Źródło: Urząd Miasta Leszna

IV.6.3. Fundusze europejskie

W rankingu wykorzystania środków europejskich na projekty społeczne 2007-2015 „Unijne perły” czasopisma Wspólnota, Leszno zajęło 35. miejsce wśród miast na prawach powiatu z wydatkami bieżącymi per capita wynoszącymi 194,26 zł.

W 2016 r. dochody z programów europejskich w budżecie miasta Leszna wyniosły 664 423 zł. W dochodach ogółem w budżecie w 2016 r. stanowiły one 0,2 proc.

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w Lesznie w latach 2007-2016.....	12
Tabela 2 Podmioty gospodarcze według sektora własności i sekcji PKD 2007 w Lesznie w roku 2016*	13
Tabela 3 Poręczenia udzielone przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych	17
Tabela 4 Korzystający z noclegów oraz udzielone noclegi w Lesznie w roku 2016..	18
Tabela 5 Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie w latach 2003-2016 (w procentach)	19
Tabela 6 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania oraz według płci w Lesznie w latach 2006-2016	21
Tabela 7 Prognoza liczby ludności Leszna w latach 2020-2035 według płci	22
Tabela 8 Demografia w Lesznie w latach 2001-2016	23
Tabela 9 Migracje w ruchu wewnętrznym w Lesznie w latach 2000-2016.....	24
Tabela 10 Kierunki migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2003-2016.....	26
Tabela 11 Migracje w ruchu zewnętrznym w Lesznie w latach 2003-2016	27
Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Leszna w latach 2013-2016	27
Tabela 13 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna w 2016 r.	29
Tabela 14 Trwanie życia ludności Polski, Wielkopolski i podregionu leszczyńskiego według płci w 2016 r.	31
Tabela 15 Liczba szkół ponadgimnazjalnych w Lesznie według rodzaju w latach 2007-2016	40
Tabela 16 Liczba absolwentów w szkołach według rodzaju w Lesznie w roku 2016	40
Tabela 17 Liczba uczniów według rodzaju szkoły w Lesznie w latach 2008-2016 ...	40
Tabela 18 Liczba studentów w Lesznie według trybu studiowania na podstawie danych uczelni - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Humanistyczna, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania.....	41
Tabela 19 Studenci i absolwenci leszczyńskich uczelni według kierunków i trybu studiowania (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Humanistyczna, Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania).....	42

Tabela 20 Studia dualne na PWSZ w Lesznie w latach 2011-2016	46
Tabela 21 Liczba pracujących według PKD 2007 w Lesznie w 2016 r.	48
Tabela 22 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016	49
Tabela 23 Wskaźnik bezrobocia w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016 (w procentach).....	50
Tabela 24 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2016 r.....	52
Tabela 25 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2003-2016	54
Tabela 26 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wykształcenia w latach 2002-2016	56
Tabela 27 Zeznania podatkowe mieszkańców Leszna w latach 2015-2016	61
Tabela 28 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w latach 2008-2016 w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski	64
Tabela 29 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2008-2016 (na tysiąc mieszkańców).....	65
Tabela 30 Przesłpstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2012.....	67
Tabela 31 Przesłpstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2013-2016.....	67
Tabela 32 Biblioteki publiczne w Lesznie w latach 2004-2016	69
Tabela 33 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2016 (w ha)	72
Tabela 34 Kadra medyczna w Lesznie według podstawowego miejsca pracy w latach 2005-2016	74
Tabela 35 Liczba aptek i farmaceutów w Lesznie w latach 2005-2016	74
Tabela 36 Chorobowość osób dorosłych w Lesznie w latach 2004-2015.....	76
Tabela 37 Liczba schorzeń rozpoznanych u dorosłych według wieku w Lesznie w roku 2015.....	76
Tabela 38 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 1998-2016	77
Tabela 39 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 2006-2016 w podziale na zadania zlecone i zadania własne.....	79

Tabela 40 Kwota dodatków mieszkaniowych w zasobach według rodzaju w Lesznie w latach 2008-2016 (w zł).....	80
Tabela 41 Wyniki pomiarów pyłu PM10 za lata 2014-2016 według Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu	82
Tabela 42 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r).....	83
Tabela 43 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2016 (w t/r).....	85
Tabela 44 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku (w dam ³) w Lesznie w latach 2005-2016	87
Tabela 45 Powierzchnia geodezyjna Leszna według kierunków wykorzystania w latach 2006-2014 (w hektarach)*	89
Tabela 46 Sieć gazowa w Lesznie w latach 2007-2016	92
Tabela 47 Mieszkania w Lesznie w latach 2001-2016.....	93
Tabela 48 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w 2016 r.	94
Tabela 49 Samochody osobowe w Lesznie w latach 2000-2016	95
Tabela 50 Parkingi płatne w Lesznie w 2016 r.	96
Tabela 51 Sklepy według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2016.....	98
Tabela 52 Struktura dochodów w budżecie Miasta Leszna w latach 2011-2016 (w zł)	99
Tabela 53 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł)	101
Tabela 54 Wydatki z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2015 (w zł).....	102
Tabela 55 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w latach 2008-2016	102
Tabela 56 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł)	104

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w Lesznie w latach 2000-2016	11
Wykres 2 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Lesznie w roku 2016	12
Wykres 3 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD Leszno 2016	14
Wykres 4 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2002-2016 (w mln zł)	15
Wykres 5 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2002-2016 (w mln zł)	16
Wykres 6 Korzystający z noclegów w obiektach noclegowych w Lesznie (w tym turyści zagraniczni) w Lesznie w latach 2003-2016	18
Wykres 7 Udzielone noclegi w obiektach noclegowych w Lesznie w latach 2003-2016	19
Wykres 8 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Lesznie w latach 2000-2016	20
Wykres 9 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w Lesznie w latach 2006-2016	22
Wykres 10 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Lesznie w latach 2001-2016	24
Wykres 11 Saldo migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2005-2016	25
Wykres 12 Kierunki migracji wewnętrznych z/do Leszna w latach 2002-2016	26
Wykres 13 Struktura ludności Leszna według wieku w latach 2011-2016	28
Wykres 14 Ludność Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w roku 2016	29
Wykres 15 Struktura ludności Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2005-2016	30
Wykres 16 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna na tle Polski w 2016 r.	31
Wykres 17 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w 2011 r.	32
Wykres 18 Struktura ludności według poziomu wykształcenia w Lesznie na tle Wielkopolski i Polski w 2011 r.	33

Wykres 19 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w roku 2002 i 2011 – według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności	34
Wykres 20 Znajomość języków obcych	35
Wykres 21 Liczba dzieci w przedszkolach w Lesznie w latach 2002-2016.....	36
Wykres 22 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2016	37
Wykres 23 Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w Lesznie w latach 2001-2016 (bez specjalnych)	38
Wykres 24 Uczniowie i absolwenci gimnazjów w Lesznie ogółem w latach 2003-2016	39
Wykres 25 Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego i matematyki w Lesznie w porównaniu z wybranymi miastami Wielkopolski w 2016 r.	39
Wykres 26 Struktura uczniów według rodzaju szkoły w roku 2016 w Lesznie	41
Wykres 27 Liczba studentów w Lesznie w latach 2001-2016.....	43
Wykres 28 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2016	50
Wykres 29 Stopa bezrobocia w Lesznie i rejonie (Leszno i powiat leszczyński w latach 2000-2016).....	51
Wykres 30 Wskaźnik bezrobocia w rejonie Leszna na tle Wielkopolski i Polski w 2016 r.	52
Wykres 31 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2016 r.....	53
Wykres 32 Struktura bezrobotnych według wieku w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2016 r.	53
Wykres 33 Struktura bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2003-2016 (w procentach).....	54
Wykres 34 Struktura bezrobotnych w Polsce według wieku w latach 2002-2016 (w procentach).....	55
Wykres 35 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w 2016 r.	55
Wykres 36 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2016 r.	56
Wykres 37 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w latach 2002-2016 r. (w procentach).....	57

Wykres 38 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie (Leszno i powiat leszczyński) w latach 2003-2016 (w procentach)	58
Wykres 39 Ludność Leszna według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011	59
Wykres 40 Struktura ludności Polski według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011	60
Wykres 41 Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych w roku 2016	61
Wykres 42 Struktura radnych według grup zawodów w Lesznie w 2016 r.	63
Wykres 43 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r. Porównanie Leszna z Kaliszem, Poznaniem, Wielkopolską i Polską.	64
Wykres 44 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2008-2016 (na tys. mieszkańców)	65
Wykres 45 Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2016 – ogółem	68
Wykres 46 Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na 1 czytelnika w woluminach w placówkach bibliotecznych w Lesznie w latach 2004-2016.....	70
Wykres 47 Czytelnicy w placówkach bibliotecznych w Lesznie w ciągu roku w latach 2004-2016	70
Wykres 48 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2016 (w ha).....	73
Wykres 49 Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Lesznie na tle Wielkopolski w latach 2005-2016.....	75
Wykres 50 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w Lesznie w latach 2003-2016.....	75
Wykres 51 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Lesznie w latach 2006-2016	78
Wykres 52 Kwota wypłaconych zasiłków w Lesznie w latach 2006-2016 (w zł)	78
Wykres 53 Kwota dodatków mieszkaniowych według formy własności zasobu w latach 2008-2016 w Lesznie (w zł)	81
Wykres 54 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Lesznie w latach 2008-2016	81

Wykres 55 Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r).....	84
Wykres 56 Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2016 (w t/r)	85
Wykres 57 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2016 (w t/r).....	86
Wykres 58 Zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2003-2016 (w m ³)..	87
Wykres 59 Długość ścieżek rowerowych w Lesznie w latach 1999-2016 (w km)	90
Wykres 60 Długość czynnej sieci rozdzielczej w Lesznie w latach 2000-2016 (w km)	91
Wykres 61 Długość czynnej sieci gazowej w Lesznie w latach 2007-2016 ogółem (w kilometrach)	92
Wykres 62 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w latach 2005-2016	94
Wykres 63 Liczba samochodów osobowych w Lesznie w latach 2000-2016	96
Wykres 64 Miejsca parkingowe płatne niestrzeżone w Lesznie w latach 2000-2016	97
Wykres 66 Struktura dochodów budżetu Miasta Leszna w latach 2010-2016 (w zł)	100
Wykres 65 Dochody ogółem w budżecie Miasta Leszna w latach 2005-2016 (w zł)	100
Wykres 67 Struktura wydatków z budżetu miasta Leszna w roku 2016 (w zł)	101
Wykres 68 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2016 r. (w zł).....	103